

ESTUDIS

16

Afiliació i desafiliació sindicals

*Estudi dels processos i factors
que determinen el comportament
afiliatiu a
CCOO de Catalunya*

CERES

Centre d'estudis
i recerca sindicals

Afiliació i desafiliació sindicals

*Estudi dels processos i factors
que determinen el comportament
afiliatiu a
CCOO de Catalunya*

Estudi realitzat per:

Pere Jódar
Daniel Garrell
Aitor Humbert
Alfons Labrador

Amb la col·laboració de:

Ramon Alòs. Universitat Autònoma de Barcelona
Albert Ferrer. CONC. Unitat d'Atenció Telefònica
Albert Tomàs CONC. Departament d'Informàtica

Barcelona, desembre 2006

Disseny i maquetació: Service Point
Imprimeix: Augusta Print
Dipòsit legal: B-27840-2007

ÍNDEX

Presentació	5
1. Resum i conclusions generals	7
2. Plantejament i disseny de l'estudi	15
2.1. Objectiu general i metodologia	15
2.2. Disseny per fases	16
3. Estructura i evolució de l'afiliació. Fluxos d'altres i baixes	19
3.1. Introducció metodològica	19
3.2. L'estructura afiliativa	21
3.2.1. Afiliats per ram i territori	22
3.2.2. Afiliats per sexes	23
3.2.3. Afiliats per edats	25
3.2.4. Afiliats per dimensions del centre de treball	27
3.2.5. L'afiliació dels treballadors estrangers	29
3.3. L'evolució de l'afiliació i la cotització. Fluxos d'altres i baixes	33
3.3.1. Afiliació i cotització	33
3.3.2. Evolució dels fluxos d'altres i baixes	38
3.4. L'evolució de la implantació del sindicat	39
3.4.1. El pes en els assalariats	39
3.4.2. Proporció d'afiliats per delegat	40
3.4.3. Percentatge de delegats afiliats	42
4. Anàlisi del comportament afiliatiu	43
4.1. Introducció metodològica	43
4.2. Comportament afiliatiu segons sexe	49
4.3. Comportament afiliatiu segons grup d'edat	52
4.4. Comportament afiliatiu segons antiguitat en l'afiliació	56
4.5. Comportament afiliatiu segons antiguitat. Usuaris del Gabinet Jurídic	59
4.6. Comportament afiliatiu segons antiguitat. Alumnes CEPROM	63
4.7. Comportament afiliatiu segons antiguitat dels delegats	66
4.8. Comportament afiliatiu segons situació professional	69
4.9. Comportament afiliatiu segons modalitat de pagament	73
4.10. Comportament afiliatiu segons dimensions del centre de treball	77
4.11. Comportament afiliatiu segons federacions	81
4.12. Comportament afiliatiu segons territoris	87

4.13. Comportament afiliatiu dels treballadors estrangers	94
4.14. Rotació afiliativa 2002-2005.....	96
4.15. Baixes per motius administratius.....	99
4.16. Conclusions	101
5. Els motius de baixa entre els afiliats que no paguen la quota.....	103
5.1. Introducció	103
5.2. Metodologia.....	112
5.3. Descriptiu. Comparació dels afiliats actuals, la mostra de l'enquesta –impagats– i els qui es donen de baixa	116
5.4. Motius de baixa	128
5.5. Conclusions	137
6. Bibliografia	147
7. Annexos.....	149

Presentació

L'afiliació a organitzacions sindicals, que està experimentant un creixement significatiu en els darrers anys a Catalunya, presenta també un elevat nombre de baixes. Així, les principals característiques que defineixen les pautes de l'associacionisme sindical a Catalunya són, d'una banda, un elevat nombre d'altres, i, d'una altra, una elevada taxa de baixes, que en limita la capacitat potencial de creixement.

Tenint en compte l'important paper de vertebració i cohesió social que exerceixen les organitzacions sindicals, com a representants dels assalariats i assalariades, es planteja la necessitat de portar a terme un treball de recerca que aportí coneixement sobre aquest fenomen.

A partir de la signatura del conveni de col·laboració entre la Diputació de Barcelona i el Centre d'Estudis i Recerca Sindical (CERES) de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CCOO), aquest sindicat ha pogut desenvolupar el projecte de recerca sobre els processos d'afiliació i desafiliació sindical, i ha desenvolupat els processos i factors que determinen el comportament afiliatiu. El desenvolupament del projecte ha comptat amb la valuosa col·laboració de la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Autònoma de Barcelona.

1. Resum i conclusions generals

- Aquest estudi prossegueix la recerca sobre el coneixement de l'afiliació de CCOO de Catalunya i les causes que expliquen l'afiliació i la desafiliació sindicals. En aquesta ocasió, aprofundir en les raons per les quals els afiliats i afiliades es donen de baixa del sindicat centra una part important del treball.
- L'estudi, al nostre entendre, permet donar un pas endavant en l'anàlisi de la desafiliació i fer-ne més visibles les causes. Això es deu al fet que el treball d'elaboració i anàlisi a partir de les bases de dades corresponents al període 2002-2005 incorpora una enquesta a una mostra de les persones que han deixat de pagar la quota sindical.
- **Una afiliació representativa de la realitat sindical**
Una primera constatació és que l'afiliació a CCOO de Catalunya està en constant creixement i que la seva composició és representativa de la realitat i la diversitat del mercat laboral català. L'estudi també recull els canvis que s'estan produint en el mercat de treball amb la major incorporació de dones, joves i immigrants i el seu reflex molt directe en l'afiliació sindical.
- **Augmenta més l'afiliació on creix més l'ocupació**
On augmenta comparativament més l'afiliació és en els sectors on també creix més l'ocupació, com Construcció i Comerç-Hostaleria. Per això, aquests sectors, malgrat acumular moltes baixes, estan entre els que consoliden més afiliació. En una situació diferent es troben els sectors industrials, que, si bé incrementen també la seva afiliació, ho fan per sota de la mitjana, com a conseqüència lògica de l'evolució de l'ocupació en els seus àmbits. Es constata, doncs, que existeix una relació directa entre el creixement de l'ocupació i l'augment de l'afiliació sindical.
- **Moltes altes, però també moltes baixes**
La transcendència del tema de la desafiliació l'expliquen perfectament les xifres, ja que, si bé durant l'any 2005 es van assolir 24.203 altes, també es van produir 19.163 baixes. Això ha estat una constant durant tot el període que s'analitza. Són, sens dubte, moltes altes, però també moltes baixes. Aquest fet comporta que el notable creixement afiliatiu que està experimentant CCOO de Catalunya es vegi condicionat per aquest fenomen, que li impedeix superar el nivell del 6-6,5% en què es mou la taxa d'afiliació del sindicat en relació amb una població assalariada en constant augment. Això posa en evidència que tenim un problema seriós d'estabilitat de l'afiliació.

- Per aquestes causes, l'afiliació a CCOO, en termes nets, està augmentant en els mateixos percentatges en què ho fa l'ocupació, quan, potencialment, el creixement podria ser superior.
- De l'estudi es desprèn que són diverses les causes que expliquen les baixes, malgrat que lògicament unes tenen més incidència que altres. Algunes de les que expliquen la desafiliació es pot considerar que són objectives i externes al sindicat. Es relacionen amb l'excessiva temporalitat i precarietat del mercat de treball o amb el mateix model de relacions laborals existent, que no facilita ni incentiva l'afiliació, però d'altres són responsabilitat directa del mateix sindicat.

- **La rotació només explica el 8% de les baixes**

L'estudi també confirma que la rotació en l'afiliació, és a dir, les persones que per circumstàncies laborals i personals s'afilien i es donen de baixa més d'un vegada al sindicat, només representen el 8% del total de les baixes. És a dir, que el 92% restant són persones que s'afilien només una vegada i quan es desafilien ja no es tornen a reincorporar al sindicat. Aquest és el cas, per exemple, de molts afiliats que es jubilen i no passen a la Federació de Pensionistes i Jubilats, però també ho és el de moltes persones que s'afilien al sindicat i que per raons diverses es donen de baixa. Les dades indiquen clarament que la rotació no és un factor prou explicatiu de les baixes i que, com a conseqüència, no es pot parlar de rotació en l'afiliació sinó de baixes.

El major creixement afiliatiu s'està produint en els segments més inestables

El sindicat està creixent més en els segments d'afiliació més inestables, cosa que fa preveure que l'important nombre de baixes pot continuar en el futur. Efectivament, són els joves, les dones i els immigrants els que tenen més altes i més baixes, però són, a la vegada, els que consoliden més afiliació. Són presumiblement persones de recent incorporació al mercat de treball.

- Per altra banda, dos dels rams amb una taxa més gran de consolidació afiliativa, com són la Construcció i Fecoh, són també els que tenen unes taxes de temporalitat laboral més elevades. En canvi, rams com el del Metall i Tèxtil-Química, amb més estabilitat laboral i un gran pes afiliatiu en el conjunt del sindicat, si bé continuen augmentant la seva afiliació, la consoliden per sota de la mitjana. Aquestes constatacions són clau per entendre l'evolució que està experimentant l'afiliació a CCOO de Catalunya.
- En aquesta mateixa línia, cal remarcar que els treballadors temporals, malgrat el seu pes reduït en el conjunt de l'afiliació, consoliden una taxa d'afiliació superior a la mitjana del sindicat. És a dir, que la seva major inestabilitat en l'afiliació, traduïda en més altes i més baixes, no impedeix que aportin comparativament un percentatge més gran al crei-

xement afiliatiu del sindicat. Per contra, els treballadors en atur ofereixen taxes negatives de consolidació, amb més baixes que altes, circumstància que és coherent amb la disminució de les xifres d'atur a Catalunya.

- **Els joves són els que fan una major aportació al creixement afiliatiu**

En el conjunt de l'afiliació, és el tram de 31 a 50 anys el que aglutina el volum més gran d'afiliats i afiliades, però són els joves de 30 anys o menys el grup més dinàmic, els que consoliden més i fan una major aportació al creixement afiliatiu. Aquestes dades positives pel que fa als joves, de vegades tenen una certa dificultat de percepció a causa del pas anual de persones joves al grup d'edat superior. Per contra, els afiliats dels trams de 51 a 60 anys i molt especialment els de 61 anys i més tenen una consolidació amb xifres negatives. En aquest aspecte, l'avançament de les jubilacions incideix negativament en el balanç afiliatiu.

- **Les dones també consoliden més afiliació**

Si bé les taxes de baixes de les dones se situen per sobre de les dels homes, també succeeix el mateix amb les altes i, sobretot, amb la consolidació afiliativa, que és clarament superior en el cas de les dones. Les dones fan una aportació al creixement de l'afiliació al sindicat sempre superior a la mitjana i dupliquen, o en algun any fins i tot tripliquen, les taxes de creixement dels homes. Això explica el continuat augment del pes afiliatiu de les dones en relació amb el conjunt de l'afiliació, que en el període analitzat s'incrementa dos punts passant del 33% a gairebé el 35%. En el cas dels homes hi ha nivells de manteniment de l'afiliació, amb un nombre d'altes i baixes bastant similar.

Els immigrants són els que tenen les taxes de creixement més altes

El col·lectiu de treballadors immigrants compta amb les taxes d'altes, de baixes, i per extensió de fluctuació, més altes de tot el sindicat. No obstant això, i malgrat aquesta enorme inestabilitat afiliativa, és el col·lectiu que comparativament fa una aportació en termes més positius a l'afiliació, ja que presenta les taxes de creixement i consolidació més altes de Comissions Obreres durant tot el període. Aquesta circumstància guarda relació amb el fet que quasi la meitat dels llocs de treball que s'han creat en els últims anys estan ocupats per immigrants.

Creix el pagament bancari i empitjoren els de nòmina i rebut

Pel que fa a la modalitat de pagament de la quota sindical, el pagament bancari mostra les majors taxes de creixement i consolidació afiliatives, mentre que els pagaments per nòmina i per rebut tenen un comportament globalment negatiu durant el període estudiat, és a dir, amb més baixes que altes.

- Una altra constatació bastant nova és que les taxes de consolidació afiliativa en les petites empreses són, en general, bastant similars als de la mitjana i gran empresa, sense que s'observin tendències significatives en relació amb la dimensió del centre de treball. A les empreses petites és on es produeixen, a la vegada, més altes i més baixes.

Incorporació al sindicat de persones amb situació més precària i desprotegida

Tant el tipus de col·lectius que consoliden més afiliació, com la seva ubicació en part en els petits centres de treball, poden suggerir que s'estan incorporant persones amb una situació més precària i desprotegida i amb una demanda inicial cap al sindicat de caire més assistencial. En aquests casos, la decisió d'afiliar-se és molt individual i no està possiblement relacionada amb una presència organitzada del sindicat a l'empresa.

- Entre les causes de desafiliació en destaquen de forma molt especial dues: la desafiliació que es produeix durant els primers anys d'afiliació i la que es produeix en arribar els afiliats a la situació de jubilació.

L'afiliació instrumental explica moltes baixes

En el primer cas tot sembla indicar que es tracta generalment de persones que s'afilien quan tenen un problema laboral i es donen de baixa quan l'han resolt. Fins i tot hi ha un important nombre de baixes el mateix any de l'afiliació. Les dades que relacionen una part d'aquesta afiliació tan volàtil amb la utilització dels serveis del Gabinet Jurídic són evidents en l'estudi. Això suggereix que hi ha una part de l'afiliació que es pot considerar instrumental i que s'incorpora al sindicat esperant obtenir unes millors condicions en l'assessorament i en la defensa sindical i jurídica. En aquests casos, la desafiliació es produeix quan desapareix la motivació inicial.

Les dificultats per al transvàs a la Federació de Pensionistes i Jubilats són una altra gran causa de desafiliació

En relació amb la jubilació, apareixen dos problemes pel que fa al manteniment de l'afiliació: el primer i més rellevant són les dificultats perquè es produeixi un transvàs efectiu des de la federació d'origen a la de Pensionistes i Jubilats (no perquè es quedin de forma significativa en la d'origen sinó perquè es donen de baixa quan es jubilen), i, l'altre, és l'elevat nombre de baixes que també es produeixen en la mateixa federació i que no es veuen prou compensades amb noves afiliacions. Això explica l'estancament afiliatiu d'aquesta federació, quan, en canvi, s'incrementa l'afiliació en el conjunt del sindicat i augmenta la població jubilada a Catalunya. És evident que les causes d'aquest problema no són bàsicament de caràcter organitzatiu, malgrat que possiblement es podria millorar, sinó que tenen més a veure amb els canvis de vida i socials que s'estan produint i amb la capacitat que pugui tenir el sindicat per poder ser útil a aquest col·lectiu.

- Si es manté la situació actual, amb només unes 400-500 altes a través del transvàs i un centenar per noves afiliacions, que són les incorporacions que es produeixen anualment a la Federació de Pensionistes i Jubilats, caldrà preveure una taxa de reposició del col·lectiu que es jubila per tal només de mantenir els nivells d'afiliació globals del sindicat.

A més antiguitat en l'afiliació més estabilitat

En general, la probabilitat de causar baixa disminueix de forma correlativa a l'augment d'antiguitat de l'afiliació. És a dir, en general, a més antiguitat més estabilitat en l'afiliació. També les taxes de baixa són clarament inferiors entre els afiliats i afiliades que han participat en els cursos de formació professional del CEPROM i entre els delegats i delegades de CCOO, que, en tots dos casos, tenen un comportament força més estable en la seva afiliació que la mitjana del sindicat. Les causes declarades de baixa per trasllat, defunció, sanció-expulsió o canvi de sindicat, són poc rellevants.

- Pel que fa al balanç afiliatiu per federacions, deixant a banda el cas excepcional de Pensionistes i Jubilats, i al qual ja ens hem referit, totes les federacions tenen en el conjunt del període un saldo afiliatiu positiu. No obstant això, algunes presenten unes taxes de creixement i consolidació afiliatives per sobre de la mitjana, i destaquen, en aquest aspecte, Comfia, Fecoht, Construcció i Fusta, i les federacions de l'Àrea Pública, mentre que la Federació Agroalimentària és la que té una taxa de consolidació més baixa. Cal remarcar el cas de Comfia, que és la federació que consolida més afiliació, a causa que té unes taxes importants d'altes, però sobretot perquè es l'organització que té menys baixes.
- Per territoris, contràriament al que succeeix amb les federacions, les dades no mostren una incidència específica d'aquesta variable. En tot cas és la comarca de l'Alt Penedès – Garraf i les intercomarcals de Girona i Tarragona les que tenen unes taxes més altes de consolidació afiliativa, mentre que la comarca d'Osona és la que les té més baixes. Tant el Barcelonès com el Baix Llobregat, que són les organitzacions territorials amb un volum d'afiliació més gran, augmenten la seva afiliació però consolidant per sota de la mitjana. Això està provocant una tendència a un major reequilibri de l'afiliació en el conjunt del territori.

Dos terços de les baixes responen a causes externes i un terç a raons sindicals

D'altra banda, l'enquesta que s'ha fet als afiliats i afiliades que han deixat de pagar la quota al sindicat, amb la finalitat de conèixer els motius de la seva decisió, ens ha permès concretar molt més aquestes causes, fet que ha enriquit l'anàlisi. Una primera gran conclusió és que aproximadament dos terços de les baixes respondrien a causes externes i un terç, en canvi, obeirien a raons estrictament sindicals.

- Entre els afiliats que causen baixa hi ha comparativament més dones i més joves i sobretot persones grans amb una edat superior als 56 anys, circumstàncies que coincideixen plenament amb les dades registrals. Per nivell d'estudis predominen els que tenen estudis superiors, i, en general, es produeixen més baixes entre els no manuals.
- Els motius per deixar el sindicat es poden agrupar en dos grans grups: el 63,3% ho fan per raons laborals i personals i el 36,7 % per motius clarament sindicals.
- Entre els motius laborals i personals, la jubilació i la prejubilació, l'atur i la incapacitat laboral formen un gruix important, i també tenen rellevància els problemes econòmics, mentre que el canvi o trasllat d'empresa afecta bastant menys i només en un cas s'argumenta com a causa l'actitud empresarial.
- Entre els que es donen de baixa per raons sindicals hi ha un segment que manifesten que s'havien afiliat per utilitzar els serveis del sindicat o estar més protegits en la feina i que ara no ho necessiten, o que declaren que des que estan afiliats no han necessitat res del sindicat, és a dir, que fan un raonament de cost-benefici relacionant el cost de la quota amb la utilitat que per a ells representa estar afiliats. Un altre bloc causen baixa en disconformitat amb l'acció sindical, i destaquen, entre aquestes causes, que el sindicat no informa o assessora adequadament. La disconformitat amb els serveis que reben del sindicat també explica algunes de les baixes, malgrat que no té una gran incidència, i són pocs els que expressen desacords ideològics.
- En general, a més edat disminueixen els motius sindicals i augmenten els motius no sindicals. En canvi, els motius de baixa centrats en qüestions sindicals s'incrementarien amb l'antiguitat afiliativa i els motius no sindicals augmentarien entre aquells afiliats més recentment incorporats al sindicat.
- En resum, del total de factors sindicals que incideixen en les baixes afiliatives un 39,1% correspon a raons instrumentals i d'utilitat, un 37,0%, a disconformitat amb l'acció sindical, un 15,2% a un funcionament inadequat del serveis, i un 8,7% a preferències per un altre sindicat.

Hi ha quatre tipus de desafiliació: demogràfica, instrumental, identitària i laboral

Concloent, es podria dir que hi ha una desafiliació demogràfica, que té a veure amb el cycle vital i la trajectòria de vida laboral, una desafiliació instrumental, vinculada a la resolució immediata d'un problema, una desafiliació identitària, que es pot produir a mig-llarg termini, i una desafiliació de crisi o laboral, produïda per canvis que incideixen negativament en les circumstàncies de la feina dels afiliats i afiliades.

- Relacionant aquest estudi amb anteriors, es podria avançar la hipòtesi que la desafiliació demogràfica i la identitària estan més relacionades amb els treballadors centrals (feina estable, a temps complet i més qualificació i més antiguitat), mentre que la desafiliació instrumental o immediata i la desafiliació de crisi o laboral estan més relacionades amb els treballadors perifèrics (feina més atípica i menys qualificació o menys antiguitat), tot i que els treballadors centrals també poden estar afectats per fallides d'empreses, expedients de regulació d'ocupació, etc. En definitiva, s'observen perfils diferenciats tant dels afiliats que continuen, com dels que causen baixa, i, dintre d'aquests, entre individus i col·lectius que afirmen marxar per raons sindicals i no sindicals.

Un seguiment dels impagats permet recuperar moltes baixes

Per últim, l'estudi també analitza el perfil de les persones de la mostra que quan s'ha contactat amb elles per saber les raons per les quals no havien pagat la quota, s'han pogut recuperar i continuen afiliades al sindicat. Cal dir, en primer lloc, que aquesta feina, feta des de la Unitat d'Atenció Telefònica de la CONC, ha estat extraordinàriament positiva, ja que de la mostra de 798 impagats només 251 han manifestat no voler continuar afiliats. És a dir, del total de persones a les quals s'ha fet l'enquesta el 31,5% han causat baixa definitiva, mentre que el 68,5% han expressat la seva voluntat de continuar afiliats. Aquesta última circumstància no implica, però, que en tots els casos el pagament de les quotes impagades s'hagi fet finalment efectiu, encara que sí que ho han fet una majoria, tal com s'ha pogut verificar.

- Comparant els perfils dels afiliats de la mostra que continuen amb els dels que causen baixa, es pot observar que la mitjana d'edat, l'antiguitat a l'empresa o la plantilla del centre de treball és superior entre els que causen baixa, mentre que els que continuen obtenen una mitjana superior en el nombre d'empreses en les quals han treballat. Pel que fa a les variables demogràfiques, predominen les dones entre les baixes i, de manera més acusada, els homes entre els que continuaran. La mitjana d'edat superior entre els que causen baixa es detecta fàcilment per la incidència de la major edat a partir dels 56 anys, mentre que entre els que continuen predominen els menors de 35 anys. Per nivell d'estudis es pot observar que entre els que continuen hi ha un menor nivell d'estudis. En aquesta línia, es produeixen més baixes entre els no manuals, especialment entre els tècnics i els comandaments; mentre que entre els treballadors manuals s'observa més continuïtat. Els afiliats amb menor antiguitat a l'empresa expressen la seva opció de continuar, mentre que aquells que causen baixa tenen major antiguitat.
- Cal recordar, per últim, que aquesta comparació només s'estableix entre els afiliats que causen baixa i els impagats que es recuperen de la mostra i no amb tots els treballadors i treballadores que continuen afiliats al sindicat. El col·lectiu d'impagats que no continuen quan es contacta amb ells es ratifiquen en la seva decisió, mentre que, en els impa-

gats que es recuperen, les raons del no-pagament de la quota responen en moltes ocasions a motius tècnics.

- Com a síntesi final, es pot concloure que, si bé una part de les baixes obeeix a causes que es poden entendre com a externes, unes altres, en canvi, tenen a veure amb el mateix sindicat. Aquestes van des de la dificultat per generar noves motivacions —d'utilitat i identificació— per mantenir l'afiliació quan ha desaparegut la raó inicial, passant per la necessitat de millorar les formes de relació i la informació, reforçant els vincles entre el sindicat i els afiliats i afiliades, fins al fet de garantir de forma sistemàtica, i en tots els àmbits, la tasca de recuperar els impagats, que s'ha demostrat efectiva. És a dir: tot sembla indicar que hi continuarà havent moltes baixes, però que es poden reduir.

2. Plantejament i disseny de l'estudi

2.1. Objectiu general i metodologia

L'objectiu de l'estudi és analitzar els processos d'afiliació i desafiliació sindicals, així com la influència de les característiques sociolaborals dels treballadors i treballadores, en relació amb la seva major o menor estabilitat afiliativa dins una organització sindical.

El disseny de l'estudi, o fase 1, planteja un procés descendent del més general al més concret, començant per la descripció de l'estructura afiliativa i l'evolució dels fluxos d'entrada i sortida del sindicat, passant per la tipificació del comportament afiliatiu pel que fa a la permanència i la inestabilitat en l'afiliació, i acabant per aprofundir en la causalitat de la desafiliació, considerada, d'entrada, com la clau del model de creixement afiliatiu de les organitzacions sindicals a Catalunya.

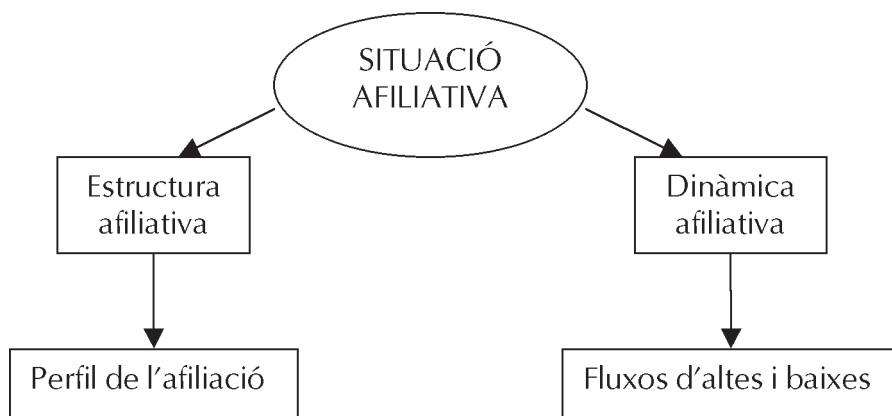
El sistema de variables i indicadors es basa en un esquema general, que situa de manera lògica cadascuna de les fases de l'estudi en el disseny general. En cada fase es desenvolupa el seu sistema específic de variables i indicadors.

La tècnica d'investigació és de tipus quantitatiu, i es treballen fonts de dades diferents segons les necessitats per a cadascuna de les fases. En el cas de la fase 2 i la 3, es treballa amb l'explotació *ad hoc* de la base de dades del mateix sindicat. La fase 4 es basa en el disseny, l'administració dels qüestionaris i l'explotació de dades, d'una enquesta telefònica sobre motius de baixa, la qual ens ofereix un tipus d'informació que no ens podria oferir la base de dades del sindicat.

2.2. Disseny per fases

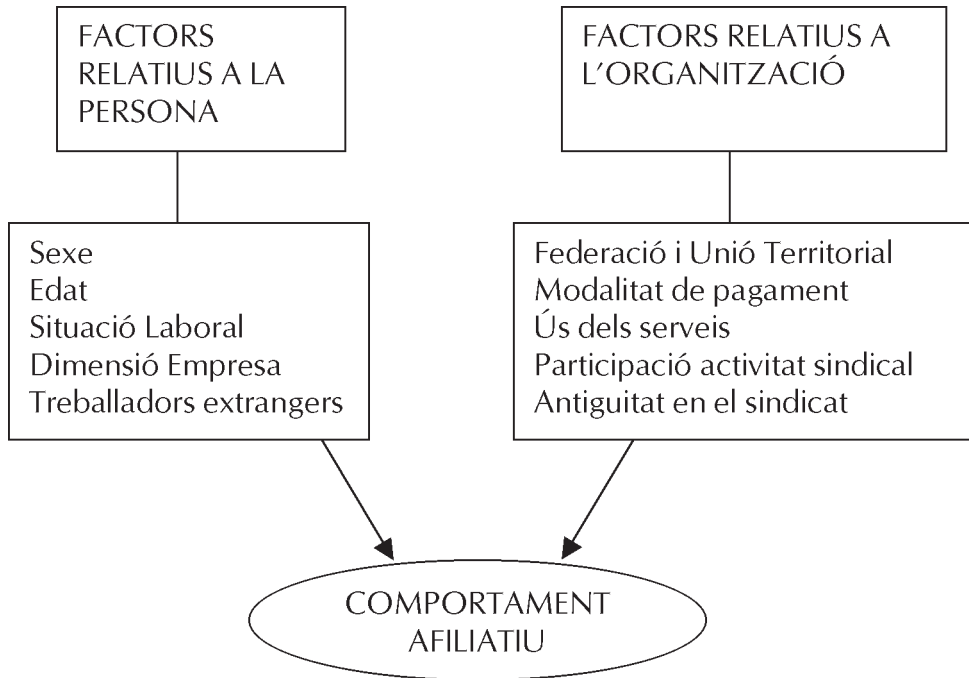
La fase 1 de disseny es descriu, com ja s'ha comentat, al llarg de la descripció de la resta de fases.

- **Fase 2. Estructura i evolució de l'afiliació i fluxos d'altres i baixes**
 - Objectiu: descripció de la situació afiliativa. Estructura i evolució.
 - Metodologia: explotació de la base de dades d'afiliació de la CONC.
Tractament estadístic amb full de càlcul.
 - Esquema de variables.

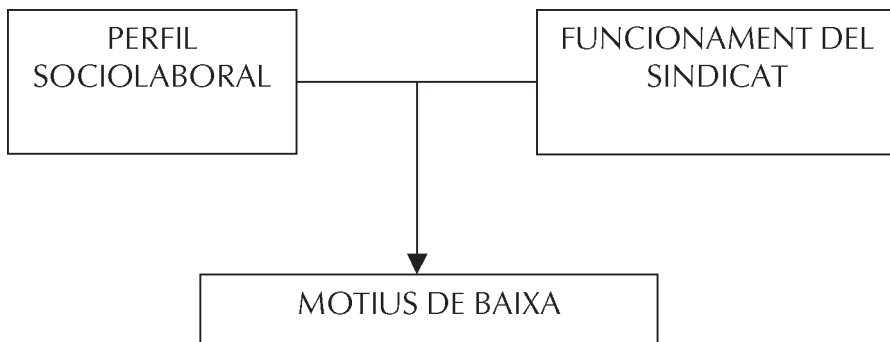
- **Fase 3. Anàlisi del comportament afiliatiu respecte al binomi altres/baixes**
 - Objectiu: definir una tipologia del comportament afiliatiu segons taxes d'alta, de baixa, de creixement i de consolidació d'altres.
 - Metodologia: explotació de la base de dades d'afiliació de la CONC.
Tractament estadístic amb full de càlcul.

- Esquema de variables: concreció del marc general en factors d'afiliació i desafiliació.

- **Fase 4. Anàlisi aprofundida de les causes de baixa**
 - Objectiu: establir una tipologia de motius de baixa relacionada amb el perfil socio-laboral dels afiliats i el funcionament del sindicat.
 - Metodologia: enquesta telefònica a afiliats amb rebuts impagats.
Tractament estadístic amb el programa SPSS.

- Esquema de variables: desenvolupament de la relació entre el perfil de l'afiliat/ada i la seva relació amb el funcionament de l'organització i l'activitat sindicals

3. Estructura i evolució de l'afiliació. Fluxos d'altres i baixes

3.1. Introducció metodològica

L'objectiu d'aquesta fase de l'estudi és el de fixar l'abast del fenomen d'afiliació i desafiliació i la seva evolució i emmarcar-lo en les dimensions sociolaborals de l'afiliació de CCOO de Catalunya i el seu pes en les relacions laborals a Catalunya. El treball s'ha dissenyat diferenciant els tres aspectes que defineixen el fenomen i la seva dimensió en les relacions laborals, que són els següents:

- Estructura afiliativa actual. Caracterització del perfil sociològic dels afiliats a CCOO.
- Evolució de l'afiliació i la cotització en un període de 10 anys en la seva doble dimensió sectorial i territorial. Evolució dels fluxos d'entrada i sortida que donen com a resultat aquesta evolució d'afiliats i cotitzants.
- Evolució de la implantació del sindicat en la doble vessant d'afiliació i representativitat democràtica (eleccions sindicals).

El sistema de variables i indicadors que hem dissenyat per tal de desenvolupar aquests aspectes és el següent.

D'altra banda, com ja hem indicat en la part de disseny, **totes les dades tenen la mateixa font, la base de dades d'afiliació de la CONC i l'explotació específica que n'ha fet, per a aquest estudi, el Departament d'Informàtica de la CONC.**

Concepte	Variable	Dada
Estructura afiliativa segons característiques dels afiliats per territori i ram (2005)	Afiliats per sexe i ram	Afiliats per sexe i ram
	Afiliats per sexe i territori	Afiliats per sexe i territori
	Afiliats per edat i ram	Afiliats per edat i ram
	Afiliats per edat i territori	Afiliats per edat i territori
	Afiliats per tram d'empresa i ram	Afiliats per tram d'empresa i ram
	Afiliats per tram d'empresa i territori	Afiliats per tram d'empresa i territori
	Afiliats per situació laboral i territori	Afiliats per situació laboral i territori
	Afiliats estrangers per sexe i ram	Afiliats estrangers per sexe i ram
	Afiliats estrangers per sexe i territori	Afiliats estrangers per sexe i territori
	Afiliats estrangers per edat i ram	Afiliats estrangers per edat i ram
Evolució de l'afiliació i de la cotització per federació i per territori (1995-2005)	Altes d'afiliats per federacions	Altes d'afiliats per federacions (1995-2005)
	Baixes d'afiliats per federacions	Baixes d'afiliats per federacions (1995-2005)
	Altes d'afiliats per territoris	Altes d'afiliats per territoris (1995-2005)
	Baixes d'afiliats per territoris	Baixes d'afiliats per territoris (1995-2005)
	Cotitzants per federacions	Evolució de la cotització per federacions (1995-2005)
	Cotitzants per territoris	Evolució de la cotització per territoris (1995-2005)
Evolució de la implantació del sindicat (1999, 2002, 2005)	Pes de l'afiliació de CCOO en els assalariats per branques	Pes de l'afiliació de CCOO en els assalariats per branques (1999, 2002, 2005)
	Proporció d'afiliats per delegat per ram	Proporció d'afiliats per delegat segons federacions (1999, 2002, 2005)
	Proporció d'afiliats per delegat per territori	Proporció d'afiliats per delegat segons territori (1999, 2002, 2005)
	Proporció de delegats per assalariats	Proporció de delegats per assalariats segons federacions (1999, 2002, 2005)
	Proporció de delegats afiliats	Proporció de delegats afiliats (1999, 2002, 2005)

3.2. L'estructura afiliativa

En aquest punt tractarem de fer una anàlisi de quines són les característiques generals dels afiliats a CCOO de Catalunya, per tal de tenir una idea general de com és l'estructura afiliativa de l'organització a la fi de l'any 2005.

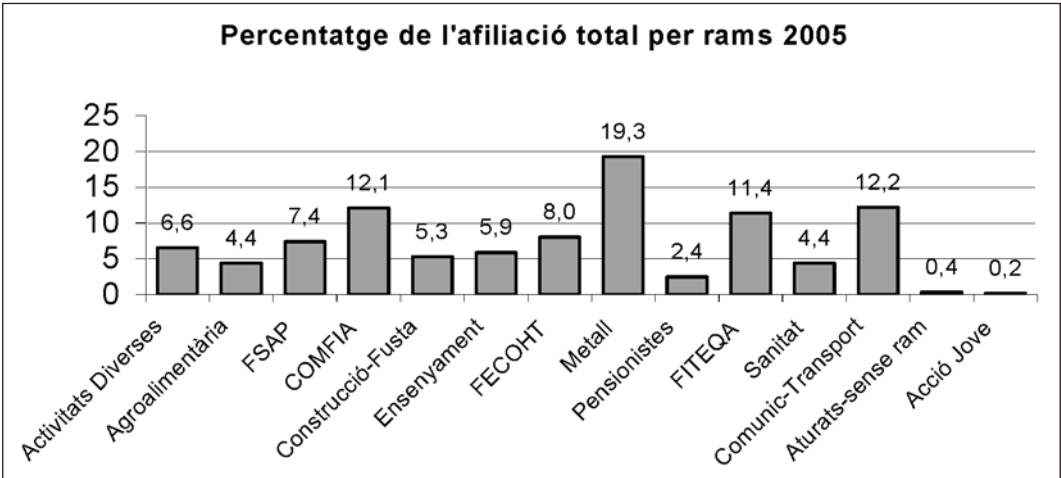
Per fer aquesta anàlisi, utilitzarem les variables de sexe, edat i dimensions de l'empresa on treballa l'afiliat, i alhora dividirem els afiliats entre estrangers i nacionals, ja que el fenomen de la immigració, molt present en la realitat social, és un fet que es reflecteix també en l'estructura afiliativa del sindicat.

A part d'aquesta categoria de variables, que són les que ens donen directament els afiliats en relació amb les seves característiques personals, també utilitzarem una altra categoria de variables, i que responen a una qüestió organitzativa del mateix sindicat, i que ja hem vist anteriorment en el capítol 1. Aquesta categoria ens dona les variables de ram i territori. El ram s'extreu de la federació a la qual està inscrit l'afiliat, depenent del sector o àmbit on treballa. D'aquesta manera obtenim onze federacions diferents, on, en principi, els seus membres mantenen una vida laboral activa; per contra d'això últim també tenim tres federacions on, per la seva naturalesa, l'afiliat no és un treballador en actiu; aquestes tres últimes són les federacions de d'Acció Jove, de Pensionistes i d'Aturats.

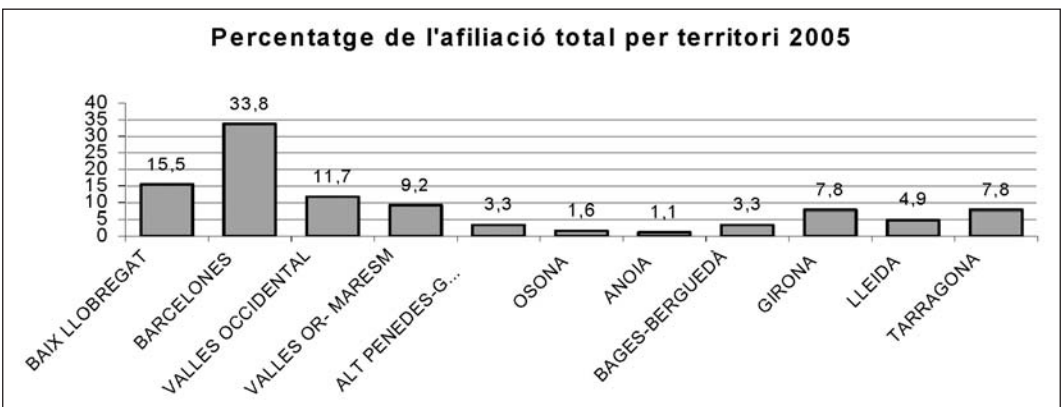
Per altra banda, tenim la variable de territori, que respon a la ubicació del centre de treball de l'afiliat; d'aquesta manera obtenim onze zones diferenciades, vuit per a la zona de la província de Barcelona i les altres tres corresponen a les tres províncies restants.

3.2.1. Afiliats per ram i territori

Quant a la distribució dels afiliats per rams, veiem que la federació més nombrosa és la del Metall, amb quasi un 20% dels afiliats totals. En segon lloc es troben les federacions de Comunicació i Transport, Comfia i Fiteqa, que superen el 10% d'afiliats cadascuna.

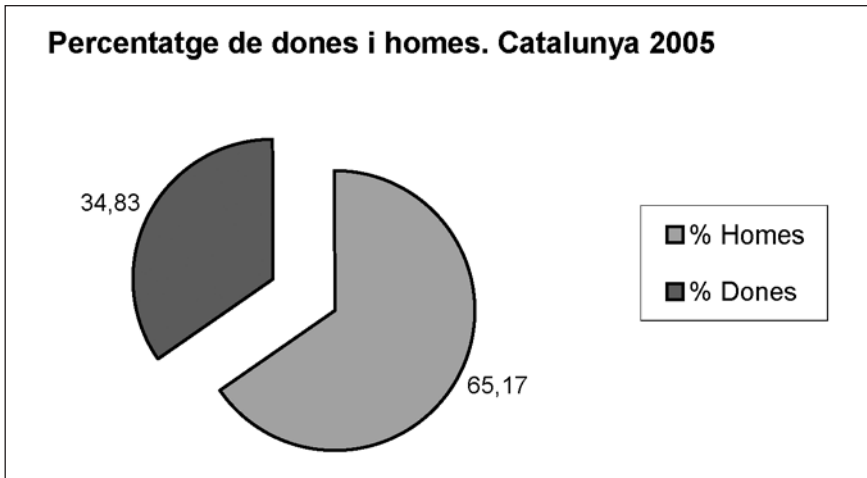

Quant a la ubicació dels afiliats segons el territori on està situat el centre de treball de l'afiliat, veiem que la majoria, quasi un 35%, treballen al Barcelonès, i segueixen les unions comarcals que envolten aquesta última, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental – Maresme. Veiem com aquestes unions que corresponen a la zona de la província de Barcelona sumen al voltant del 70% del afiliats, que tenen el seu centre de treball ubicat en alguna d'aquestes zones.

3.2.2 Afilats per sexes

En el gràfic següent es veu clarament quina és l'estructura del sindicat respecte del sexe. El 65% dels afiliats són homes i la resta, gairebé el 35% són dones.

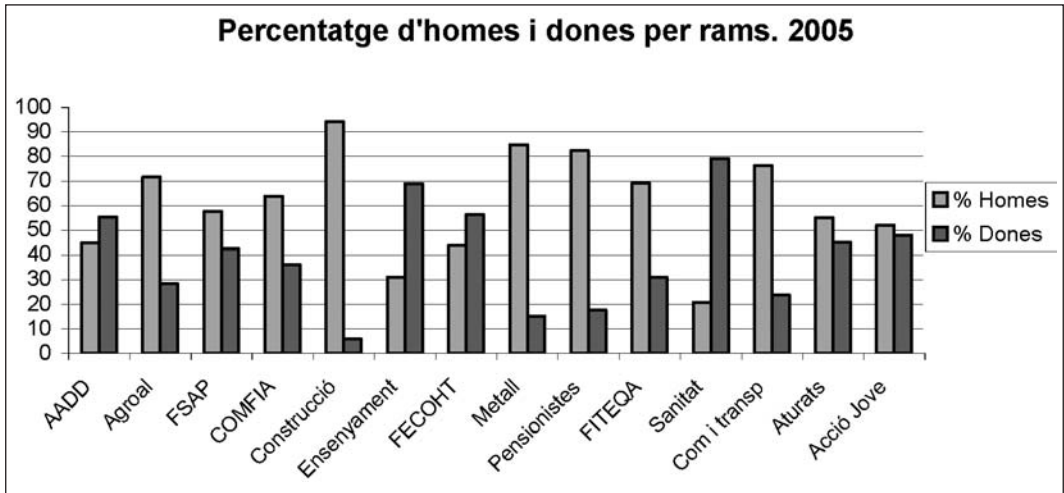

Afilats per sexe i ram

En el gràfic següent observem la proporció d'homes i de dones per cada ram. Observem que els homes es troben sobrerrepresentats en la majoria de rams; excepte en dos rams on la situació és la contrària, les dones són majoria molt per sobre dels homes.

D'aquesta manera es podria destacar un grup de rams on preval molt majoritàriament un sexe. Pel que fa als homes, aquests rams són, en primer lloc Construcció i Fusta, que és l'única federació on gairebé la totalitat dels afiliats són del mateix sexe (el 94% dels afiliats a Construcció i Fusta són homes), i també ens trobem amb el Metall, Pensionistes i Jubilats, Comunicació i Transport, Agroalimentària i Fiteqa, on la majoria dels afiliats són homes. Pel que fa a les dones, elles es troben en majoria en les federacions de Sanitat, sobretot, amb un 80%, i a Ensenyament, quasi amb un 70%.

També trobem altres rams on la diferència entre homes i dones no és tan marcada: Comfia, FSAP, Aturats – Sense ram i Acció Jove, on els homes superen el 50%, d'una banda, i, de l'altra, Activitats diverses i Fecoht, on són les dones les que es troben per sobre del 50% respecte dels homes.

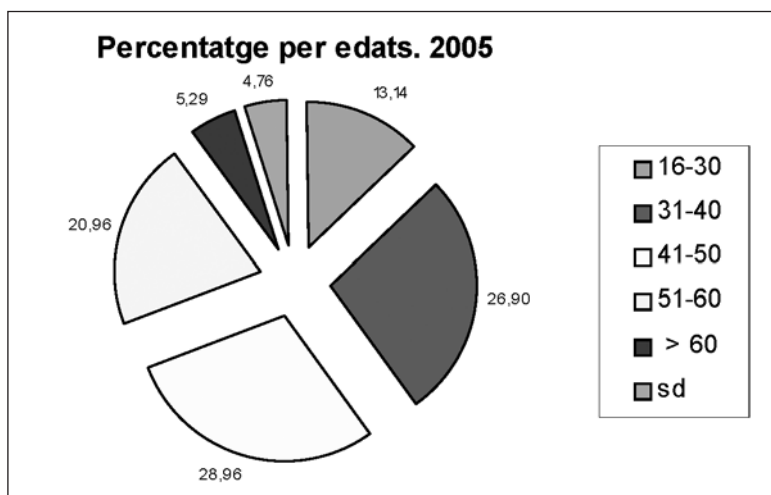
Afiliats per sexe i territori

Pel que fa a la distribució territorial per sexes, només cal dir que no es troba cap diferència pel que fa a una zona o una altra. La diferència que hi ha entre homes i dones és la mateixa que hi ha en el sindicat, tal com hem esmentat al principi d'aquest punt. En tot cas es podria afegir que la zona on hi ha una menor diferència entre tots dos sexes és a la Unió Comarcal del Barcelonès.

3.2.3. Afilats per edat

El gràfic següent ens mostra quina és la proporció d'afiliats per cada grup d'edat. Així, veiem com el grup amb més presència és el de 41 a 50 anys, i en segon lloc es troba el grup de 31 a 40 anys. Entre tots dos representen més del 50% dels afiliats, exactament el 55,86%. El tercer grup més nombrós és el de 51 a 60 anys, i després trobem el grup dels joves, que va de 16 a 30 anys. Per últim tenim el grup de més de 60 anys, que és el més petit.

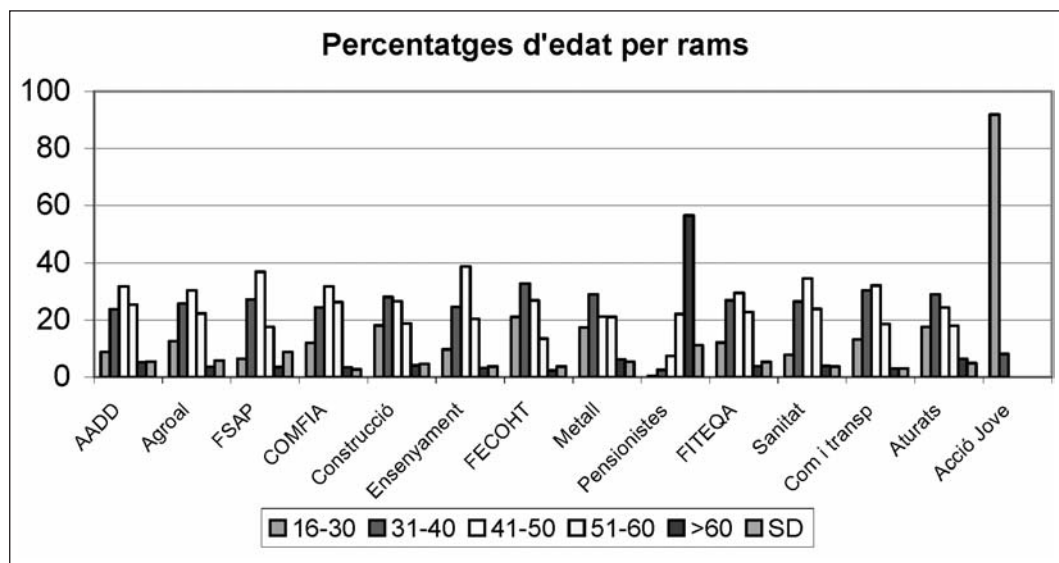
D'altra banda, s'ha de tenir en compte que tenim un 4,76% d'afiliats dels quals no disposem de la seva edat.

Afilats per edat i ram

Tal com mostra el gràfic següent, en la majoria de rams el grup d'edat amb més presència és el de 41 a 50 anys.

Si deixem de banda les dues federacions que, per la seva naturalesa, tenen una estructura d'edat definida (aquestes són les federacions d'Acció Jove i de Pensionistes i Jubilats), podríem parlar d'unes federacions més joves i altres més grans. En el cas de les primeres, tenim Fecoht, amb un 53% dels afiliats que tenen entre 16 i 40 anys, i la segona més jove és Construcció i Fusta. Pel que fa a les federacions amb més edat, la primera és la d'Ensenyament, amb un 59% dels afiliats que tenen entre 41 i 60 anys. Però també trobem Comfia, Sanitat i Activitats diverses, amb un 57% cadascuna. I també trobem altres federacions on els afiliats que tenen entre 41 i 60 anys representen més del 50% de l'afiliació: aquestes són Agroalimentària, FSAP, Comfia, Fiteqa i Comunicació i Transport.

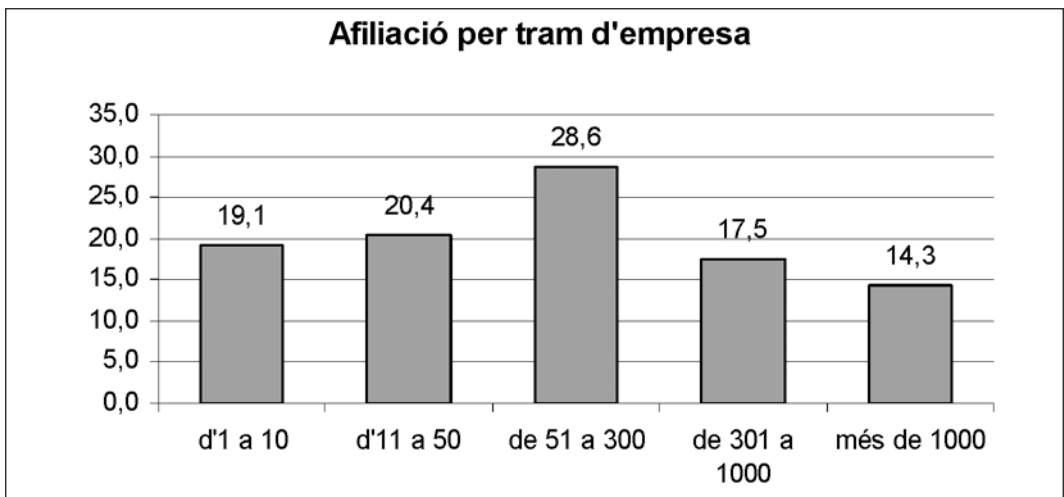

Pel que fa a la distribució d'afiliats per territori i edat, no existeix cap diferència significativa d'una zona cap a una altra; més aviat trobem en cada zona una distribució que es correspon amb la distribució general del sindicat, tal com passava amb el sexe.

3.2.4. Afilats per dimensions del centre de treball

A grans trets, el que podem veure en el gràfic següent és que la majoria dels afiliats treballen en centres de treball amb menys de 300 treballadors, en concret la majoria treballa en un centre on hi ha de 51 a 300 empleats; en segon lloc hi predomina el tram d'11 a 50, i, molt a prop, es troba el d'1 a 10. Així veiem com entre aquests dos últims sumen el 40 % del total dels afiliats, però si, a més, hi afegim els que treballen en centres de 51 a 300, tenim que el 70 % dels afiliats treballen en empreses de menys de 300 empleats.

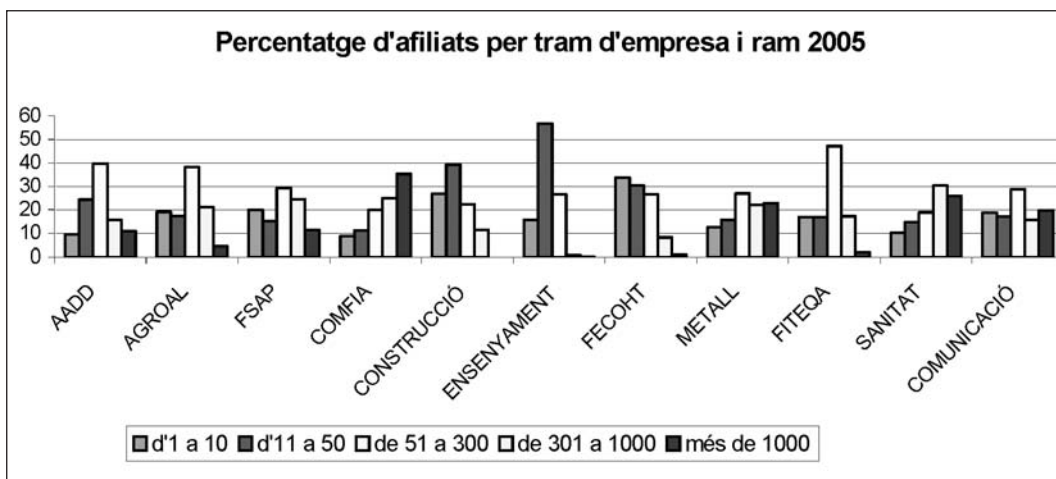
D'altra banda, podem establir una relació entre els afiliats i els assalariats del mercat laboral català i veure si trobem una correspondència entre tots dos. I, en aquest sentit, el que tenim és que un 52,2% dels assalariats treballen en centres d'1 a 50 treballadors. Des d'aquest punt de vista, trobem que hi ha una subrepresentació d'aquests treballadors en el sindicat, ja que es troben 12 punts percentuals per sota del seu pes en el total dels assalariats. En canvi, quan fem aquesta comparació amb dades de les empreses més grans aquesta valoració canvia. El 12% dels assalariats catalans treballen en centres de més de 1.000 treballadors, i, aquests mateixos, representen en el sindicat un 14,3%; així podem dir que aquests afiliats es troben sobrerrepresentats dins el sindicat respecte a la proporció que ens trobem en el mercat de treball.

Afilats per dimensió d'empresa i ram

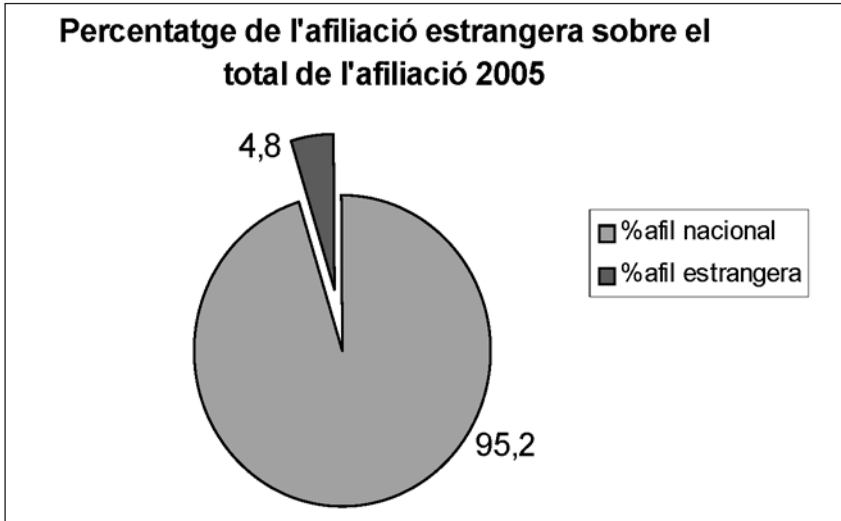
Quant a la dimensió de l'empresa segons el ram, tal com veiem en el gràfic següent, hi ha rams on predominen unes dimensions concretes. Així tenim que el 60% dels afiliats a Comfia treballa en centres que tenen més de 300 treballadors, o que a Sanitat el 56% dels afiliats treballa en centres amb més de 300 empleats.

Per contra, el ram on trobem les empreses més petites és Fecoht: el 63% dels afiliats en aquest ram treballen en centres d'entre 1 i 50 treballadors.

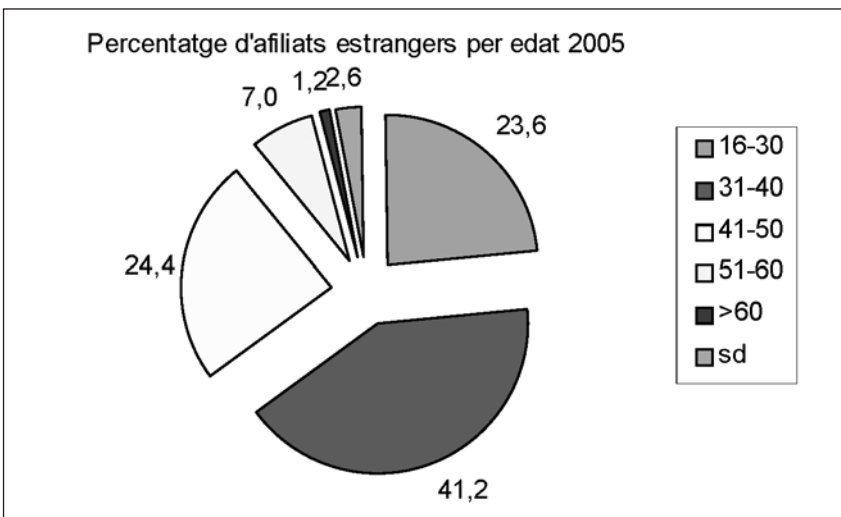
3.2.5. L'afiliació dels treballadors estrangers

En el gràfic es pot observar quina és la proporció que hi ha de treballadors estrangers i no estrangers. Tal com es pot observar, els afiliats estrangers no arriben al 5% de l'afiliació total, tot i això és un percentatge que ha crescut força en els últims anys.

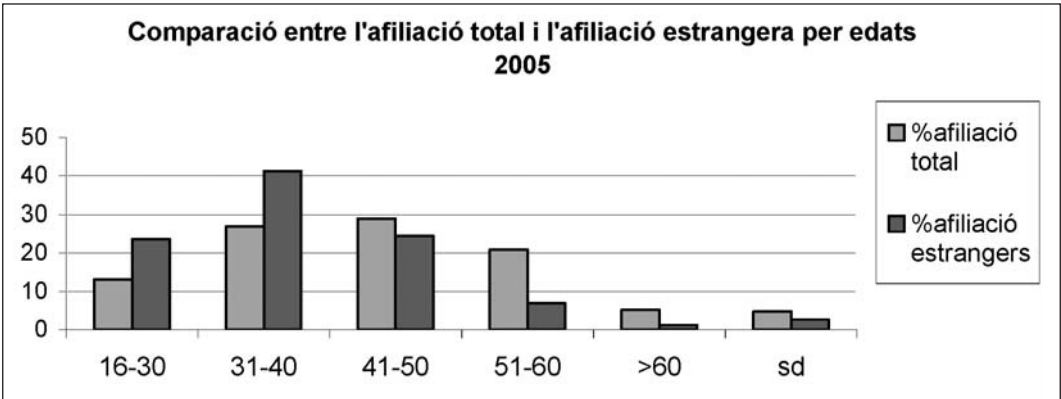

L'edat de l'afiliació estrangera

Pel que fa a l'edat dels afiliats estrangers, tal com es veu en el gràfic, més del 40% tenen entre 31 i 40 anys; bastant més per sota, uns 17 punts percentuals, es troba el grup d'edat d'entre 41 i 50 anys, i, seguidament d'aquests últims, hi ha els més joves. A partir dels 50 anys el percentatge d'afiliació estrangera és molt baix.

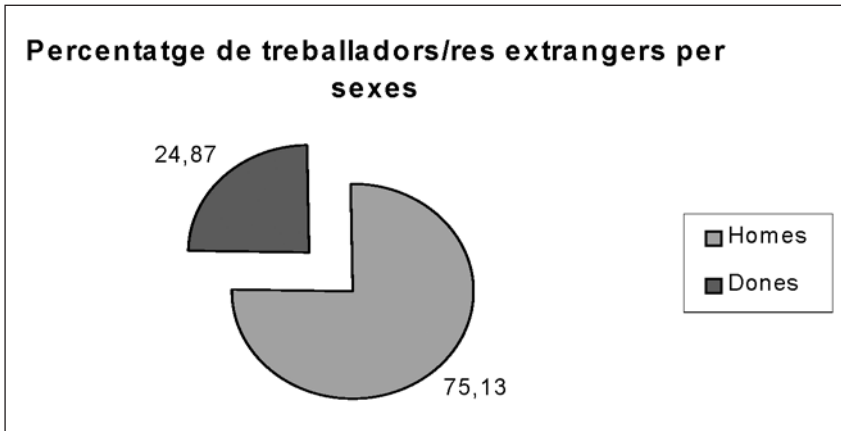

Si comparem la proporció de l'estructura d'edats dels afiliats estrangers amb la de l'afiliació total, veiem que els estrangers són més joves. Així, el grup més nombrós d'estrangers, que és el de 31 a 40 anys, superen en més de 10 punts percentuals el de l'afiliació total. El segon grup més nombrós d'afiliats estrangers és el de 41 a 50 anys, que té una diferència menor respecte a l'afiliació total. Després trobem els més joves, d'entre 16 i 30 anys, que també es troben uns deu punts per sobre del grup d'edat corresponent de l'afiliació total. Pel que fa al grup a partir de 51 anys, l'afiliació estrangera baixa dràsticament.

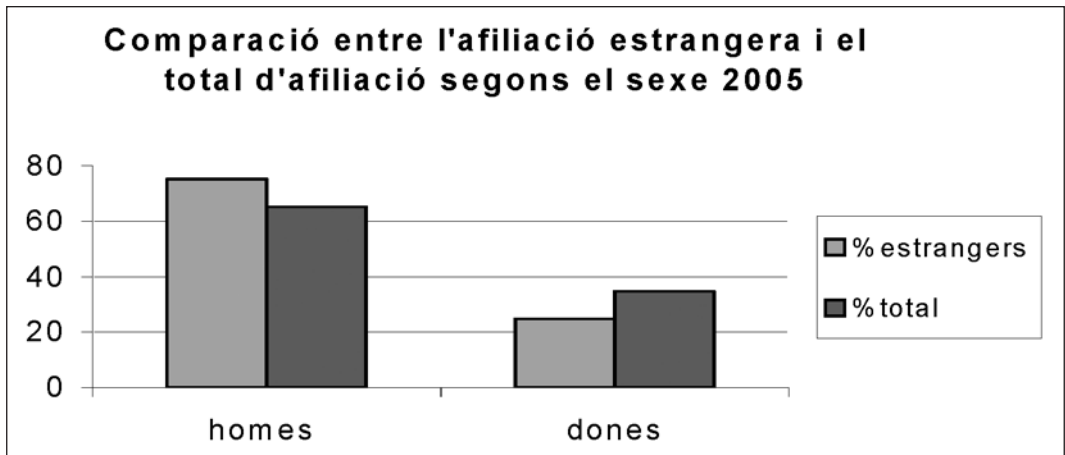

El sexe de l'afiliació estrangera

La composició de l'estructura per sexes de l'afiliació estrangera es caracteritza per la seva masculinització. Tal com podem veure en el gràfic següent, tres quartes parts dels afiliats estrangers són homes (75,13%). Les dones només representen un 24,87%.

Pel que fa al sexe dels afiliats estrangers respecte al de l'afilació total, veiem com està encara més masculinitzada l'estrangera que l'afilació total. I és que la proporció d'afiliats homes estrangers es troba 10 punts percentuals per sobre de la proporció de l'afilació total. I respecte a les dones passa exactament el contrari: la proporció de dones estrangeres es troba 10 punts percentuals per sota de la proporció de l'afilació total.

Per tant podem dir que ens trobem amb una afilació estrangera més jove i més masculinitzada que la resta de l'afilació

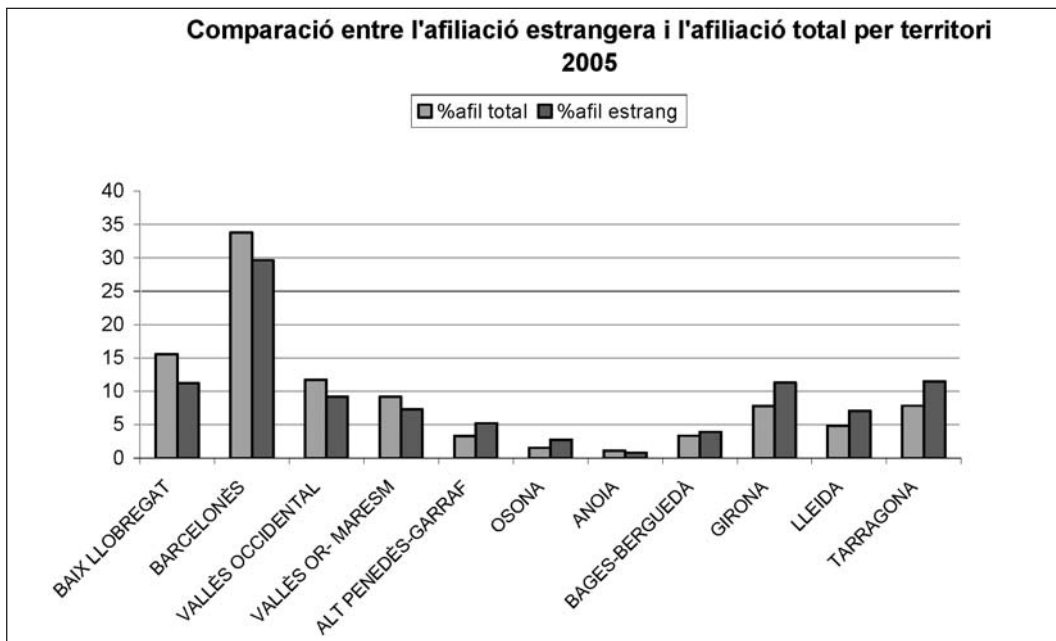
L'afilació estrangera per ram i territori

Quant a la distribució per rams dels afiliats estrangers, el gràfic següent ens mostra que una quarta part està en el ram de Construcció i Fusta, i, en comparació amb l'afilació total, veiem que la supera en 8 punts percentuals.

En segon lloc, veiem que també tenen una presència superior a la de la mitjana de l'afilació a Fecoht, Activitats diverses i Agroalimentària.

Pel que fa a la distribució per territori, es troba en una situació força semblant si es compara amb la de l'afilació total. En tot cas, s'han d'apuntar petites diferències. Observem com a la zona de Barcelona i els voltants, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Vallès Oriental – Maresme, els percentatges de treballadors estrangers es troben un xic per sota dels de l'afilació total.

Per contra, a les altres zones de Catalunya, la proporció dels afiliats estrangers és una mica superior a la de l'afiliació total.

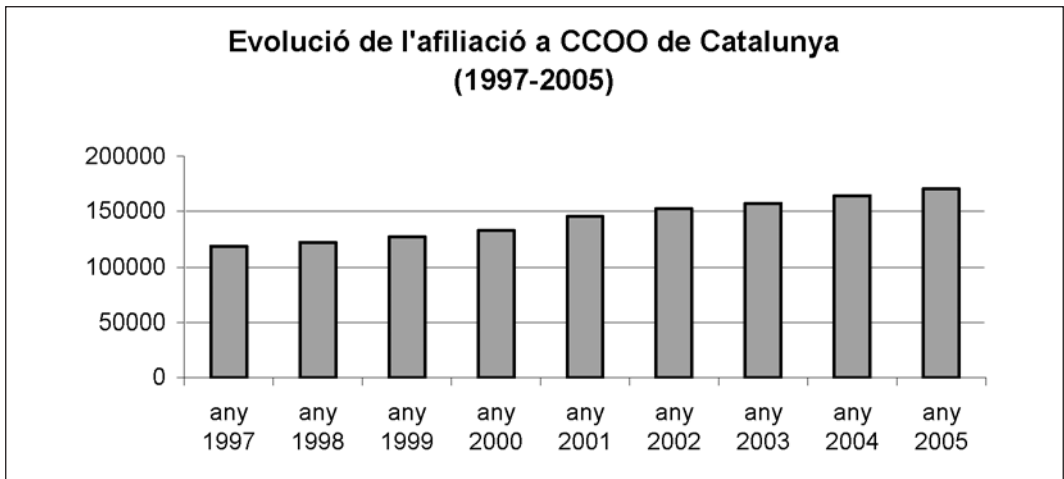

3.3. L'evolució de l'afiliació i la cotització. Fluxos d'altres i baixes

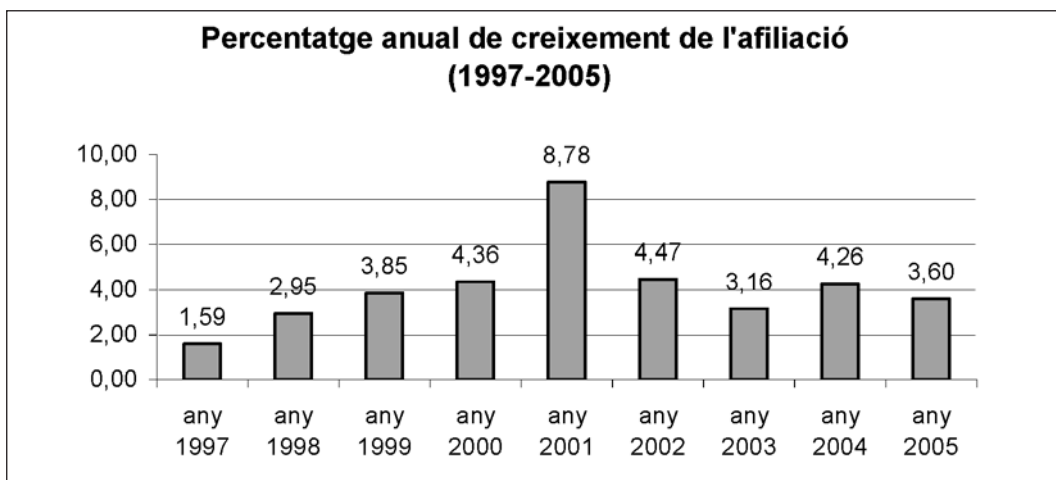
3.3.1. Afiliació i cotització

L'afiliació a la CONC durant els últims 10 anys ha anat creixent. Tal com es pot veure en la taula i els gràfics següents, l'any 2005 es tanca amb 51.958 afiliats més que el 1997.

any	afiliats
1997	118.432
1998	122.035
1999	126.928
2000	132.711
2001	145.481
2002	152.289
2003	157.265
2004	164.258
2005	170.390

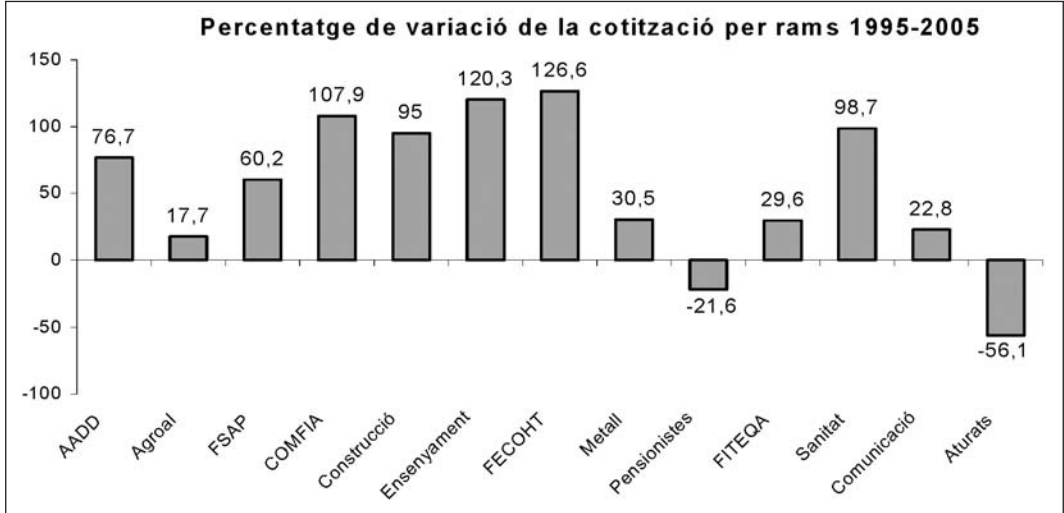
El gràfic següent ens mostra el percentatge de variació interanual. Del 1997 al 2001 s'observa un augment de la variació, fins que el 2001 es produeix un pic, i, a partir d'aquest any, els percentatges de variació es mouen al voltant del 4%.

Evolució de l'afiliació i la cotització per rams i territori, 1995-2005

Pel que fa a l'afiliació i a la cotització, s'ha de diferenciar entre tots dos conceptes, ja que tot i estar íntimament relacionats, tenen significacions diferents i importants per a la realització d'aquest estudi. La diferència que hi ha entre tots dos termes és que, quan ens referim a cotitzants, estem parlant dels afiliats que mantenen tots els pagaments corresponents a les quotes d'afiliat al dia, o sigui, sense cap rebut sense pagar. Per contra, quan ens referim a afiliació, dintre d'aquesta categoria també estan inclosos els afiliats que tenen sis mesos o menys pendents de pagament.

En el gràfic següent observem la variació de la cotització en tant per cent en cadascun dels rams en el període de temps estudiat, del 1995 al 2005. Tal com es pot veure, la majoria dels rams han crescut en els últims deu anys; només en dos rams s'observa un descens de la cotització: en la Federació de Pensionistes i Jubilats i a Aturats – Sense ram.

Pel que fa a la resta, la cotització creix més en uns rams que en altres. La que més és Fecoht, però també Ensenyament i Comfia: en aquestes tres la cotització augmenta més de 100 punts percentuals en cadascuna des del 1995 fins al 2005.

Les federacions de Sanitat i de Construcció i Fusta també tenen un creixement força alt, i s'aproximen al cent per cent d'augment de la cotització. Activitats diverses i FSAP tenen un creixement mitjà respecte a les anteriors federacions.

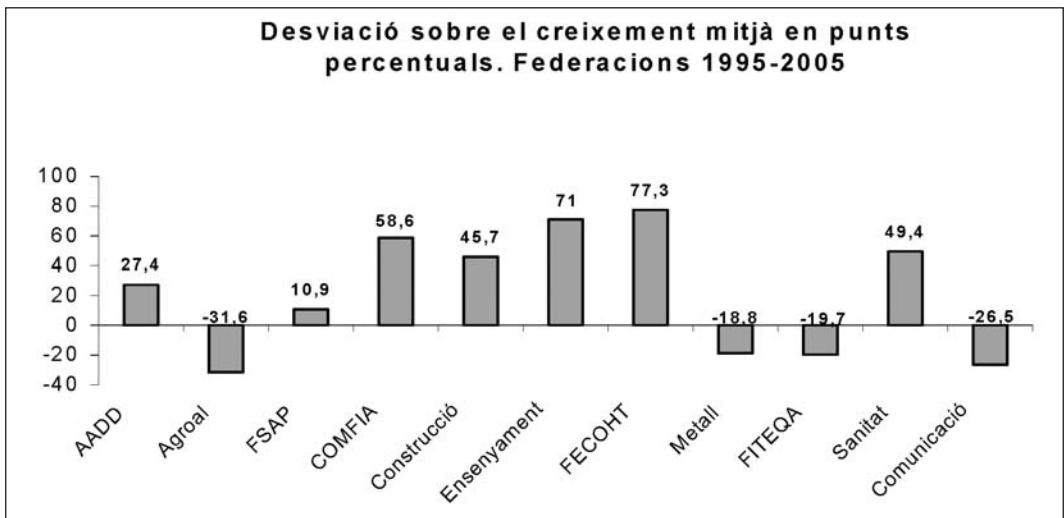
I per últim quedarien Agroalimentària, Comunicació i Transport, Fiteqa i Minerometal·lúrgica, que són les que tindrien un augment de la cotització més baix.

Tocant a la variació de la cotització pel que fa al territori, veiem que en totes les zones hi ha hagut un creixement. La zona on l'augment de la cotització ha estat menor és a la Unió Comarcal del Barcelonès; en canvi, la que més ha crescut és la de l'Alt Penedès – Garraf.

En general, el creixement és força positiu ja que en les zones on el creixement és menor, exceptuant la del Barcelonès, veiem com l'augment de la cotització es troba al voltant de la mitjana de tot Catalunya.

En el gràfic següent podem veure la desviació sobre el creixement mitjà en punts percentuals. S'observa clarament, respecte del que s'ha comentat abans, que tenim quatre federacions que són les que menys creixen i que, respecte al creixement de la mitjana del sindicat en aquests deu últims anys, el seu ha estat negatiu: aquestes són Agroalimentària, Comunicació i Transport, Fiteqa i el Metall. Per contra, hi ha cinc federacions que concentren majoritàriament l'augment de la cotització al llarg del període estudiat i sobrepassen amb força el de la mitjana del sindicat (Fecoht, Ensenyament, Comfia, Sanitat i Construcció i Fusta).

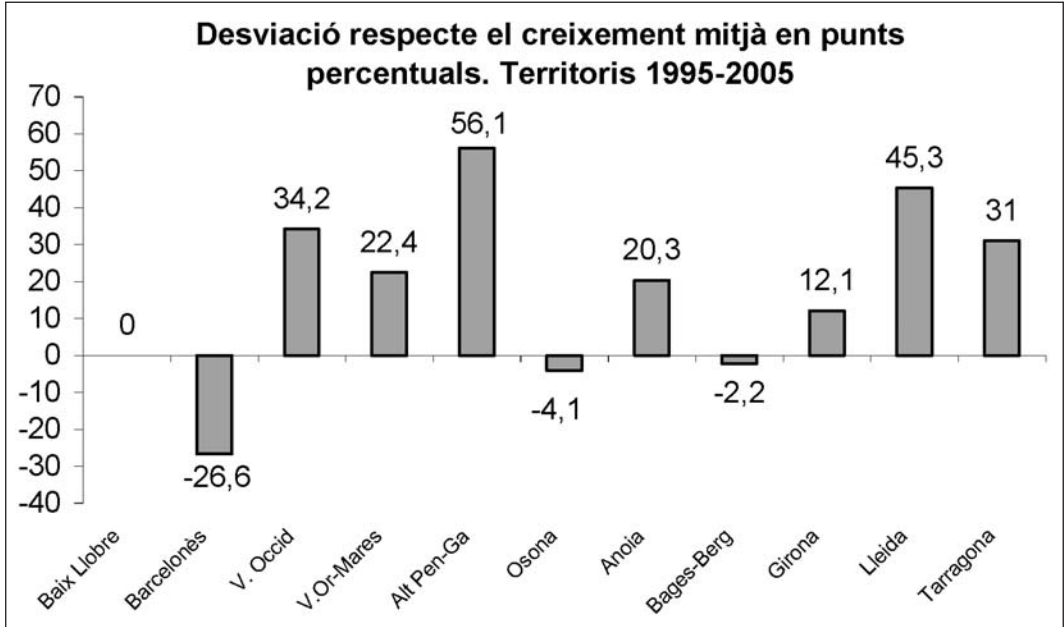
I, per últim, veiem com dues federacions tenen un creixement menys destacable (Activitats diverses i FSAP) .

Pel que fa a la desviació del creixement de les cotitzacions sobre el creixement mitjà des del punt de vista del territori, veiem que hi ha només tres zones on el creixement es fa per sota del de la mitjana del sindicat: el més acusat és el del Barcelonès, i, en canvi, a Osona i Bages – Berguedà està molt proper a la mitjana tot i que també està per sota. La Unió Comarcal del Baix Llobregat té un creixement de cotitzacions que coincideix amb la mitjana del sindicat.

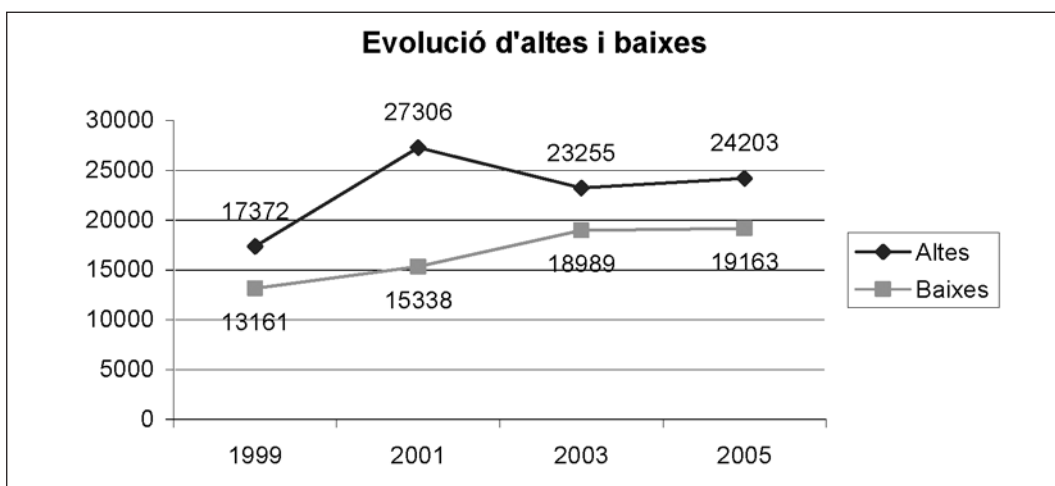
Quant a la resta, veiem que l'Alt Penedès – Garraf té un creixement molt més superior a la mitjana, i resten tres unions comarcals, Vallès Occidental, Vallès Oriental – Maresme i Anoia, on el creixement es produeix entre 20 i 30 punts percentuals per sobre de la mitjana.

Pel que fa a les unions intercomarcals, totes tres superen la mitjana catalana del sindicat, la primera és Lleida, després Tarragona i, per últim, Girona.

3.3.2. Evolució dels fluxos d'altres i baixes

En set anys (1999-2005), les altes d'afiliats han experimentat un augment d'un 39,3%, mentre que les baixes han augmentat un 46,6%. Tot i així, el 1999 el balanç d'altres i baixes donava un saldo positiu de 4.211 afiliats, mentre que el 2005 aquest saldo és de 5.040 afiliats. La taxa de consolidació d'altres (baixes sobre altes del mateix període) però, experimenta una tendència a la baixa, passant d'un 24,4% el 1999 a un 20,82% el 2005

*Dades extretes de l'informe d'afiliació de l'Àrea de Recursos de la CONC del 2n trimestre del 2006

3.4. L'evolució de la implantació del sindicat

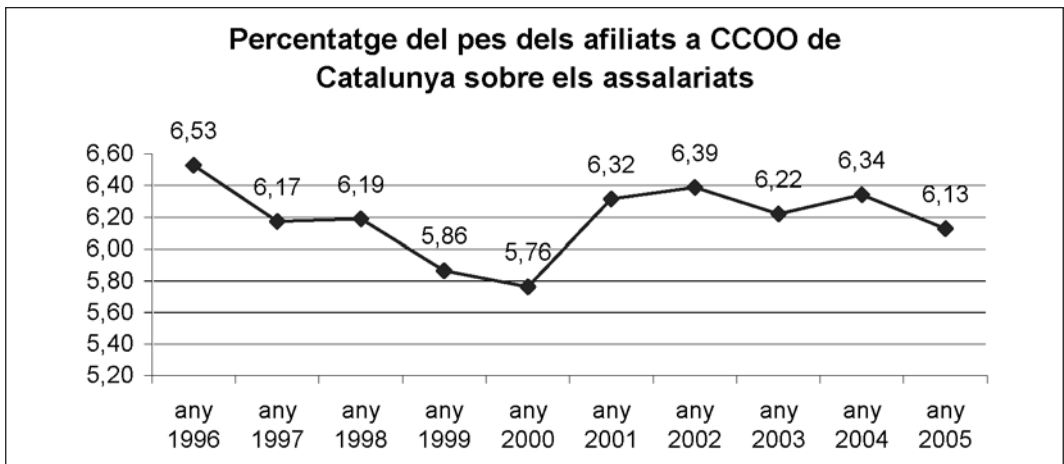
3.4.1. El pes en els assalariats

L'afiliació a la CONC creix aproximadament al mateix ritme que l'augment del nombre d'assalariats.

Any	Afiliats CONC	Assalariats*
1996	116.550	1.784.900
1997	118.432	1.918.200
1998	122.035	1.971.400
1999	126.928	2.164.400
2000	132.711	2.303.200
2001	145.481	2.303.200
2002	152.289	2.383.700
2003	157.265	2.528.600
2004	164.258	2.590.400
2005	170.390	2.781.200

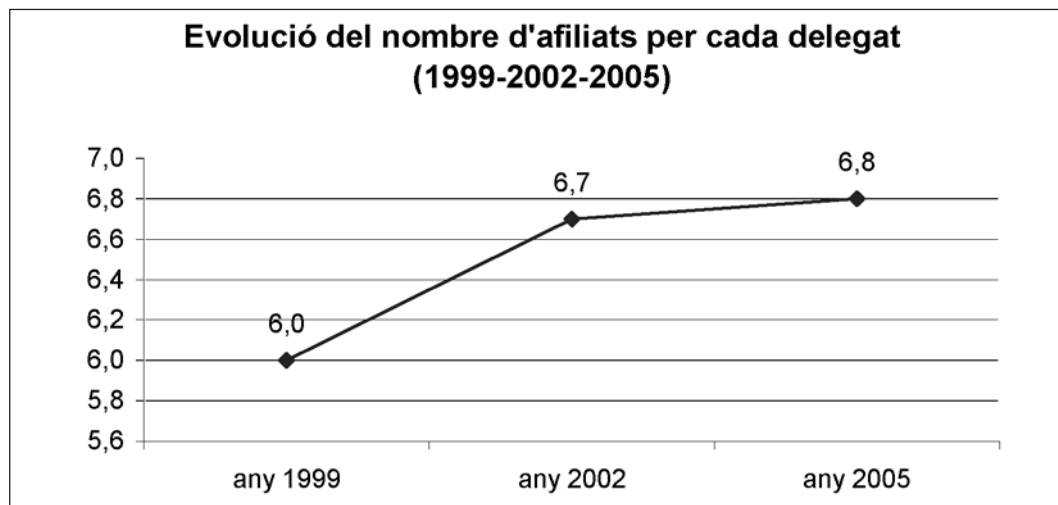
*Font: IDESCAT. Dades EPA 4t trimestre de cada any

Tal com mostra el gràfic següent, el pes relatiu dels afiliats a CCOO de Catalunya pateix un descens fins a l'any 2000, i, a partir de l'any 2001, es recupera gairebé el nivell del 1996. Del 2001 al 2005, el percentatge es manté per sobre del 6% però lluny del 6,53% del 1996.

3.4.2. Proporció d'afiliats per delegat

L'evolució en el nombre d'afiliats per delegat mostra un augment de 0,8 punts en el període 1999-2005, que és conseqüència del període 1999-2002, ja que en el període 2003-2005 el creixement és gairebé nul.

Per territoris, el que té una proporció més alta d'afiliats per delegat és el Baix Llobregat, i el que la té més baixa és Osona. L'Alt Penedès és el territori en què aquesta proporció ha crescut més, i Osona és l'únic territori en què baixa la proporció.

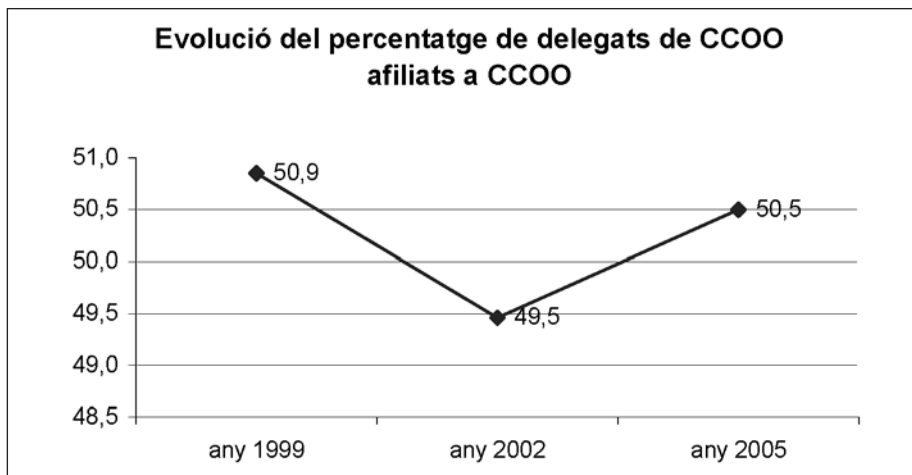
Nombre d'afiliats per cada delegat per unió territorial			
	1999	2002	2005
ALT PENEDÈS – GARRAF	5,5	7,4	8,3
ANOIA	5,2	5,8	5,7
BAGES-BERGUEDÀ	5,2	7,4	7,6
BAIX LLOBREGAT	7,2	9,7	9,2
BARCELONÈS	7,5	7,5	7,5
GIRONA	4,5	5,2	5,6
LLEIDA	5,1	6,0	6,0
OSONA	5,7	5,9	4,7
TARRAGONA	4,9	5,6	5,9
VALLÈS OCCIDENTAL	4,6	5,2	5,6
VALLÈS ORIENTAL – MARESME	5,0	6,1	6,2
TOTAL	6,0	6,7	6,8

Per federacions, Comfia és la federació amb una relació d'afiliats per delegat més alta, mentre que les que tenen menys afiliats per delegat són Agroalimentària i Fiteqa. La Federació de Construcció i Fusta és la que veu augmentar més al llarg del període aquesta proporció. La Federació de Comunicació i Transport és l'única que experimenta un decreixement de la proporció d'afiliats per delegat.

Nombre d'afiliats per cada delegat per ram			
	1999	2002	2005
ACTIVITATS DIVERSES	7,2	7,9	7,8
AGROALIMENTÀRIA	4,8	5,5	5,0
COMFIA	9,4	10,4	10,5
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	7,7	7,4	7,5
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	3,8	5,0	5,7
ENSENYAMENT	8,1	11,1	9,8
FECOHT	4,3	4,9	5,6
FITEQA	4,2	5,1	5,0
FSAP	6,0	6,9	6,7
MINEROMETAL·LÚRGICA	6,1	6,7	6,9
SANITAT	7,9	8,3	8,0

3.4.3. Percentatge de delegats afiliats

Quant a l'afiliació dels delegats, el gràfic següent ens mostra una caiguda acusada en el període 1999-2002 i una diferència negativa de 4 dècimes entre el 1999 i el 2005.

Per federacions, la que té una proporció més alta de delegats afiliats és Activitats diverses, seguida de Comfia, mentre que la que té una proporció més baixa és la Federació de la Construcció i Fusta. Comunicació i Transport és la federació on ha augmentat més aquesta proporció, amb una variació de 3,84 punts percentuals, seguida de Fiteqa amb un augment de 2,33 punts. Comfia és la federació que ha patit un descens més important, amb un 4,6% menys de delegats afiliats al 2005 respecte del 1999, seguida de molt a prop per Activitats diverses i Sanitat.

	1999	2002	2005
Ram	%	%	%
ACTIVITATS DIVERSES	70,27	70,55	65,69
AGROALIMENTÀRIA	44,43	46,9	44,37
COMFIA	62,29	57,4	57,69
COMUNICACIÓ –TRANSPORT	51,41	50,25	55,25
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	34,22	33,68	35,39
ENSENYAMENT	44,52	43,59	41,85
FECOHT	38,04	38,6	40,05
FITEQA	53,66	53,39	55,99
FSAP	56,87	54,15	55,12
MINEROMETAL·LÚRGICA	49,99	47,57	48,08
SANITAT	55,28	48,61	50,75
Total	50,85	49,46	50,5

4. Anàlisi del comportament afiliatiu

4.1. Introducció metodològica

Recordem que el disseny d'aquest estudi preveu fonamentalment una anàlisi de la influència de les característiques sociolaborals dels treballadors/es en els processos d'afiliació i desafiliació sindicals. En aquesta línia, aquests indicadors proporcionen algunes eines de mesura de l'estabilitat afiliativa, bàsicament en termes d'altres i baixes, fluctuació, creixement i consolidació.

Hem d'apuntar que aquí cobra especial interès la focalització, dins l'anàlisi dels processos d'afiliació i desafiliació de la CONC, d'aquella informació relativa, ja no tant al volum d'altres al sindicat, sinó a la capacitat d'estabilitzar aquestes incorporacions al gruix afiliatiu total. Resulten, doncs, fonamentals aquelles anàlisis centrades en aspectes relatius a la consolidació de les altres, bàsicament en termes de taxes de baixes, creixement i consolidació, per bé que en l'estudi de la influència d'alguns factors sobre el comportament afiliatiu puguin també requerir atenció altres mesures dissenyades amb aquesta finalitat.

L'ús d'aquestes mesures en diferents variables i categories d'agrupament del gruix afiliatiu, així com de les seves fluctuacions, respon als diferents factors d'afiliació proposats en l'esquema de variables del disseny inicial. En aquest sentit, els indicadors haurien de permetre identificar tendències diferenciades de creixement, consolidació i fluctuació afiliativa segons les diverses categories amb què es componen les variables o factors. De tal manera, aquesta tasca esdevé un punt clau en la posterior tipificació dels diferents comportaments afiliatius en termes d'estabilitat.

D'altra banda, com ja hem indicat en la part de disseny, **totes les dades tenen la mateixa font, la base de dades d'afiliació de la CONC i l'explotació específica que n'ha fet, per a aquest estudi, el Departament d'Informàtica de la CONC.**

A continuació, presentem una descripció dels indicadors que aplicarem a cadascuna de les variables, amb una breu descripció conceptual, de la seva fórmula de càlcul i de la seva utilitat en la nostra anàlisi.

- **Taxa d'altres**

Percentatge d'altres d'un any determinat respecte al total d'afiliats del mateix any. Dóna compte, per a un any concret, de la proporció que representen totes aquelles persones que entren al sindicat respecte al total d'afiliats del mateix any.

Càlcul: $TA_{ij} = (\text{Altes}_{ij} \cdot 100) / \text{Total afiliats}_{ij}$ on i correspon a un any concret, j a una categoria dins una variable determinada.

Exemple¹: $(\text{Altes}_{2002, \text{ homes}} \cdot 100) / \text{Total afiliats}_{2002, \text{ homes}} \rightarrow (14.014 \cdot 100) / 102.474 = 13,7\%$

- **Taxa de baixes**

Percentatge de baixes d'un any determinat respecte al total d'afiliats del mateix any. Dóna compte, per a un any concret, de la proporció que representen totes aquelles persones que surten del sindicat respecte al total d'afiliats del mateix any.

Càlcul: $TB_{ij} = (\text{Baixes}_{ij} \cdot 100) / \text{Total afiliats}_{ij}$

Exemple: $(\text{Baixes}_{2002, \text{ dones}} \cdot 100) / \text{Total afiliats}_{2002, \text{ dones}} \rightarrow (5.919 \cdot 100) / 50.458 = 11,7\%$

- **Fluctuació**

Percentatge d'efectius que es donen d'alta o de baixa en un any determinat, respecte al total d'afiliats del mateix any. Dóna compte d'aquella proporció del gruix afiliatiu d'un any concret que no té una presència estable dins el sindicat, bé sigui per immediata incorporació o per abandonament.

Cal advertir, no obstant això, que aquesta mesura no dóna compte de la conducta afiliativa dels individus en termes d'estabilitat d'una categoria determinada. En la mesura de la fluctuació se sumen altes i baixes que corresponen a grups d'efectius diferents. És a dir, si una categoria presenta elevades taxes d'alta i de baixa, no podem inferir que els seus individus són inestables, perquè no estem parlant dels mateixos individus quan fem referència a les altes que quan ens referim a les baixes. Per tant, podem tenir una taxa elevada de baixes,

¹ Vegeu, per a tots els exemples d'aquí en endavant, la taula il·lustrativa adjuntada en aquest apartat (pàg.46).

però de persones que portaven molts anys afiliades al sindicat, com podria ser el cas dels pensionistes, per la qual cosa no diríem que són inestables.

Per tant, amb la fluctuació tenim una anàlisi transversal de les altes i les baixes, que equival a dir que no fem un seguiment de la conducta afiliativa de cohorts reals d'individus a través del temps (atès que els efectius que es donen d'alta en un any determinat no són els mateixos que els que es donen de baixa el mateix any), sinó que simplement fem una fotografia en un moment concret del temps dels fluxos d'entrada i sortida que es donen en una categoria determinada.

Càlcul: $Fluctuació_{ij} = TA_{ij} \text{ (taxa d'altes)} + TB_{ij} \text{ (taxa de baixes)}$

Exemple: $Fluctuació_{2002, dones} = TA_{2002, dones} + TB_{2002, dones} \rightarrow 17,8 + 11,7 = 29,5\%$

- **Saldo afiliatiu**

Valor absolut d'efectius resultants o consolidats després de restar les baixes d'un any determinat de les altes del mateix any.

Càlcul: $SA_{ij} = Altes_{ij} - Baixes_{ij}$

Exemple: $SA_{2002, homes} = Altes_{2002, homes} - Baixes_{2002, homes} \rightarrow 14.014 - 10.981 = 3.033$

- **% saldo**

Percentatge d'efectius consolidats després de la diferència entre altes i baixes per un any i categoria concrets, respecte al total d'efectius resultants d'aquesta diferència per al mateix any i la suma de totes les categories. Dóna compte del pes que tindrien els efectius consolidats de cada categoria sobre el total d'efectius consolidats.

Càlcul: $\% \text{ saldo}_{ij} = (SA_{ij} \cdot 100) / SA \text{ total}_i$

Exemple: $\% \text{ saldo}_{2002, dones} = (SA_{2002, dones} \cdot 100) / SA \text{ total}_{2002} \rightarrow (3.061 \cdot 100) / 6.095 = 50,2\%$

- **Taxa creixement**

Part de la fluctuació d'un any i categoria concrets que representa aquell percentatge d'efectius que s'afegeixen (fan créixer) al gruix d'afiliació estable. En termes equivalents, es tracta del pes percentual del saldo afiliatiu sobre el total d'afiliats.

Càlcul: $TC_{ij} = TA_{ij} - Tb_{ij}$

Exemple: $TC_{2002, homes} = TA_{2002, homes} - TB_{2002, homes} \rightarrow 13,7 - 10,7 = 3\%$

- **Taxa consolidació**

Percentatge d'efectius consolidats respecte al total d'efectius que es donen d'alta per una categoria i any concrets. Es tracta del pes percentual del saldo afiliatiu sobre el total d'altres.

Càlcul: $TC_{ij} = (SA_{ij} \cdot 100) / \text{Total altes}_{ij}$

Exemple: $TC_{2002, dones} = (SA_{2002, dones} \cdot 100) / \text{Total altes}_{2002, dones} \rightarrow (3.061 \cdot 100) / 8.980 = 34,1\%$

Taula il·lustrativa

Afiliació CONC segons sexe (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Homes	102.474	67,0	14.014	60,9	10.981	65,0
Dones	50.458	33,0	8.980	39,1	5.919	35,0
ND	0	0,0	1	0,0	0	0,0
Total	152.932	100,00	22.995	100,0	16.900	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Homes	13,7	10,7	24,4	3.033	49,8	3,0	21,6
Dones	17,8	11,7	29,5	3.061	50,2	6,1	34,1
Total	15,0	11,1	26,1	6.095	100,0	4,0	26,5

Aquests indicadors, com ja hem dit, s'aplicaran als diferents factors d'afiliació plantejats en l'esquema de variables del disseny inicial, els quals passem a recordar a continuació.

Concepte	Variable	Dada (nom)
Evolució del comportament afiliatiu segons sexe	Afiliació per sexe	Afiliats per sexe
	Altes per sexe	Altes per sexe
	Baixes per sexe	Baixes per sexe
Evolució del comportament afiliatiu per trams d'edat	Afiliació per trams d'edat	Afiliats per trams d'edat
	Altes per trams d'edat	Altes per trams d'edat
	Baixes per trams d'edat	Baixes per trams d'edat
Evolució del comportament afiliatiu segons antiguitat de l'afiliació	Afiliació segons antiguitat de l'afiliació	Afiliats segons antiguitat d'afiliació
	Altes segons antiguitat de l'afiliació	Altes segons antiguitat de l'afiliació
	Baixes segons antiguitat de l'afiliació	Baixes segons antiguitat d'afiliació
Evolució del comportament afiliatiu segons situació professional	Afiliació segons situació professional	Afiliats segons situació professional
	Altes segons situació professional	Altes segons situació professional
	Baixes segons situació professional	Baixes segons situació professional
Evolució del comportament afiliatiu segons modalitat de pagament	Afiliació segons modalitat de pagament	Afiliats modalitat de pagament
	Altes segons modalitat de pagament	Altes segons modalitat de pagament
	Baixes per modalitat de pagament	Baixes per modalitat de pagament
Evolució del comportament afiliatiu segons dimensions del centre de treball	Afiliació segons dimensions del centre de treball, dimensions de l'empresa	Afiliats segons dimensions del centre de treball
	Altes segons dimensions de l'empresa	Altes segons dimensions del centre de treball

Evolució del comportament afiliatiu per federacions	Afiliació per federacions	Afiliats per federacions
	Altes per federacions	Altes per federacions
	Baixes per federacions	Baixes per federacions
Evolució del comportament afiliatiu per territoris	Afiliació per territoris	Afiliats per territoris
	Altes per territoris	Altes per territoris
	Baixes per territoris	Baixes per territoris
Evolució del comportament afiliatiu dels treballadors estrangers	Afiliació de treballadors estrangers	Treballadors estrangers afiliats
	Altes de treballadors estrangers	Altes de treballadors estrangers
	Baixes de treballadors estrangers	Baixes de treballadors estrangers
Evolució del comportament afiliatiu segons l'ús de serveis	Baixes per any d'afiliació dels afiliats que han fet formació	Baixes segons any d'afiliació per participants en formació
	Baixes per any d'afiliació dels afiliats que han utilitzat el Gabinet Jurídic	Baixes per any d'afiliació dels afiliats per expedients tramitats
Evolució del comportament afiliatiu segons la participació en l'activitat sindical	Baixes per any d'afiliació dels afiliats que han estat delegats de CCOO	Baixes per any d'afiliació dels afiliats que han estat delegats algun cop
Rotació afiliativa (1995-2005)	Situació d'alta o baixa de persones que han estat afiliades més d'un cop	Baixes d'afiliats repetidors segons nombre de cops que han estat afiliats
	Rotació per federacions	Persones que han estat afiliades més d'un cop al sindicat per federacions.
Baixes per motius administratius	Motius de baixa segons el protocol de gestió	Baixes del 2005 per motius administratius

4.2. Comportament afiliatiu segons sexe

Per als quatre anys analitzats, el gruix afiliatiu segueix majorment compost per homes, aproximadament dues terceres parts del total d'afiliats. Això explica que, en termes absoluts, experimentin unes xifres d'altres i baixes superiors a les de les dones. No obstant això, són aquestes darreres les que proporcionalment presenten unes majors taxes de baixes respecte al seu total corresponent d'afiliades. Per a tots els períodes aquí compresos, les taxes de baixes femenines se situen per sobre de la mitjana del sindicat, mentre que les masculines resulten inferiors a aquesta. El mateix ocorre amb les taxes d'altres, fet que ens porta a constatar un major dinamisme afiliatiu de les dones.

Si bé això es pot traduir en un caràcter menys estable dels processos d'entrada i sortida del sindicat, és remarcable en contrapartida el fet que les dones aconsegueixen retenir una major proporció d'afiliats respecte al total de noves incorporacions que els homes. Concretament, per als anys que ens ocupen, les taxes de consolidació de les dones (al voltant del 30% de mitjana per als quatre anys) se situen sempre força per sobre de la mitjana del sindicat (al voltant del 22% de mitjana per als quatre anys), gairebé duplicant les dels homes (17% de mitjana per als quatre anys), que se situen sempre per sota de la mitjana de la CONC. Aquestes diferències es tradueixen, per extensió, en aportacions diferenciades al creixement afiliatiu total del sindicat. Amb un 5,1% de creixement mitjà per als anys 2002-2005, les dones fan una aportació al creixement del gruix afiliatiu del sindicat sempre superior a la mitjana d'aquest (3,2% de mitjana en el 2002-2005), i duplicant, o en algun cas (any 2005) fins i tot triplicant, les taxes de creixement dels homes (2,3% de mitjana 2002-2005).

Afiliació CONC segons sexe (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Homes	102.474	67,0	14.014	60,9	10.981	65,0
Dones	50.458	33,0	8.980	39,1	5.919	35,0
ND	0	0,0	1	0,0	0	0,0
Total	152.932	100,00	22.995	100,0	16.900	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Homes	13,7	10,7	24,4	3.033	49,8	3,0	21,6
Dones	17,8	11,7	29,5	3.061	50,2	6,1	34,1
Total	15,0	11,1	26,1	6.095	100,0	4,0	26,5

Afiliació CONC segons sexe (2003)

	Afiliació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Homes	105.063	66,56	14.176	60,9	12.213	63,7
Dones	52.785	33,44	9.105	39,1	6.970	36,3
Total	157.848	100,00	23.281	100,00	19.183	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Homes	13,5	11,6	25,1	1.963	47,9	1,9	13,8
Dones	17,2	13,2	30,5	2.135	52,1	4,0	23,4
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	100,0	2,6	17,6

Afiliació CONC segons sexe (2004)

	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Homes	108.217	65,99	14.342	59,9	11.658	63,4
Dones	55.783	34,01	9.608	40,1	6.727	36,6
Total	164.000	100	23.950	100	18.385	100

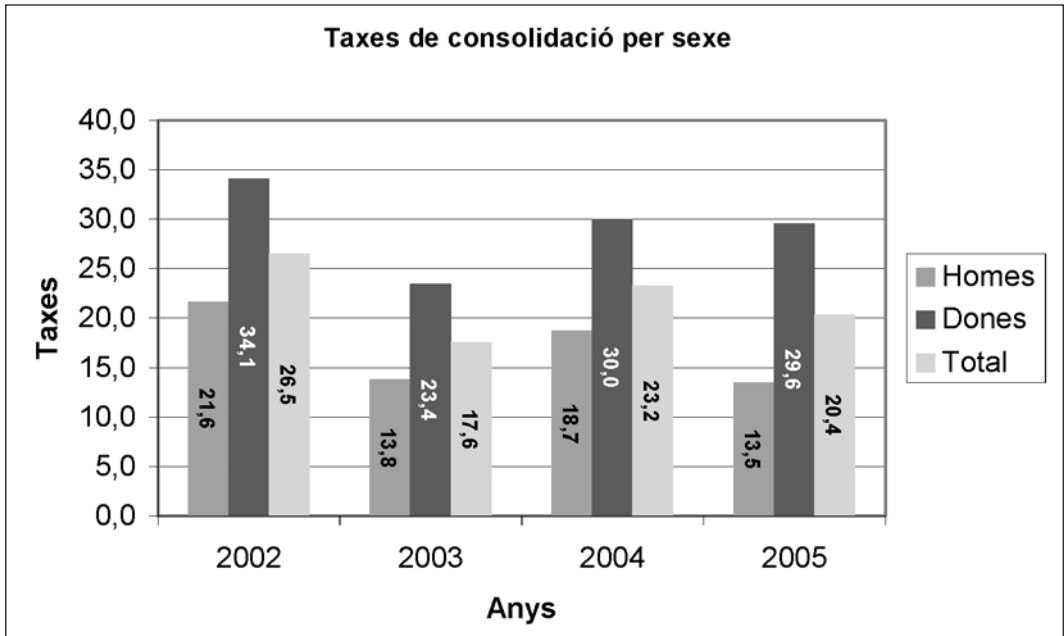
	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Homes	13,3	10,8	24	2.684	48,2	2,5	18,7
Dones	17,2	12,1	29,3	2.881	51,8	5,2	30
Total	14,6	11,2	25,8	5.565	100	3,4	23,2

Afiliació CONC segons sexe (2005)

	Afiliació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Homes	111.082	65,16	13.941	57,5	12.053	62,4
Dones	59.394	34,84	10.324	42,5	7.272	37,6
Total	170.476	100,00	24.265	100,00	19.325	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Homes	12,6	10,9	23,4	1.888	38,2	1,7	13,5
Dones	17,4	12,2	29,6	3.052	61,8	5,1	29,6
Total	14,2	11,3	25,6	4.940	100,0	2,9	20,4

Sintèticament, podríem concloure, com a element més destacable de l'anàlisi, la major consolidació afiliativa de les dones, que es tradueix en una major contribució al creixement del sindicat, malgrat representar encara una menor proporció del gruix afiliatiu total.

4.3. Comportament afiliatiu segons grup d'edat

Per als quatre anys analitzats, més de la meitat del total d'afiliats es troba constituït pel segment amb edat compresa entre els 31 i els 50 anys. Els segueixen en pes afiliatiu el tram de 30 o menys anys, així com el de 51 a 60 anys, sent el darrer segment de 61 o més el que menys afiliats té dins el sindicat.

Bàsicament, podem distingir aquí dos comportaments afiliatius que es mostren oposats sense variacions significatives en el temps, que corresponen als trams d'edat inicial (30 o menys) i final (61 o més) del rang total d'edats. Per a tota la sèrie temporal 2002-2005, els primers presenten les majors taxes de consolidació (47,2% de mitjana 2002-2005) i creixement (15,8% de mitjana 2002-2005) del sindicat, especialment en el 2002. Com que aquest tram de 30 o menys anys presenta també taxes de baixa elevades (17,7% de mitjana, la segona més alta d'entre tots els trams), la contribució al creixement del sindicat és, sobretot, donada pel seu volum d'altres (amb una taxa d'altres de 33,5% de mitjana de tots els anys), que gairebé duplica el de baixes.

En l'extrem oposat tenim el tram d'edat de 61 o més anys, que, tractant-se del grup on es concentra la jubilació, presenta les taxes de creixement (-16,8% de mitjana) i consolidació (-422% de mitjana) més negatives del sindicat durant tots els anys. Com és d'esperar, aquests valors van associats a les majors taxes de baixa (20,8% de mitjana) alhora que les menors taxes d'alta (4% de mitjana).

Entremig d'aquests dos pols tenim, començant després del primer tram, el grup de 31 a 40 anys, que, encara que a molta distància del primer, se situa com el segon en termes de creixement (5% de mitjana) i consolidació (28,6% de mitjana). Aquest grup compta amb la tercera taxa més alta de baixes (12,4% de mitjana) i la segona d'altres (17,3%), la suma de les quals mostra, després del grup d'edat anterior, la segona fluctuació més alta (29,7%) .

Entre els dos trams d'edat restants, 41 a 50 i 51 a 60 anys, tenim el canvi força dràstic de tendència que inverteix el signe d'una consolidació i un creixement positius a negatius. El primer d'aquests trams (41 a 50 anys) destaca per mantenir-se bastant a prop (si bé amb uns 4 punts percentuals per sota de la mitjana) dels trams precedents en termes de consolidació, però amb una fluctuació força per sota (al voltant de 10 punts percentuals menys) d'aquests. El segon grup (51 a 60 anys), encara que manté una fluctuació propera al grup anterior (uns 3 punts percentuals per sota de la mitjana, essent la fluctuació més baixa d'entre tots els grups), salda la seva relació entre altres i baixes negativament. Així, esdevé el primer tram que inverteix la tendència positiva de creixement i consolidació amb valors negatius per a aquestes taxes (0,4% i 4,7% de mitjana respectivament).

Altes i baixes per grups d'edat (2002)

	Afilació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
30 o menys	22.146	14,5	7.827	34,0	3.942	23,3
31-40	41.417	27,1	7.181	31,2	4.794	28,4
41-50	43.329	28,3	4.764	20,7	3.347	19,8
51-60	29.473	19,3	2.403	10,5	2.456	14,5
61 o més	6.697	4,4	269	1,2	1.431	8,5
sd (1)	9.870	6,5	551	2,4	930	5,5
Total	152.932	100,0	22.995	100,0	16.900	100,0

(1) sense dades

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
30 o menys	35,3	17,8	53,1	3.885	63,7	17,5	49,6
31-40	17,3	11,6	28,9	2.387	39,2	5,8	33,2
41-50	11,0	7,7	18,7	1.417	23,2	3,3	29,7
51-60	8,2	8,3	16,5	-53	-0,9	-0,2	-2,2
61 o més	4,0	21,4	25,4	-1.162	-19,1	-17,4	-432,0
sd (1)	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd
Total	15,0	11,1	26,1	6.095	100,0	4,0	26,5

(1) sense dades

Altes i baixes per grups d'edat (2003)

	Afilació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
30 o menys	22.481	14,2	7.469	32,1	4029	21,0
31-40	42.274	26,8	7.262	31,2	5652	29,5
41-50	45.169	28,6	5.046	21,7	4022	21,0
51-60	31.422	19,9	2.675	11,5	2921	15,2
61 o més	7.322	4,6	320	1,4	1554	8,1
sd (1)	9.180	5,8	509	2,2	1005	5,2
Total	157848	100,0	23281	100,0	19.183	100,0

(1) sense dades

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
30 o menys	33,2	17,9	51,1	3.440	83,9	15,3	46,1
31-40	17,2	13,4	30,5	1.610	39,3	3,8	22,2
41-50	11,2	8,9	20,1	1.024	25,0	2,3	20,3
51-60	8,5	9,3	17,8	-246	-6,0	-0,8	-9,2
61 o més	4,4	21,2	25,6	-1.234	-30,1	-16,9	-385,6
sd (1)	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	100,0	2,6	17,6

(1) sense dades

Altes i baixes per grups d'edat (2004)

	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
30 o menys	22.485	13,7	7.353	30,7	3.944	21,5
31-40	44.097	26,9	7.746	32,3	5.299	28,8
41-50	47.060	28,7	5.193	21,7	3.918	21,3
51-60	33.447	20,4	2.754	11,5	2.828	15,4
61 o més	8.284	5,1	315	1,3	1.600	8,7
sd (1)	8.627	5,3	589	2,5	796	4,3
Total	164.000	100,0	23.950	100,0	18.385	100,0

(1) sense dades

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
30 o menys	32,7	17,5	50,2	3.409	61,3	15,2	46,4
31-40	17,6	12,0	29,6	2.447	44,0	5,5	31,6
41-50	11,0	8,3	19,4	1.275	22,9	2,7	24,6
51-60	8,2	8,5	16,7	-74	-1,3	-0,2	-2,7
61 o més	3,8	19,3	23,1	-1.285	-23,1	-15,5	-407,9
sd (1)	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd
Total	14,6	11,2	25,8	5.565	100,0	3,4	23,2

(1) sense dades

Altes i baixes per grups d'edat (2005)

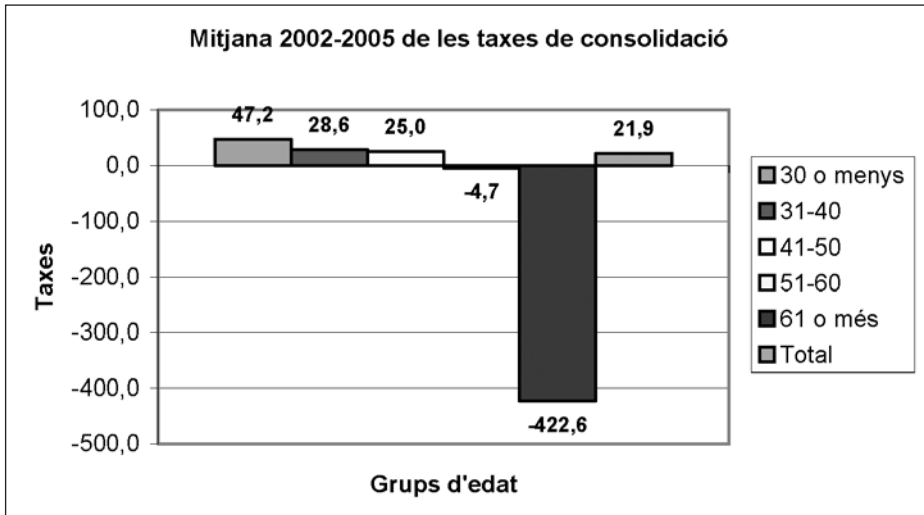
	Afiliació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
30 o menys	22.420	13,1	7.303	30,1	3.890	20,1
31-40	45.853	26,9	7.874	32,4	5.726	29,6
41-50	49.405	29,0	5.457	22,5	4.071	21,1
51-60	35.775	21,0	2.765	11,4	2.893	15,0
61 o més	8.925	5,2	334	1,4	1.887	9,8
sd (1)	8.125	4,8	551	2,3	858	4,4
Total	170.503	100,0	24.284	100,0	19.325	100,0

(1) sense dades

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
30 o menys	32,6	17,4	49,9	3.413	68,8	15,2	46,7
31-40	17,2	12,5	29,7	2.148	43,3	4,7	27,3
41-50	11,0	8,2	19,3	1.386	27,9	2,8	25,4
51-60	7,7	8,1	15,8	-128	-2,6	-0,4	-4,6
61 o mes	3,7	21,1	24,9	-1.553	-31,3	-17,4	-465,0
sd (1)	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd
Total	14,2	11,3	25,6	4.959	100,0	2,9	20,4

(1) sense dades

Sintèticament, destaquen el grup de 30 o menys anys amb la major aportació al creixement afiliatiu i la major consolidació d'altres, enfront del grup de 61 o més anys, que perd afiliats molt per sobre de la mitjana sindical i dels altres grups d'edat. Els grups intermedis, que van dels 31 als 50 anys, creixen i consoliden positivament i de forma propera a la mitjana de la CONC (tenint en compte que representen un 55,6% de mitjana en el període 2002-2005 del total d'afiliats), a una distància considerable del grup de 30 o menys anys. El penúltim grup, de 51 a 60, anys mostra una caiguda en el creixement i la consolidació que, si bé no és propera a les taxes del grup de 61 o més anys, presenta també signe negatiu.

4.4. Comportament afiliatiu segons antiguitat en l'afiliació

En l'anterior estudi (1998) sobre els processos afiliatius a la CONC es va observar que al voltant del 75% de les baixes d'un any concret es donaven entre aquells afiliats que comptaven fins a 7 anys d'antiguitat dins del sindicat. Considerem, doncs, pertinent que les anàlisis d'aquest apartat es concentrin en el comportament afiliatiu dins d'aquest tram d'antiguitat de 7 anys.

En aquest cas, tenim una tendència que es reproduïx força fidelment des del 2002 fins al 2005: a partir del primer període inferior a l'any, les taxes de baixa assoleixen el seu màxim durant el primer any d'antiguitat i van decreixent, a partir del segon any, de forma successiva fins als 7 anys d'antiguitat. Concretament, les taxes de baixes més altes i amb major distància respecte a les altres es concentren en els 2 primers anys d'antiguitat (20,7% de mitjana entre el 2002-2005 per a 1 any d'antiguitat, i 17,2% de mitjana entre el 2002-2005 per als 2 anys d'antiguitat).

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació (2002)

	Afiliació 2002	Baixes 2002	Taxa baixes
Anys d'antiguitat	Nombre	Nombre	
<1	21.102	1.682	8,0
1	21.983	4.070	18,5
2	14.356	2.383	16,6
3	11.114	1.505	13,5
4	9.717	1.188	12,2
5	7.194	789	11,0
6	6.885	725	10,5
7	6.585	636	9,7

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació (2003)

	Afiliació 2003	Baixes 2003	Taxa baixes
Anys d'antiguitat			
<1	21.485	1.627	7,6
1	17.683	3.872	21,9
2	18.910	3.214	17,0
3	12.584	1.860	14,8
4	9.876	1.301	13,2
5	8.749	1.021	11,7
6	6.499	740	11,4
7	6.326	589	9,3

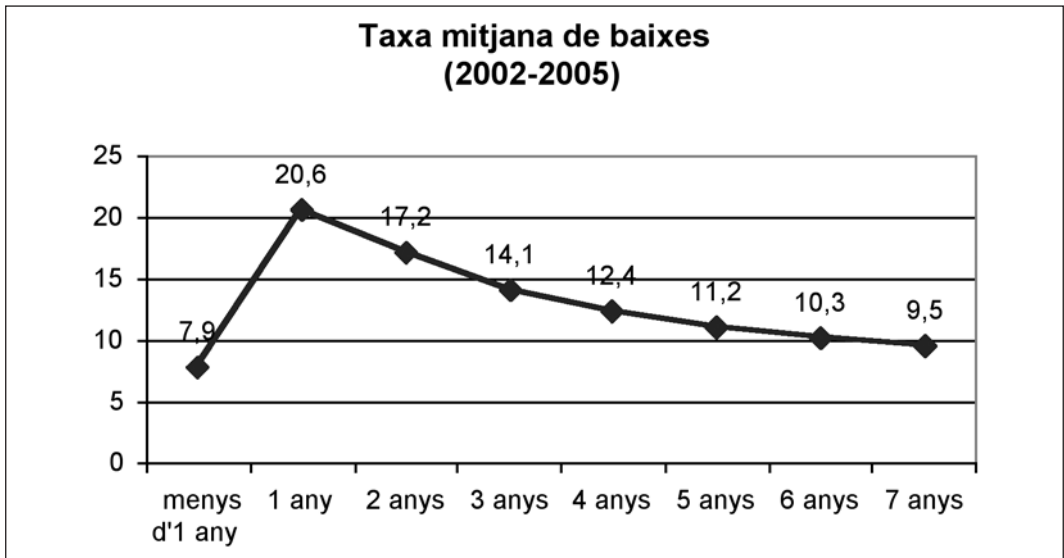
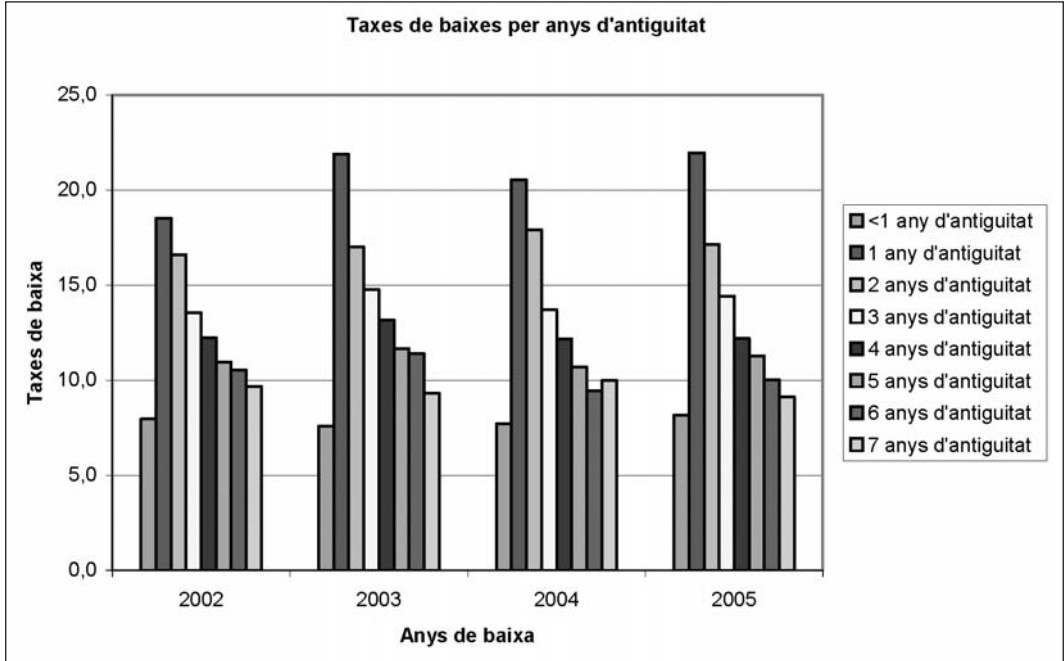
Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació (2004)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2004	Baixes 2004	Taxa baixes
<1	21.894	1.687	7,7
1	18.304	3.758	20,5
2	15.130	2.712	17,9
3	16.762	2.298	13,7
4	11.316	1.379	12,2
5	9.002	964	10,7
6	8.047	761	9,5
7	5.949	594	10,0

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació (2005)

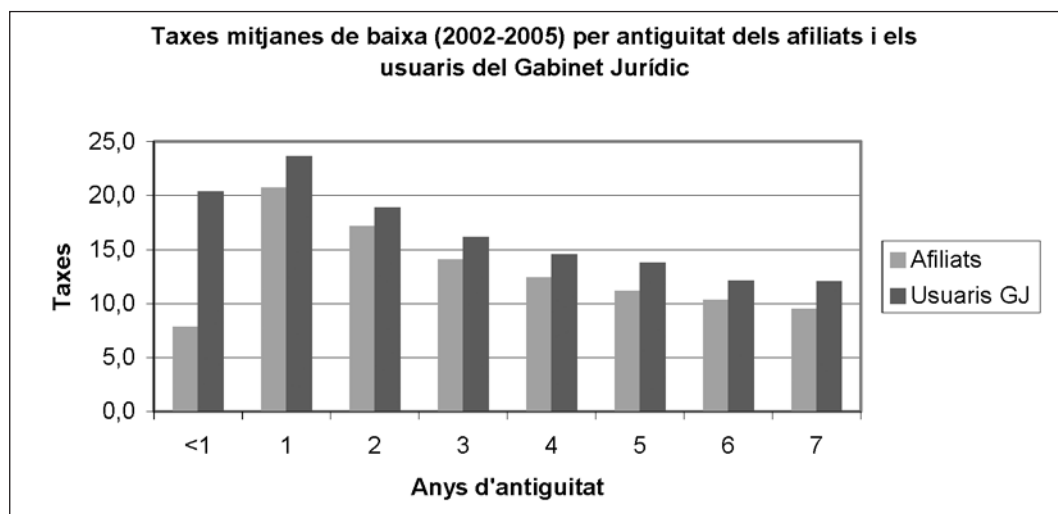
Anys d'antiguitat	Afiliació 2005	Baixes 2005	Taxa baixes
<1	22.372	1.826	8,2
1	18.590	4.082	22,0
2	15.766	2.703	17,1
3	13.350	1.926	14,4
4	15.045	1.835	12,2
5	10.231	1.155	11,3
6	8.203	822	10,0
7	7.408	676	9,1

Podem inferir, de la distribució observada de les taxes de baixa, que aquells afiliats de més recent incorporació (a partir d'un any d'antiguitat) són els que presenten major probabilitat de donar-se de baixa. En els gràfics següents podem observar com la probabilitat de baixa disminueix de forma correlativa a l'augment de l'antiguitat dels afiliats.

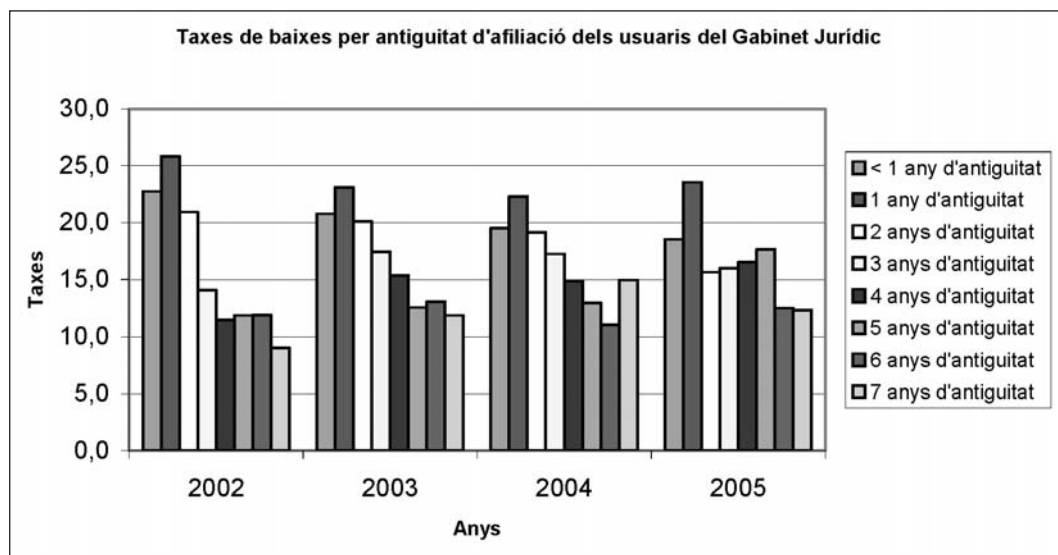
4.5. Comportament afiliatiu segons antiguitat. Usuaris del Gabinet Jurídic

El comportament afiliatiu segons antiguitat dels usuaris del Gabinet Jurídic (GJ) en endavant presenta una tendència molt similar a l'observada en el punt anterior, on s'analitzava el comportament afiliatiu segons l'antiguitat de l'afiliació dels afiliats. Cal apuntar, en aquest sentit, que els usuaris del GJ de fins a 7 anys d'antiguitat a l'any 2005 (11.519) representen un 10,4% del total d'afiliats de fins a 7 anys d'antiguitat del mateix any (110.965), per la qual cosa podem descartar que el comportament dels usuaris del GJ simplement representi el del total d'afiliats.

Observem en primer lloc que, en termes generals (taxes de baixa mitjanes entre el 2002-2005), els usuaris del GJ presenten taxes de baixa 3,6 punts percentuals de mitjana per sobre de les taxes de baixa dels afiliats.² De manera semblant al punt anterior, les majors taxes de baixa sorgeixen entre aquells usuaris compresos en els 2 primers anys d'antiguitat, per després anar disminuint successivament fins als 7 anys d'antiguitat. En termes generals diríem, per tant, que a major antiguitat dels usuaris correspondria una menor probabilitat de baixa. Val a dir, però, que aquesta tendència no es mostra de forma tan uniforme i clara com en el cas dels afiliats. Per exemple, l'any 2005 tenim una davallada molt important de la taxa de baixes d'1 any d'antiguitat (23,5%) a 2 anys d'antiguitat (15,6%), que, després, remunta progressivament a través dels 3, 4 i 5 anys d'antiguitat (16%, 16,5% i 17,6% respectivament) per caure un altre cop als 6 i 7 anys d'antiguitat (12,5% i 12,4% respectivament).

² Recordem, d'aquí en endavant, que ens estem referint sempre a usuaris del Gabinet Jurídic i afiliats d'antiguitat d'afiliació no superior als 7 anys.

Una altra diferència notable s'observa en el període d'antiguitat inferior a l'any. Si en el cas dels afiliats les taxes de baixa d'aquest període arribaven a menys de la meitat de les taxes de baixa de l'any complet d'antiguitat (al voltant de 13 punts percentuals de diferència), en el cas dels usuaris del GJ aquesta diferència s'escurça dràsticament. Aquí les taxes de baixes d'aquells usuaris amb menys d'1 any d'antiguitat tan sols són al voltant de 3 punts percentuals per sota de les taxes de baixa dels usuaris amb l'any complet d'antiguitat. Dit en altres paraules, els usuaris del Gabinet Jurídic triguen encara menys a donar-se de baixa que els afiliats.

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació d'usuaris del Gabinet Jurídic (2002)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2002		Baixes 2002		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	616	5,6	140	8,1	22,7
1	1.597	14,6	412	23,9	25,8
2	1.562	14,3	327	19	20,9
3	1.608	14,7	226	13,1	14,1
4	1.575	14,4	181	10,5	11,5
5	1.369	12,5	163	9,5	11,9
6	1.224	11,2	146	8,5	11,9
7	1.404	12,8	127	7,4	9
Total	10.955	100	1.722	100	15,7

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació d'usuaris del Gabinet Jurídic (2003)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2003		Baixes 2003		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	583	5,4	121	6,6	20,8
1	1.485	13,7	343	18,8	23,1
2	1.877	17,3	377	20,6	20,1
3	1.601	14,8	279	15,3	17,4
4	1.552	14,3	238	13	15,3
5	1.422	13,1	179	9,8	12,6
6	1.197	11	157	8,6	13,1
7	1.118	10,3	133	7,3	11,9
Total	10.835	100	1827	100	16,9

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació d'usuaris del Gabinet Jurídic (2004)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2004		Baixes 2004		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	666	6,1	130	7,2	19,5
1	1.368	12,6	305	17	22,3
2	1.877	17,3	359	20	19,1
3	1.857	17,1	320	17,8	17,2
4	1.447	13,3	215	12	14,9
5	1.361	12,5	177	9,8	13
6	1.247	11,5	138	7,7	11,1
7	1.024	9,4	153	8,5	14,9
Total	10.847	100	1797	100	16,6

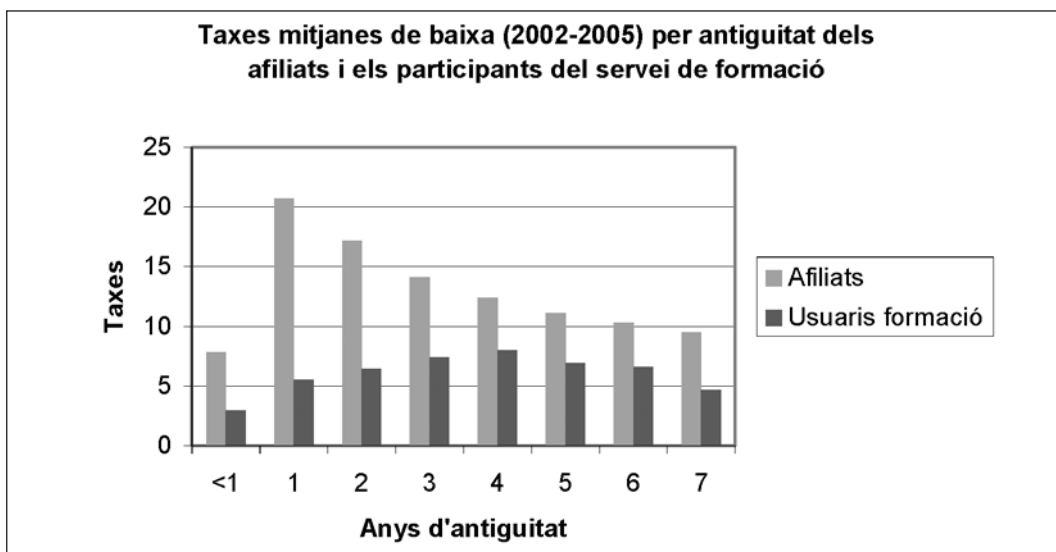
Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació d'usuaris del Gabinet Jurídic (2005)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2005		Baixes 2005		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	605	5,3	112	5,9	18,5
1	1.534	13,3	361	18,9	23,5
2	1.926	16,7	301	15,8	15,6
3	1.825	15,8	292	15,3	16
4	1.845	16	305	16	16,5
5	1.326	11,5	234	12,2	17,6
6	1.284	11,1	161	8,4	12,5
7	1.174	10,2	145	7,6	12,4
Total	11.519	100	1911	100	16,6

Podem resumir, doncs, que, malgrat presentar en conjunt majors taxes de baixa, la tendència de les baixes per antiguitat dels usuaris del GJ és similar a la que presentaven els afiliats, si bé amb la peculiaritat que els primers compten en el període inferior a l'any amb taxes de baixa properes a les de l'any complet d'antiguitat. Així, les taxes de baixa dels usuaris del GJ de menys d'un any d'antiguitat estan entre 3 i 4 vegades (depenent dels anys) més que les dels afiliats per al mateix temps d'antiguitat. Això mostra una tendència dels usuaris del Gabinet Jurídic a donar-se de baixa encara més ràpidament que el total d'afiliats.

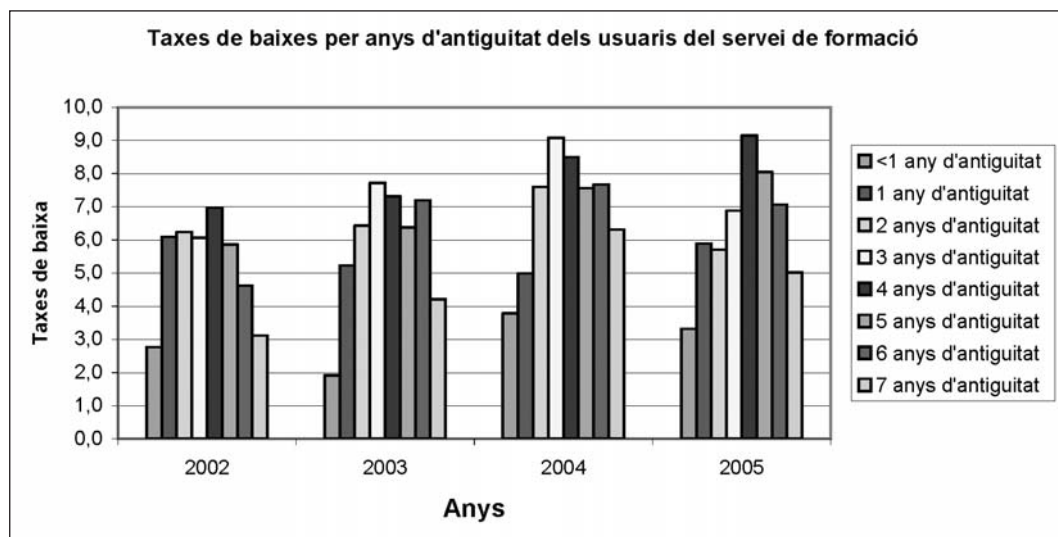
4.6. Comportament afiliatiu segons antiguitat. Alumnes CEPROM

Cal dir, en primer lloc, que en el cas dels participants en formació, les taxes de baixa per anys d'antiguitat són clarament inferiors (6% de mitjana entre el 2002-2005 per a tots els anys d'antiguitat) tant a les dels usuaris del GJ, com dels afiliats (16,5% i 14,4% respectivament).³ Segon, aquesta evolució segueix, en termes generals (taxes de baixa mitjanes entre el 2002-2005), una tendència inversa a la que podíem observar en els afiliats i els usuaris del GJ. Aquí les taxes de baixa augmenten correlativament a l'antiguitat fins als 4 anys (on s'assoleix la taxa de baixa més elevada, 8%), per després decreixer en els anys successius fins als 7 anys d'antiguitat.

Cal remarcar, no obstant això, que de manera similar al punt anterior dels usuaris del GJ, aquesta tendència no és uniforme si la intentem identificar per a cada any de l'anàlisi. De fet, les taxes de baixa més elevades s'assoleixen als 4 anys d'antiguitat al 2002 i al 2005, mentre que aquest punt el trobem en els 3 anys d'antiguitat al 2003 i al 2004. Tampoc la tendència a l'increment de les taxes de baixa a major antiguitat es dona de forma igualment clara en tots els anys. Així, al 2003 i al 2004 l'increment d'aquestes taxes durant els tres primers anys d'antiguitat es dona de forma correlativa a l'antiguitat, mentre que al 2002 i al 2005 aquest increment, si bé es dona, experimenta alguna oscil·lació en els 2 anys (al 2002) i 1 any d'antiguitat (al 2005).

³ Recordem que, igual que amb els afiliats i els usuaris del Gabinet Jurídic, ens estem referint a participants dels serveis de formació amb antiguitat no superior als 7 anys.

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació entre participants en formació (2002)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2002		Baixes 2002		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.952	14,0	54	6,8	2,8
1	2.759	19,8	168	21,1	6,1
2	2.531	18,2	158	19,9	6,2
3	2.523	18,1	153	19,2	6,1
4	1.650	11,8	115	14,5	7,0
5	1.466	10,5	86	10,8	5,9
6	1.427	10,2	66	8,3	4,6
7	1.572	11,3	49	6,2	3,1
Total	13.928	100,0	795	100,0	5,7

Baixes segons l'antiguitat de l'afiliació entre participants en formació (2003)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2003		Baixes 2003		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	3.020	21,1	58	6,3	1,9
1	2.678	18,7	140	15,3	5,2
2	2.676	18,7	172	18,8	6,4
3	2.269	15,9	175	19,1	7,7
4	2.174	15,2	159	17,4	7,3
5	1.787	12,5	114	12,5	6,4
6	1.377	9,6	99	10,8	7,2
7	1.331	9,3	56	6,1	4,2
Total	14.292	100,0	915	100,0	6,4

Baixes segons l'antiguitat de l'afilació entre participants en formació (2004)

Anys d'antiguitat	Afilació 2004		Baixes 2004		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	2.008	15,0	76	7,8	3,8
1	3.026	22,7	151	15,6	5,0
2	2.147	16,1	163	16,8	7,6
3	2.094	15,7	190	19,6	9,1
4	1.789	13,4	152	15,7	8,5
5	1.839	13,8	139	14,3	7,6
6	1.382	10,3	106	10,9	7,7
7	1.077	8,1	68	7,0	6,3
Total	13.354	100,0	969	100,0	7,3

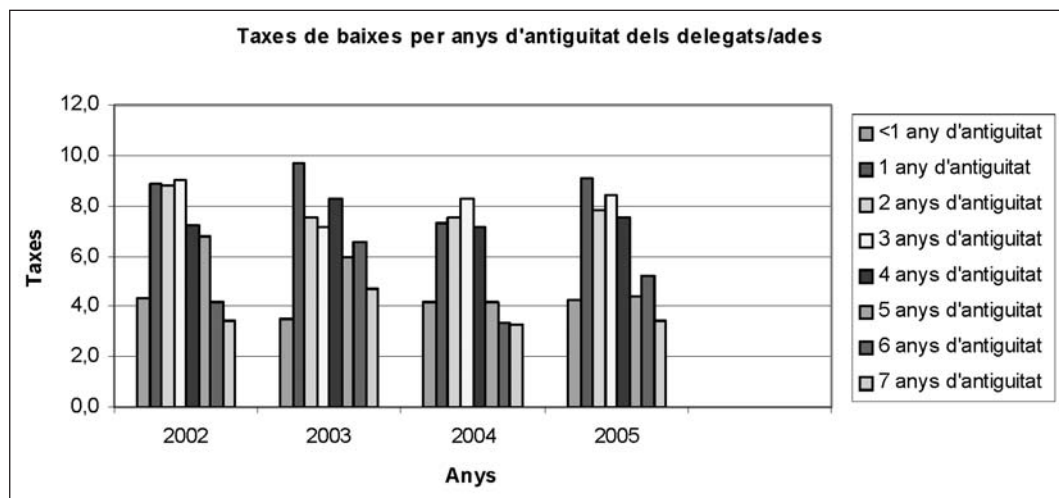
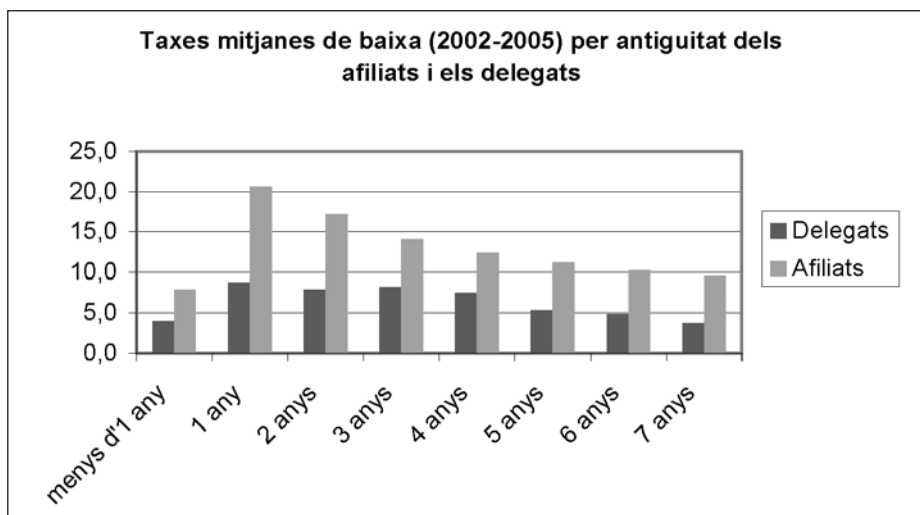
Baixes segons l'antiguitat de l'afilació entre participants en formació (2005)

Anys d'antiguitat	Afilació 2005		Baixes 2005		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.989	12,9	66	6,3	3,3
1	2.546	16,5	150	14,3	5,9
2	2.998	19,4	171	16,3	5,7
3	2.295	14,8	158	15,1	6,9
4	2.141	13,8	196	18,7	9,2
5	1.765	11,4	142	13,6	8,0
6	2.053	13,3	145	13,9	7,1
7	1.673	10,8	84	8,0	5,0
Total	15.471	100,0	1046	100,0	6,8

En síntesi, cal destacar dels participants en formació les seves menors taxes de baixa respecte als afiliats i als usuaris del GJ, així com una tendència diferent en la relació entre baixes i antiguitat, en què les taxes augmenten correlativament amb l'antiguitat fins als 4 anys, per després baixar progressivament fins als 7 anys d'antiguitat.

4.7. Comportament afiliatiu segons antiguitat dels delegats

Aquí trobem dos aspectes fonamentalment diferents entre les tendències observades en els afiliats i aquelles que podem observar en els delegats.⁴ El primer element més remarcable i evident és que els delegats presenten taxes mitjanes de baixa entre el 2002-2005 inferiors a les dels afiliats. En termes de taxa de baixa mitjana total entre el 2002-2005, els afiliats (14,2%) superen els delegats (6,6%) en més del doble.

⁴ Tal com ja hem recordat en els punts anteriors, ens estem referint a delegats amb antiguitat no superior als 7 anys.

El segon punt que cal destacar és la diferència en la incidència de l'antiguitat sobre la probabilitat de baixa, que en el cas dels delegats és gairebé desestimable si la comparem amb el cas dels afiliats i els usuaris del GJ. Si bé les majors taxes de baixa es produeixen en els primers 4 anys d'antiguitat (a excepció del període inferior a l'any), podem veure que, en comparació amb els col·lectius esmentats, aquesta tendència es mostra per als delegats molt menys acusada i concentrada en aquests primers anys d'antiguitat. Podem dir, així, que l'afilació sindical en els delegats mostra un comportament força més estable davant la influència del factor antiguitat.

Baixes dels delegats segons l'antiguitat de l'afilació (2002)

Anys d'antiguitat	Afilació 2002		Baixes 2002		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.344	14,6	58	9,1	4,3
1	1.505	16,3	133	20,8	8,8
2	1.344	14,6	118	18,5	8,8
3	1.526	16,5	138	21,6	9,0
4	1.091	11,8	79	12,4	7,2
5	706	7,6	48	7,5	6,8
6	813	8,8	34	5,3	4,2
7	905	9,8	31	4,9	3,4
Total	9.234	100,0	639	100,0	6,9

Baixes delegats segons l'antiguitat de l'afilació (2003)

Anys d'antiguitat	Afilació 2003		Baixes 2003		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.884	18,1	66	9,4	3,5
1	1.589	15,3	154	21,9	9,7
2	1.661	16,0	125	17,8	7,5
3	1.385	13,3	99	14,1	7,1
4	1.451	14,0	120	17,1	8,3
5	961	9,3	57	8,1	5,9
6	673	6,5	44	6,3	6,5
7	782	7,5	37	5,3	4,7
Total	10.386	100,0	702	100,0	6,8

Baixes delegats segons l'antiguitat de l'afiliació (2004)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2004		Baixes 2004		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.404	14,7	59	10,1	4,2
1	1.826	19,1	134	22,9	7,3
2	1.423	14,9	107	18,3	7,5
3	1.424	14,9	118	20,2	8,3
4	1.108	11,6	79	13,5	7,1
5	1.013	10,6	42	7,2	4,1
6	797	8,3	27	4,6	3,4
7	553	5,8	18	3,1	3,3
Total	9.548	100,0	584	100,0	6,1

Baixes delegats segons l'antiguitat de l'afiliació (2005)

Anys d'antiguitat	Afiliació 2005		Baixes 2005		Taxa baixes
	Nombre	%	Nombre	%	
<1	1.182	12,3	50	7,8	4,2
1	1.411	14,7	128	20,0	9,1
2	1.717	17,9	135	21,1	7,9
3	1.322	13,8	111	17,3	8,4
4	1.302	13,6	98	15,3	7,5
5	951	9,9	42	6,6	4,4
6	961	10,0	50	7,8	5,2
7	762	7,9	26	4,1	3,4
Total	9.608	100,0	640	100,0	6,7

En síntesi, trobem en els delegats taxes de baixa similars a les dels participants en formació, i marcadament menors que les taxes de baixa que observàvem en els afiliats i els usuaris del GJ. D'altra banda, la incidència de la variable antiguitat en la probabilitat de baixa és prou menor que en els darrers col·lectius esmentats. Considerem que aquest factor té molt poca influència en el comportament afiliatiu dels delegats, i que la seva permanència és superior a la general.

4.8. Comportament afiliatiu segons situació professional

El gruix afiliatiu total està compost, en la major, part per afiliats en règim general de quota, que oscil·len al voltant del 85% del total d'afiliats per als 4 anys analitzats. Els segueixen en pes afiliatiu els aturats (al voltant del 6,6%), els pensionistes i els treballadors a temps parcial (al voltant del 3,5% i 3,4% respectivament), i els temporals i d'Acció Jove (al voltant de l'1,3% i 0,2% respectivament).

Les taxes de baixa més elevades corresponen, per a la sèrie d'anys 2002-2005, al grup dels aturats (18,2% de mitjana entre el 2002-2005). Per als dos primers anys, 2002 i 2003, aquest grup, juntament amb els pensionistes, els treballadors temporals i els treballadors a temps parcial, presenten taxes de baixa superiors a la mitjana del sindicat (11,7% de mitjana entre el 2002-2003), per bé que els dos darrers també presenten taxes d'alta superiors a la mitjana del sindicat per al mateix període (14,9%). Els anys 2004 i 2005 suposen algun petit canvi pel que fa als treballadors temporals, que redueixen les seves taxes de baixes (10,6% de mitjana) per sota la mitjana del sindicat en aquests dos anys (11,3%).

En un perfil oposat se situen els de règim general i els d'Acció Jove, amb les menors taxes de baixes per als quatre anys (10,7% i 9,1% respectivament), i taxes d'altres iguals o superiors a la mitjana del sindicat (14,6%), excepte al 2005, en què Acció Jove veu reduïdes les seves incorporacions per sota d'aquesta mitjana.

En termes de consolidació, són destacables dos grups, pensionistes i aturats, pels seus valors negatius durant tota la sèrie temporal (-508,3% i -24,7% de mitjana respectivament), que suposen pèrdues en termes de creixement afiliatiu total, en especial pel que fa als pensionistes. Els altres grups presenten taxes de consolidació positives i per sobre de la mitjana del sindicat (21,9%), excepte en el cas dels temporals al 2002, que se situen per sota d'aquesta mitjana, i d'Acció Jove al 2005, que reproduïx aquesta mateixa situació. Destaquen en el 2002 i el 2003 les aportacions en termes de creixement d'Acció Jove i treballadors a temps parcial, mentre que per al 2004 serien els temporals i temps parcial els majors consolidadors, i per al 2005, els temporals i els de règim general.

Altes i baixes segons tipus de quota (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
General	131.488	86,0	19.752	85,9	13.520	80
Pensionista	4.850	3,2	114	0,5	685	4,1
Aturat	10.152	6,6	1.504	6,5	1.741	10,3
Temporal	1.663	1,1	359	1,6	273	1,6
Temps parcial	4.490	2,9	1.183	5,1	652	3,9
Acció jove	289	0,2	83	0,4	29	0,2
Total	152.932	100,0	22.995	100,0	16.900	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
General	15,0	10,3	25,3	6.232	102,2	4,7	31,6
Pensionista	2,4	14,1	16,5	-571	-9,4	-11,8	-500,9
Aturat	14,8	17,1	32,0	-237	-3,9	-2,3	-15,8
Temporal	21,6	16,4	38,0	86	1,4	5,2	24,0
Temps parcial	26,3	14,5	40,9	531	8,7	11,8	44,9
Acció jove	28,7	10,0	38,8	54	0,9	18,7	65,1
Total	15,0	11,1	26,1	6.095	100,0	4,0	26,5

Altes i baixes segons tipus de quota (2003)

	Afiliació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
General	134.990	85,5	19.901	85,5	15.598	81,3
Pensionista	5.052	3,2	116	0,5	691	3,6
Aturat	10.441	6,6	1.412	6,1	1.817	9,5
Temporal	1.842	1,2	410	1,8	268	1,4
Temps parcial	5.222	3,3	1.391	6,0	791	4,1
Acció jove	301	0,2	51	0,2	18	0,1
Total	157.848	100,0	23.281	100,0	19.183	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
General	14,7	11,6	26,3	4.303	70,6	3,2	21,6
Pensionista	2,3	13,7	16,0	-575	-9,4	-11,4	-495,7
Aturat	13,5	17,4	30,9	-405	-6,6	-3,9	-28,7
Temporal	22,3	14,5	36,8	142	2,3	7,7	34,6
Temps parcial	26,6	15,1	41,8	600	9,8	11,5	43,1
Acció jove	16,9	6,0	22,9	33	0,5	11,0	64,7
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	67,2	2,6	17,6

Altes i baixes segons tipus de quota (2004)

	Afilació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
General	138.229	84,1	20.132	84,1	14.623	79,5
Pensionista	6.540	4,0	145	0,6	741	4,0
Aturat	10.951	6,7	1.699	7,1	2.068	11,2
Temporal	2.094	1,3	449	1,9	221	1,2
Temps parcial	6.177	3,8	1.473	6,2	701	3,8
Acció jove	304	0,2	53	0,2	31	0,2
Total	164.295	100,0	23.951	100,0	18.385	100,0

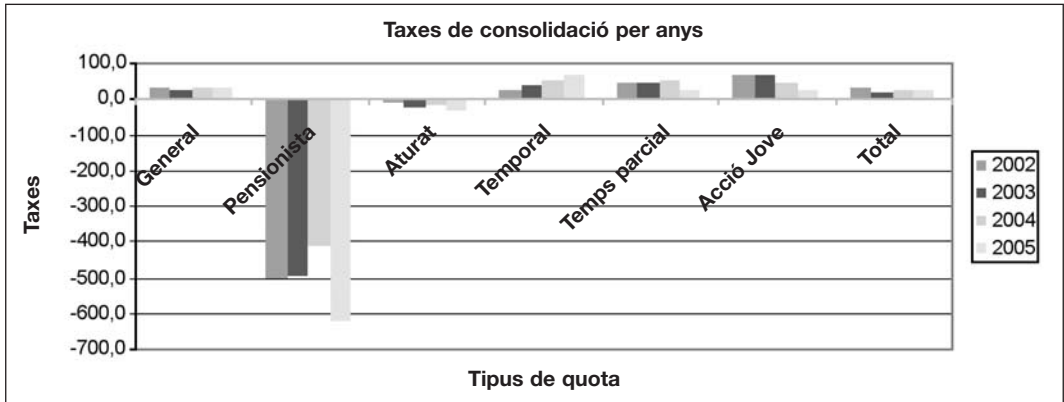
	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
General	14,6	10,6	25,1	5.509	90,4	4,0	27,4
Pensionista	2,2	11,3	13,5	-596	-9,8	-9,1	-411,0
Aturat	15,5	18,9	34,4	-369	-6,1	-3,4	-21,7
Temporal	21,4	10,6	32,0	228	3,7	10,9	50,8
Temps parcial	23,8	11,3	35,2	772	12,7	12,5	52,4
Acció jove	17,4	10,2	27,6	22	0,4	7,2	41,5
Total	14,6	11,2	25,8	5.566	91,3	3,4	23,2

Altes i baixes segons tipus de quota (2005)

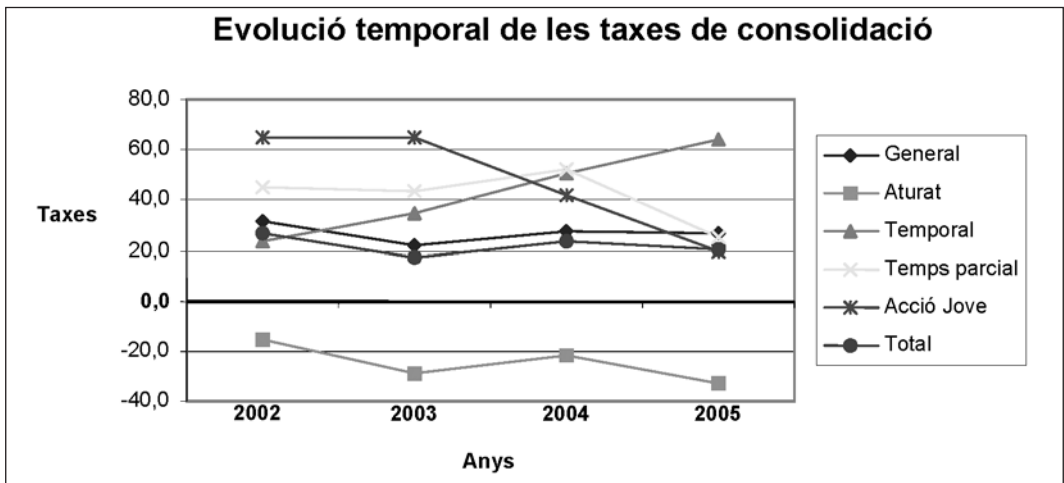
	Afilació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
General	142.703	83,7	20.129	82,9	14.776	76,5
Pensionista	6.588	3,9	121	0,5	878	4,5
Aturat	11.693	6,9	1.712	7,1	2.271	11,8
Temporal	2.814	1,7	834	3,4	297	1,5
Temps parcial	6.393	3,8	1.435	5,9	1.074	5,6
Acció jove	285	0,2	36	0,1	29	0,2
Total	170.476	100,0	24.267	100,0	19.325	100,0

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
General	14,1	10,4	24,5	5.353	87,8	3,8	26,6
Pensionista	1,8	13,3	15,2	-757	-12,4	-11,5	-625,6
Aturat	14,6	19,4	34,1	-559	-9,2	-4,8	-32,7
Temporal	29,6	10,6	40,2	537	8,8	19,1	64,4
Temps parcial	22,4	16,8	39,2	361	5,9	5,6	25,2
Acció jove	12,6	10,2	22,8	7	0,1	2,5	19,4
Total	14,2	11,3	25,6	4.942	81,1	2,9	20,4

Cal esmentar, finalment, que aquells grups que per a la sèrie de 2002-2005, o algun dels seus períodes, han presentat taxes positivament o negativament destacables respecte a la mitjana del sindicat, com poden haver estat els pensionistes o Acció Jove, són al mateix temps grups amb poc pes relatiu respecte al gruix afiliatiu, fet pel qual no suposen influències dràstiques en termes de creixement i consolidació pel total d'afiliats a la CONC. En síntesi, observem de forma força regular per a la sèrie de 2002-2005, aportacions positives per a afiliats de règim general, temporal, a temps parcial i Acció Jove, enfront els pensionistes i els aturats, que presenten consolidacions negatives, sobretot pel que fa als pensionistes.

En el gràfic següent hem exclòs els pensionistes, que tenen un comportament molt diferenciat i específic, a fi d'obtenir un major detall en l'escala percentual de les taxes de consolidació dels altres grups. En aquest cas, observem que tan sols els treballadors en règim temporal experimenten un increment clar de les seves taxes. En contrast, els altres grups (a excepció de l'estancament dels de règim general), si bé a partir d'anys diferents, veuen caure les seves taxes de forma notable.

4.9. Comportament afiliatiu per modalitat de pagament

La variable “modalitat de pagament” presenta dues tendències força diferenciades entre si, bàsicament en termes de consolidació i creixement. La primera està protagonitzada pel grup del pagament per domiciliació bancària, que representen al voltant del 75% del total d’afiliats. Amb aquest pes afiliatiu, les taxes de baixa, consolidació i creixement d’aquest grup gairebé equivalen a les de la mitjana sindical, si bé amb alguns matisos. El pagament bancari presenta les majors taxes de consolidació i creixement del sindicat (28,7% i 4,7% de mitjana entre el 2002-2005). De fet, són pràcticament les úniques taxes que es mostren positives a través de tota la sèrie temporal, però aquestes no es deuen tant a unes menors taxes de baixa, les quals es mostren properes a altres grups de pagament de consolidació negativa, com els de pagament per nòmina, com més aviat per unes taxes d’alta (16,3% de mitjana entre el 2002-2005) superiors a la mitjana de la CONC (14,6% de mitjana entre el 2002-2005).

La segona tendència més evident és constituïda pel creixement i la consolidació eminentment negatius de les altres dues modalitats de pagament, rebut i nòmina, si bé aquí cal també parar atenció a alguns detalls. Destaquen per al grup del pagament per rebut les majors taxes de baixa, amb diferència, de tot el conjunt. De forma associada, per als tres primers anys, 2002, 2003 i 2004, aquest grup presenta les taxes de consolidació i creixement més negatives (-47,3% i -7% de mitjana entre el 2002-2005), en especial al 2003, en què la relació entre altes i baixes és més desfavorable en termes de creixement (16,2% de taxa d’altes enfront un 36,3% de taxa de baixes per al mateix any). Al 2005, en canvi, es produeix una remuntada que canvia a signe positiu aquestes taxes, sobretot a causa d’un increment en les taxes d’altes (les baixes segueixen sent elevades), encara que romanen clarament per sota de la mitjana sindical.

A la inversa ocorre amb el grup del pagament per nòmina, que creixen i consoliden minsament però positivament (0,3% i 2,7%) tan sols en el primer any, per passar, en els successius períodes, a experimentar una davallada que situa aquestes taxes negativament, si bé no de forma tan exagerada com el grup anterior. Una altra diferència respecte a aquest, la constitueixen les taxes de baixes i altes, que, si bé se salden negativament, no presenten desequilibris tan acusats com el pagament per rebut.

Altes i baixes per modalitat de pagament (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
BANC	111.449	72,9	18.878	82,1	12.810	75,8
NÒMINA	40.407	26,4	3.987	17,3	3.880	23,0
REBUT	1.076	0,7	129	0,6	210	1,2
Total	152.932	100,0	22.994	100,0	16.900	100,0

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
BANC	16,9	11,5	28,4	6.068	99,6	5,4	32,1
NÒMINA	9,9	9,6	19,5	107	1,8	0,3	2,7
REBUT	12,0	19,5	31,5	-81	-1,3	-7,5	-62,8
Total	15,0	11,1	26,1	6.094	100,0	4,0	26,5

Altes i baixes per modalitat de pagament (2003)

	Afiliació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
BANC	117.510	74,4	18.890	81,1	13.655	71,2
NÒMINA	39.424	25,0	4.243	18,2	5.196	27,1
REBUT	914	0,6	148	0,6	332	1,7
Total	157.848	100,0	23.281	100,0	19.183	100,0

(1) sense dades

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
BANC	16,1	11,6	27,7	5.235	127,7	4,5	27,7
NÒMINA	10,8	13,2	23,9	-953	-23,3	-2,4	-22,5
REBUT	16,2	36,3	52,5	-184	-4,5	-20,1	-124,3
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	100,0	2,6	17,6

Altes i baixes per modalitat de pagament (2004)

	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
BANC	123.864	75,5	20.025	83,6	14.252	77,5
NÒMINA	39.224	23,9	3.614	15,1	3.795	20,6
REBUT	912	0,6	311	1,3	338	1,8
Total	164.000	100,0	23.950	100,0	18.385	100,0

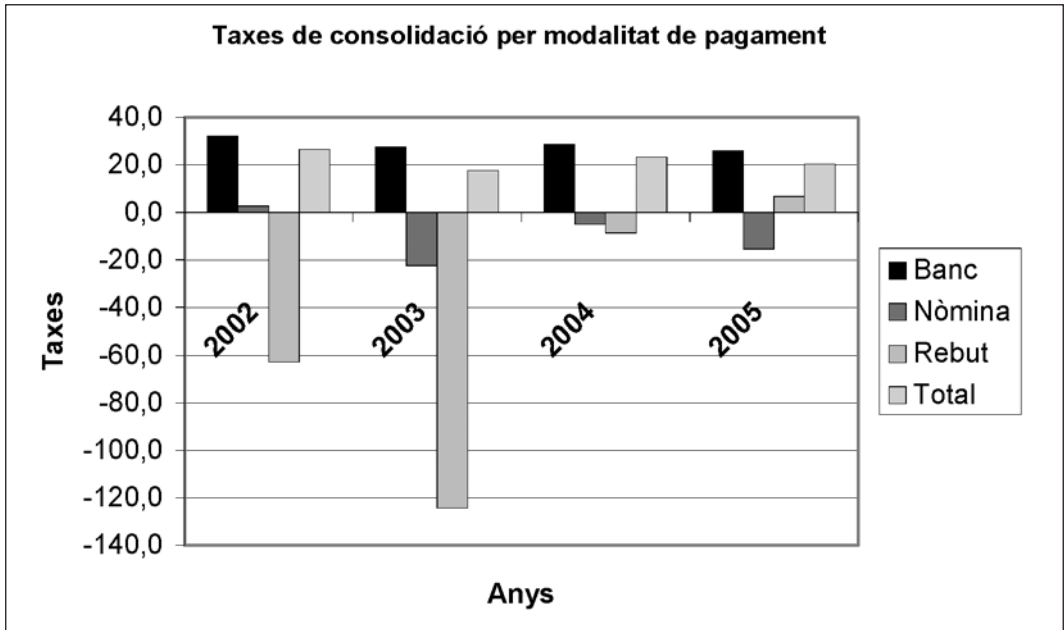
	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
BANC	16,2	11,5	27,7	5.773	103,7	4,7	28,8
NÒMINA	9,2	9,7	18,9	-181	-3,3	-0,5	-5,0
REBUT	34,1	37,1	71,2	-27	-0,5	-3,0	-8,7
Total	14,6	11,2	25,8	5.565	100,0	3,4	23,2

Altes i baixes per modalitat de pagament (2005)

	Afiliació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
BANC	131.053	76,9	20.714	85,4	15.304	79,2
NÒMINA	38.475	22,6	3.210	13,2	3.703	19,2
REBUT	948	0,6	341	1,4	318	1,6
Total	170.476	100,0	24.265	100,0	19.325	100,0

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
BANC	15,8	11,7	27,5	5.410	97,2	4,1	26,1
NÒMINA	8,3	9,6	18,0	-493	-8,9	-1,3	-15,4
REBUT	36,0	33,5	69,5	23	0,4	2,4	6,7
Total	14,2	11,3	25,6	4.940	88,8	2,9	20,4

En resum, constatem el paper del grup de pagament per domiciliació bancària com a clar i pràcticament únic sector d'aportació positiva i significativa en termes de creixement i consolidació. Per contra, nòmina i rebut esdevenen modalitats de pagament que constitueixen grups d'afiliació de creixement i consolidació fonamentalment negatius, si bé el segon de forma notablement més important que el primer. Aquesta circumstància coincideix amb el fet que els pensionistes són el col·lectiu on la modalitat de pagament per rebut té més incidència.

4.10. Comportament afiliatiu segons dimensions del centre de treball

Les dades no mostren una associació clara entre la variable “dimensions del centre de treball” i el creixement i la consolidació afiliatius. No obstant això, al llarg de la sèrie temporal 2002-2005, es produeixen variacions força notables entre les diferents categories d'aquesta variable que tot seguit procedim a comentar.

A l'efecte d'anàlisi, s'han sintetitzat les diferents mides d'empresa en tres grans grups, que constitueixen les diferents categories de la variable que aquí ens ocupa i que comprenen la petita empresa (fins a 50 treballadors), la mitjana empresa (de 51 a 300 treballadors) i la gran empresa (més de 300 treballadors).

La petita empresa és el grup amb les majors taxes d'altres per a tota la sèrie d'anys 2002-2005 (17,5% de mitjana) i és, alhora, també la que presenta les majors taxes de baixa (14,3% de mitjana). Això resulta en la fluctuació més acusada d'entre tots els grups (31,7% de mitjana entre el 2002-2005), que se salda en aquest cas amb una consolidació més baixa (18,3% de mitjana), encara que a poca distància, que la dels altres dos grups. Cal remarcar, però, que aquestes són dades mitjanes de tots els períodes de la sèrie 2002-2005. Si fem una breu observació més detallada de l'evolució a través dels 4 períodes analitzats de la taxa de consolidació d'aquest grup, veurem que tan sols en el primer any (2002) la petita empresa apareix com la que menys consolida, mentre que en els anys següents (2003, 2004 i 2005) se situa entremig de la mitjana i la gran empresa.

El grup corresponent a l'empresa mitjana destaca per presentar les taxes mitjanes entre el 2002-2005 de consolidació i creixement (22,9% i 3,3% respectivament) més altes d'entre tots els grups. Més concretament, aquesta és la seva posició en el 2003 i el 2004, ja que en el 2002 se situa entremig dels altres dos grups, i al 2005 el trobem a la cua, per sota de la petita empresa i de la mitjana de la CONC. Una característica d'aquest grup que, igual que en el cas de la petita empresa, es manté constant durant tots els períodes és la posició intermèdia (per sota de la petita empresa i per sobre de la gran empresa) de les seves taxes d'altres, baixes i fluctuació (14,2%, 10,9 %, i 25,1%) de mitjana respectivament.

Finalment, el grup de la gran empresa presenta una posició intermèdia pel que fa a la taxa mitjana de consolidació per a la sèrie de 2002-2005 (19,5%), si bé la seva taxa de creixement per aquesta mateixa sèrie (2,3% de mitjana) se situa a la cua dels tres grups, gairebé 1 punt percentual per sota del més proper (petita empresa, 3,2% de mitjana de creixement entre el 2002-2005). Concretant en l'evolució temporal de les taxes de consolidació d'aquest grup, val a dir que la gran empresa assoleix la seva millor posició en els períodes inicial (2002) i final (2005) de tota la sèrie temporal, en què es situa en el primer lloc. Al 2003 i al 2004 la gran empresa es troba a la cua, notablement per sota de la mitjana sindical, si bé en el primer d'aquests anys de forma força més acusada.

Altes i baixes per dimensions del centre de treball (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense dades	8.248	5,4		0,0	0	0
Petita (1 a 50 treballadors)	55.929	36,6	9.950	45,5	8.027	47,5
Mitjana (51 a 300 treballadors)	40.149	26,3	5.862	26,8	4.391	26,0
Gran (més de 300 treballadors)	48.606	31,8	6.063	27,7	4.482	26,5
Total	152.932	100,0	21.875	100,0	16.900	100,0

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Petita (1 a 50 treballadors)	17,8	14,4	32,1	1.923	38,7	3,4	19,3
Mitjana (51 a 300 treballadors)	14,6	10,9	25,5	1.471	29,6	3,7	25,1
Gran (més de 300 treballadors)	12,5	9,2	21,7	1.581	31,8	3,3	26,1
Total	14,3	11,1	25,4	4.975	100,0	3,3	22,7

Altes i baixes per dimensions del centre de treball (2003)

	Afiliació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense dades	5.663	3,6		0,0	0	0
Petita (1 a 50 treballadors)	58.961	37,4	9.882	43,8	8.532	44,5
Mitjana (51 a 300 treballadors)	43.096	27,3	6.537	28,9	5.097	26,6
Gran (més de 300 treballadors)	50.128	31,8	6.168	27,3	5.554	29,0
Total	157.848	100,0	22.587	100,0	19.183	100,0

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Petita (1 a 50 treballadors)	16,8	14,5	31,2	1.350	39,7	2,3	13,7
Mitjana (51 a 300 treballadors)	15,2	11,8	27,0	1.440	42,3	3,3	22,0
Gran (més de 300 treballadors)	12,3	11,1	23,4	614	18,0	1,2	10,0
Total	14,3	12,2	26,5	3.404	100,0	2,2	15,1

Altes i baixes per dimensions del centre de treball (2004)

	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense dades	2.517	1,5		0,0	0	0
Petita (1 a 50 treballadors)	62.836	38,2	11.170	47,4	8.918	48,5
Mitjana (51 a 300 treballadors)	46.827	28,5	6.513	27,6	4.768	25,9
Gran (més de 300 treballadors)	52.115	31,7	5.880	25,0	4.699	25,6
Total	164.295	100,0	23.563	100,0	18.385	100,0

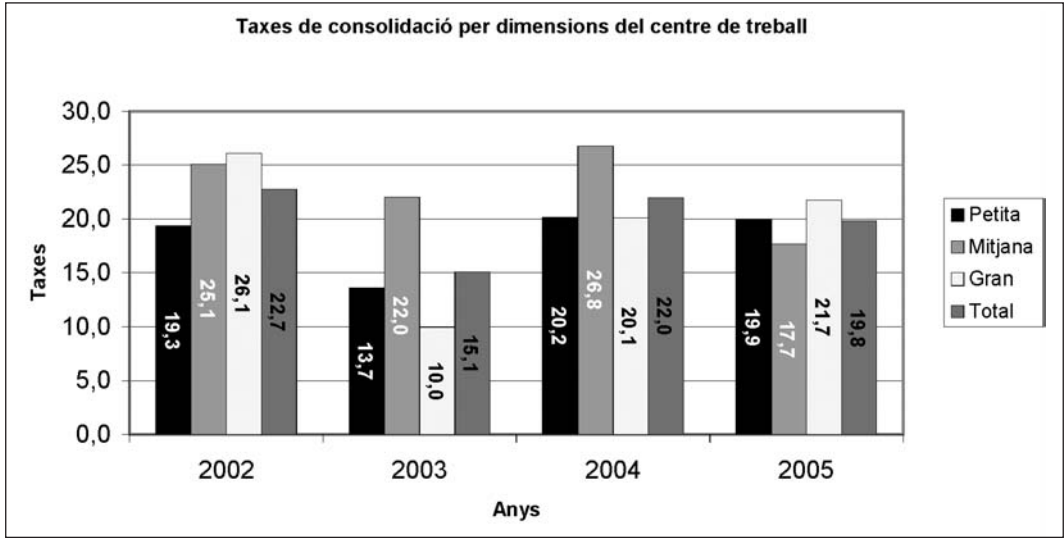
	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Petita (1 a 50 treballadors)	17,8	14,2	32,0	2.252	66,2	3,6	20,2
Mitjana (51 a 300 treballadors)	13,9	10,2	24,1	1.745	51,3	3,7	26,8
Gran (més de 300 treballadors)	11,3	9,0	20,3	1.181	34,7	2,3	20,1
Total	14,3	11,2	25,5	5.178	152,1	3,2	22,0

Altes i baixes per dimensions del centre de treball (2005)

	Afiliació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense dades	1.213	0,7		0,0	0	0
Petita (1 a 50 treballadors)	67.039	39,3	11.780	48,9	9.430	48,8
Mitjana (51 a 300 treballadors)	48.198	28,3	6.253	25,9	5.148	26,6
Gran (més de 300 treballadors)	54.026	31,7	6.065	25,2	4.747	24,6
Total	170.476	100,0	24.098	100,0	19.325	100

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
Petita (1 a 50 treballadors)	17,6	14,1	31,6	2.350	69,0	3,5	19,9
Mitjana (51 a 300 treballadors)	13,0	10,7	23,7	1.105	32,5	2,3	17,7
Gran (més de 300 treballadors)	11,2	8,8	20,0	1.318	38,7	2,4	21,7
Total	14,1	11,3	25,5	4.773	140,2	2,8	19,8

El gràfic que segueix sintetitza un dels aspectes fonamentals que ja hem pogut constatar a través de les taules.

Observem que, si bé hi ha diferències entre els grups, quan es fa el còmput interanual (2002-2005) de les seves taxes de consolidació mitjanes, no s'observa cap tendència clara, i que se sostingui a través dels anys, que presenti indicis d'associació significativa entre les dimensions del centre de treball i els nivells corresponents de consolidació afiliativa. En les empreses petites és on es produeixen, a la vegada, més altes i més baixes.

4.11. Comportament afiliatiu segons federacions

A l'hora d'analitzar el comportament afiliatiu per federacions cal, primer de tot, tenir en compte un ram que presenta un comportament específicament diferent de la resta per la seva pròpia naturalesa. Ens referim a la Federació de Pensionistes i Jubilats, que té una tendència molt clara a la pèrdua d'efectius. La seva afiliació es manté per la derivació d'afiliats d'altres rams en el moment de la jubilació. Unes xifres negatives tan altes com les que presenta aquesta federació són difícils d'incloure en una comparació amb la resta dels rams, si no és per certificar que aquesta federació té un comportament molt diferenciat, que cal estudiar d'una manera específica.

Les federacions de la Construcció i de Comerç i Hostaleria (Fecoht), tot i tenir durant tot el període unes taxes de baixes per sobre de la mitjana, presenten també taxes de creixement per sobre de la mitjana, juntament amb Comfia, durant tot el període.

En la situació contrària es troben el ram d'Aturats i el de Pensionistes, amb taxes de creixement i consolidació negatives, durant tot el període. També la Federació Minerometal·lúrgica presenta taxes de creixement i consolidació d'altres per sota de la mitjana durant tot el període. Aquesta menor consolidació és important si tenim en compte que aquesta federació aporta un 19,8% de mitjana entre el 2002-2005 d'efectius al conjunt de l'afiliació. En aquest darrer cas, la causa de la baixa consolidació de la Minerometal·lúrgica no està tant en unes altes taxes de baixes sinó unes taxes d'altres que se situen durant tot el període per sota de la mitjana.

Les federacions d'Ensenyament, Fiteqa i Agroalimentària presenten també unes taxes de creixement per sota de la mitjana durant tres dels quatre anys del període, tot i que la taxa de consolidació mitjana en el cas d'Ensenyament se situa per sobre de la mitjana sindical.

El cas d'Acció Jove s'ha de diferenciar també de la resta pel seu poc pes afiliatiu. Qualsevol taxa d'aquest ram pot variar fàcilment amb molt poques baixes o altes, de tal manera que pot presentar unes taxes que no siguin significatives en una anàlisi basada en la comparació amb la dada mitjana.

Altes i baixes segons federacions (2002)

RAMS	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ACCIÓ JOVE	288	0,2	83	0,4	29	0,2
ACTIVITATS DIVERSES	9.870	6,5	1.834	8,0	1.647	9,7
AGROALIMENTÀRIA	7.431	4,9	1.484	6,5	942	5,6
ATURATS – SENSE RAM	1.000	0,7	163	0,7	215	1,3
COMFIA	17.092	11,2	2.246	9,8	1.214	7,2
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	19.284	12,6	2.917	12,7	1.997	11,8
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	6.675	4,4	1.809	7,9	1.179	7,0
ENSENYAMENT	9.110	6,0	855	3,7	653	3,9
FECOHT	11.060	7,2	2.639	11,5	1.888	11,2
FITEQA	18.465	12,1	2.577	11,2	1.850	10,9
FSAP	10.769	7,0	1.137	4,9	891	5,3
MINEROMETAL-LÚRGICA	30.844	20,2	4.103	17,8	3.161	18,7
PENSIONISTES – JUBILATS	4.440	2,9	*99	0,4	636	3,8
SANITAT	6.604	4,3	1.049	4,6	598	3,5
Total	152.932	100,0	22.995	100,0	16.900	100,0

*Aquesta xifra d'altes només inclou els pensionistes que es donen d'alta al sindicat directament a la Federació de Pensionistes i Jubilats. No inclou els afiliats que s'incorporen a la Federació de Pensionistes i Jubilats procedents d'altres federacions.

Any 2002

RAMS	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
	ACCIÓ JOVE	28,8	10,1	38,9	54	0,9	18,8
ACTIVITATS DIVERSES	18,6	16,7	35,3	187	3,1	1,9	10,2
AGROALIMENTÀRIA	20,0	12,7	32,6	542	8,9	7,3	36,5
ATURATS – SENSE RAM	16,3	21,5	37,8	-52	-0,9	-5,2	-31,9
COMFIA	13,1	7,1	20,2	1.032	16,9	6,0	45,9
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	15,1	10,4	25,5	920	15,1	4,8	31,5
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	27,1	17,7	44,8	630	10,3	9,4	34,8
ENSENYAMENT	9,4	7,2	16,6	202	3,3	2,2	23,6
FECOHT	23,9	17,1	40,9	751	12,3	6,8	28,5
FITEQA	14,0	10,0	24,0	727	11,9	3,9	28,2
FSAP	10,6	8,3	18,8	246	4,0	2,3	21,6
MINEROMETAL-LÚRGICA	13,3	10,2	23,6	942	15,5	3,1	23,0
PENSIONISTES – JUBILATS	2,2	14,3	16,6	-537	-8,8	-12,1	-542,4
SANITAT	15,9	9,1	24,9	451	7,4	6,8	43,0
Total	15,0	11,1	26,1	6.095	100,0	4,0	26,5

Altes i baixes segons federacions (2003)

RAMS	Afilació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ACCIÓ JOVE	300	0,2	51	0,2	17	0,1
ACTIVITATS DIVERSES	10.197	6,5	1.898	8,2	1.646	8,6
AGROALIMENTÀRIA	7.521	4,8	1.215	5,2	1.151	6,0
ATURATS – SENSE RAM	953	0,6	147	0,6	157	0,8
COMFIA	18.170	11,5	2.377	10,2	1.252	6,5
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	19.364	12,3	2.947	12,7	3.067	16,0
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	7.333	4,6	1.939	8,3	1.317	6,9
ENSENYAMENT	9.198	5,8	792	3,4	696	3,6
FECOHT	11.726	7,4	2.630	11,3	1.950	10,2
FITEQA	18.916	12,0	2.493	10,7	1.963	10,2
FSAP	11.447	7,3	1.515	6,5	945	4,9
MINEROMETAL·LÚRGICA	31.316	19,8	4.092	17,6	3.665	19,1
PENSIONISTES – JUBILATS	4.428	2,8	*101	0,4	620	3,2
SANITAT	6.979	4,4	1.084	4,7	737	3,8
Total	157.848	100,0	23.281	100,0	19.183	100,0

*Aquesta xifra d'altes només inclou els pensionistes que es donen d'alta al sindicat directament a la Federació de Pensionistes i Jubilats. No inclou els afiliats que s'incorporen a la Federació de Pensionistes i Jubilats procedents del transvàs des d'altres federacions.

Any 2003

RAMS	Taxa		Fluctuació	Saldo		Taxa creixement	Taxa consolidació
	Taxa altes	Taxa baixes		afiliatiu	% saldo		
ACCIÓ JOVE	17,0	5,7	22,7	34	0,8	11,3	66,7
ACTIVITATS DIVERSES	18,6	16,1	34,8	252	6,1	2,5	13,3
AGROALIMENTÀRIA	16,2	15,3	31,5	64	1,6	0,9	5,3
ATURATS – SENSE RAM	15,4	16,5	31,9	-10	-0,2	-1,0	-6,8
COMFIA	13,1	6,9	20,0	1.125	27,5	6,2	47,3
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	15,2	15,8	31,1	-120	-2,9	-0,6	-4,1
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	26,4	18,0	44,4	622	15,2	8,5	32,1
ENSENYAMENT	8,6	7,6	16,2	96	2,3	1,0	12,1
FECOHT	22,4	16,6	39,1	680	16,6	5,8	25,9
FITEQA	13,2	10,4	23,6	530	12,9	2,8	21,3
FSAP	13,2	8,3	21,5	570	13,9	5,0	37,6
MINEROMETAL·LÚRGICA	13,1	11,7	24,8	427	10,4	1,4	10,4
PENSIONISTES – JUBILATS	2,3	14,0	16,3	-519	-12,7	-11,7	-513,9
SANITAT	15,5	10,6	26,1	347	8,5	5,0	32,0
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	100 a 0	2,6	17,6

Altes i baixes segons federacions (2004)

RAMS	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ACCIÓ JOVE	302	0,2	54	0,2	31	0,2
ACTIVITATS DIVERSES	10.728	6,5	2.119	8,8	1.564	8,5
AGROALIMENTÀRIA	7.408	4,5	1.084	4,5	1.136	6,2
ATURATS – SENSE RAM	867	0,5	157	0,7	191	1,0
COMFIA	19.297	11,8	2.477	10,3	1.238	6,7
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	19.890	12,1	2.745	11,5	2.422	13,2
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	8.100	4,9	2.266	9,5	1.564	8,5
ENSENYAMENT	9.691	5,9	1.152	4,8	659	3,6
FECOHT	12.636	7,7	2.902	12,1	2.042	11,1
FITEQA	19.225	11,7	2.337	9,8	2.025	11,0
FSAP	12.112	7,4	1.545	6,5	979	5,3
MINEROMETAL·LÚRGICA	32.327	19,7	4.197	17,5	3.209	17,5
PENSIONISTES – JUBILATS	4.241	2,6	*85	0,4	647	3,5
SANITAT	7.176	4,4	830	3,5	678	3,7
Total	164.000	100,0	23.950	100,0	18.385	100,0

*Aquesta xifra d'altes només inclou els pensionistes que es donen d'alta al sindicat directament a la Federació de Pensionistes i Jubilats. No inclou els afiliats que s'incorporen a la Federació de Pensionistes i Jubilats procedents d'altres federacions

Any 2004

RAMS	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
ACCIÓ JOVE	17,9	10,3	28,1	23	0,4	7,6	42,6
ACTIVITATS DIVERSES	19,8	14,6	34,3	555	10,0	5,2	26,2
AGROALIMENTÀRIA	14,6	15,3	30,0	-52	-0,9	-0,7	-4,8
ATURATS – SENSE RAM	18,1	22,0	40,1	-34	-0,6	-3,9	-21,7
COMFIA	12,8	6,4	19,3	1.239	22,3	6,4	50,0
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	13,8	12,2	26,0	323	5,8	1,6	11,8
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	28,0	19,3	47,3	702	12,6	8,7	31,0
ENSENYAMENT	11,9	6,8	18,7	493	8,9	5,1	42,8
FECOHT	23,0	16,2	39,1	860	15,5	6,8	29,6
FITEQA	12,2	10,5	22,7	312	5,6	1,6	13,4
FSAP	12,8	8,1	20,8	566	10,2	4,7	36,6
MINEROMETAL·LÚRGICA	13,0	9,9	22,9	988	17,8	3,1	23,5
PENSIONISTES – JUBILATS	2,0	15,3	17,3	-562	-10,1	-13,3	-661,2
SANITAT	11,6	9,4	21,0	152	2,7	2,1	18,3
Total	14,6	11,2	25,8	5.565	100,0	3,4	23,2

Altes i baixes segons federacions (2005)

RAMS	Afil·liació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ACCIÓ JOVE	286	0,2	36	0,1	29	0,2
ACTIVITATS DIVERSES	11.227	6,6	2.179	9,0	1.791	9,3
AGROALIMENTÀRIA	7.541	4,4	1.095	4,5	967	5,0
ATURATS – SENSE RAM	659	0,4	150	0,6	192	1,0
COMFIA	20.643	12,1	2.617	10,8	1.372	7,1
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	20.846	12,2	3.153	13,0	2.465	12,8
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	9.022	5,3	2.512	10,4	1.676	8,7
ENSENYAMENT	10.047	5,9	1.052	4,3	790	4,1
FECOHT	13.706	8,0	3.144	13,0	2.169	11,2
FITEQA	19.394	11,4	2.173	9,0	2.051	10,6
FSAP	12.619	7,4	1.396	5,8	1.009	5,2
MINEROMETAL·LÚRGICA	32.846	19,3	3.668	15,1	3.418	17,7
PENSIONISTES – JUBILATS	4.165	2,4	*90	0,4	617	3,2
SANITAT	7.468	4,4	992	4,1	778	4,0
Total	170.476	100,0	24.265	100,0	19.325	100,0

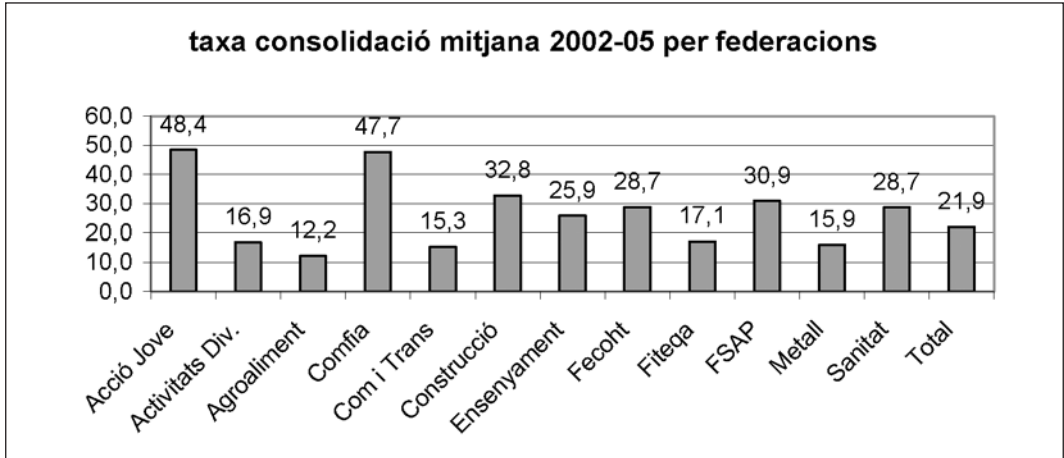
*Aquesta xifra d'altes només inclou els pensionistes que es donen d'alta al sindicat directament a la Federació de Pensionistes i Jubilats. No inclou els afiliats que s'incorporen a la Federació de Pensionistes i Jubilats procedents d'altres federacions

Any 2005

RAMS	Taxa		Fluctuació	Saldo		Taxa creixement	Taxa consolidació
	Taxa altes	baixes		afiliatiu	% saldo		
ACCIÓ JOVE	12,6	10,1	22,7	7	0,1	2,4	19,4
ACTIVITATS DIVERSES	19,4	16,0	35,4	388	7,9	3,5	17,8
AGROALIMENTÀRIA	14,5	12,8	27,3	128	2,6	1,7	11,7
ATURATS – SENSE RAM	22,8	29,1	51,9	-42	-0,9	-6,4	-28,0
COMFIA	12,7	6,6	19,3	1.245	25,2	6,0	47,6
COMUNICACIÓ – TRANSPORT	15,1	11,8	27,0	688	13,9	3,3	21,8
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	27,8	18,6	46,4	836	16,9	9,3	33,3
ENSENYAMENT	10,5	7,9	18,3	262	5,3	2,6	24,9
FECOHT	22,9	15,8	38,8	975	19,7	7,1	31,0
FITEQA	11,2	10,6	21,8	122	2,5	0,6	5,6
FSAP	11,1	8,0	19,1	387	7,8	3,1	27,7
MINEROMETAL·LÚRGICA	11,2	10,4	21,6	250	5,1	0,8	6,8
PENSIONISTES – JUBILATS	2,2	14,8	17,0	-527	-10,7	-12,7	-585,6
SANITAT	13,3	10,4	23,7	214	4,3	2,9	21,6
Total	14,2	11,3	25,6	4.940	100,0	2,9	20,4

En el gràfic següent podem observar la diferent capacitat de consolidar les noves incorporacions d'afiliats que tenen cadascun dels rams. No hem incorporat la taxa dels rams Aturats ni de Pensionistes i Jubilats per la distorsió que suposen per les raons ja comentades més amunt.

El gràfic mostra clarament que Comfia, Acció Jove, Construcció i Fusta, Fecoht, Sanitat, FSAP i Ensenyament estan per sobre de la taxa mitjana total. D'altra banda és la Federació d'Agroalimentària la que té una taxa de consolidació més baixa.

4.12. Comportament afiliatiu segons territoris

Tal com es pot observar en les taules, les dades no ens mostren una incidència específica de la variable territori, en el panorama general del comportament afiliatiu, que ens pugui portar a plantejar que existeix un factor territorial que està incidint en l'alta taxa de baixes, ni en el baix nivell de consolidació de les noves incorporacions al cap de cadascun dels anys. Tot i així podem destacar algunes diferències de comportament segons territoris.

Quant a la taxa de baixa, es pot destacar les unions de l'Anoia i de Tarragona, que tenen taxes de baixa per sobre de la mitjana durant tots quatre anys. En un segon grup, destaquen les unions del Baix Llobregat, Osona i Alt Penedès que mostren també taxes de baixa per sobre de la mitjana durant tres dels quatre anys analitzats. En el cas oposat es troben les unions del Bages-Berguedà i el Barcelonès, unions que mostren taxes de baixa per sota de la mitjana tres i quatre anys respectivament.

Les unions de Tarragona i l'Alt Penedès, malgrat que mostren taxes de baixa per sobre de la mitjana, presenten, però, taxes de creixement per sobre de la mitjana també durant els quatre anys. També és així en el cas de Girona i, en menor grau, en el cas de Lleida i Bages-Berguedà, les quals mostren taxes de creixement per sobre de la mitjana durant tres dels quatre anys del període. En canvi, el Baix Llobregat i el Barcelonès (malgrat tenir taxes de baixa per sota de la mitjana), mostren taxa de creixement per sota de la mitjana durant tot el període. També cal destacar el cas d'Osona, que a banda de mostrar taxes de baixa per sota de la mitjana durant tot el període, en els anys 2003 i 2005, les seves taxes són negatives (decreixents).

Altes i baixes per unions comarcals (2002)

	Afiliació 2002		Altes 2002		Baixes 2002	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ALT PENEDÈS – GARRAF	4.681	3,1	965	4,2	511	3,0
ANOIA	1.662	1,1	326	1,4	216	1,3
BAGES-BERGUEDÀ	4.974	3,3	719	3,1	459	2,7
BAIX LLOBREGAT	24.412	16,0	3.487	15,2	2.806	16,6
BARCELONÈS	54.064	35,4	7.490	32,6	5.705	33,8
GIRONA	10.812	7,1	1.735	7,5	1.203	7,1
LLEIDA	7.442	4,9	1.288	5,6	791	4,7
OSONA	2.510	1,6	374	1,6	279	1,7
TARRAGONA	11.051	7,2	1.956	8,5	1.400	8,3
VALLÈS OCCIDENTAL	17.440	11,4	2.697	11,7	1.984	11,7
V. ORIENTAL – MARESME	13.884	9,1	1.957	8,5	1.546	9,1
Total	152.932	100,0	22.994	100,0	16.900	100,0

Any 2002

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
ALT PENEDÈS – GARRAF	20,6	10,9	31,5	454	7,4	9,7	47,0
ANOIA	19,6	13,0	32,6	110	1,8	6,6	33,7
BAGES-BERGUEDÀ	14,5	9,2	23,7	260	4,3	5,2	36,2
BAIX LLOBREGAT	14,3	11,5	25,8	681	11,2	2,8	19,5
BARCELONÈS	13,9	10,6	24,4	1.785	29,3	3,3	23,8
GIRONA	16,0	11,1	27,2	532	8,7	4,9	30,7
LLEIDA	17,3	10,6	27,9	497	8,2	6,7	38,6
OSONA	14,9	11,1	26,0	95	1,6	3,8	25,4
TARRAGONA	17,7	12,7	30,4	556	9,1	5,0	28,4
VALLÈS OCCIDENTAL	15,5	11,4	26,8	713	11,7	4,1	26,4
V. ORIENTAL – MARESME	14,1	11,1	25,2	411	6,7	3,0	21,0
Total	15,0	11,1	26,1	6.094	100,0	4,0	26,5

Altes i baixes per unions comarcals (2003)

	Afilació 2003		Altes 2003		Baixes 2003	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ALT PENEDÈS – GARRAF	4.935	3,1	867	3,7	662	3,5
ANOIA	1.691	1,1	248	1,1	226	1,2
BAGES-BERGUEDÀ	5.180	3,3	736	3,2	575	3,0
BAIX LLOBREGAT	25.134	15,9	3.693	15,9	3.136	16,3
BARCELONÈS	54.626	34,6	7.464	32,1	6.732	35,1
GIRONA	11.316	7,2	1.735	7,5	1.388	7,2
LLEIDA	7.749	4,9	1.358	5,8	1.099	5,7
OSONA	2.523	1,6	322	1,4	343	1,8
TARRAGONA	11.774	7,5	2058	8,8	1.446	7,5
VALLÈS OCCIDENTAL	18.440	11,7	2.716	11,7	1.954	10,2
V. ORIENTAL – MARESME	14.480	9,2	2.084	9,0	1.622	8,5
Total	157.848	100,0	23.281	100,0	19.183	100,0

Any 2003

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
ALT PENEDÈS – GARRAF	17,6	13,4	31,0	205	5,0	4,2	23,6
ANOIA	14,7	13,4	28,0	22	0,5	1,3	8,9
BAGES-BERGUEDÀ	14,2	11,1	25,3	161	3,9	3,1	21,9
BAIX LLOBREGAT	14,7	12,5	27,2	557	13,6	2,2	15,1
BARCELONÈS	13,7	12,3	26,0	732	17,9	1,3	9,8
GIRONA	15,3	12,3	27,6	347	8,5	3,1	20,0
LLEIDA	17,5	14,2	31,7	259	6,3	3,3	19,1
OSONA	12,8	13,6	26,4	-21	-0,5	-0,8	-6,5
TARRAGONA	17,5	12,3	29,8	612	14,9	5,2	29,7
VALLÈS OCCIDENTAL	14,7	10,6	25,3	762	18,6	4,1	28,1
V. ORIENTAL – MARESME	14,4	11,2	25,6	462	11,3	3,2	22,2
Total	14,7	12,2	26,9	4.098	100,0	2,6	17,6

Altes i baixes per unions comarcals (2004)

	Afiliació 2004		Altes 2004		Baixes 2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ALT PENEDÈS – GARRAF	5.235	3,2	929	3,9	641	3,5
ANOIA	1.827	1,1	281	1,2	209	1,1
BAGES-BERGUEDÀ	5.353	3,3	692	2,9	540	2,9
BAIX LLOBREGAT	25.769	15,7	3.483	14,5	2.978	16,2
BARCELONÈS	55.779	34,0	7.118	29,7	5.939	32,3
GIRONA	12.152	7,4	2.016	8,4	1.290	7,0
LLEIDA	7.897	4,8	1.239	5,2	1.084	5,9
OSONA	2.648	1,6	430	1,8	368	2,0
TARRAGONA	12.656	7,7	2.473	10,3	1.656	9,0
VALLÈS OCCIDENTAL	19.590	11,9	3.102	13,0	2.107	11,5
V. ORIENTAL – MARESME	15.094	9,2	2.187	9,1	1.573	8,6
Total	164.000	100,0	23.950	100,0	18.385	100,0

Any 2004

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
ALT PENEDÈS – GARRAF	17,7	12,2	30,0	288	5,2	5,5	31,0
ANOIA	15,4	11,4	26,8	72	1,3	3,9	25,6
BAGES-BERGUEDÀ	12,9	10,1	23,0	152	2,7	2,8	22,0
BAIX LLOBREGAT	13,5	11,6	25,1	505	9,1	2,0	14,5
BARCELONÈS	12,8	10,6	23,4	1.179	21,2	2,1	16,6
GIRONA	16,6	10,6	27,2	726	13,0	6,0	36,0
LLEIDA	15,7	13,7	29,4	155	2,8	2,0	12,5
OSONA	16,2	13,9	30,1	62	1,1	2,3	14,4
TARRAGONA	19,5	13,1	32,6	817	14,7	6,5	33,0
VALLÈS OCCIDENTAL	15,8	10,8	26,6	995	17,9	5,1	32,1
V. ORIENTAL – MARESME	14,5	10,4	24,9	614	11,0	4,1	28,1
Total	14,6	11,2	25,8	5.565	100,0	3,4	23,2

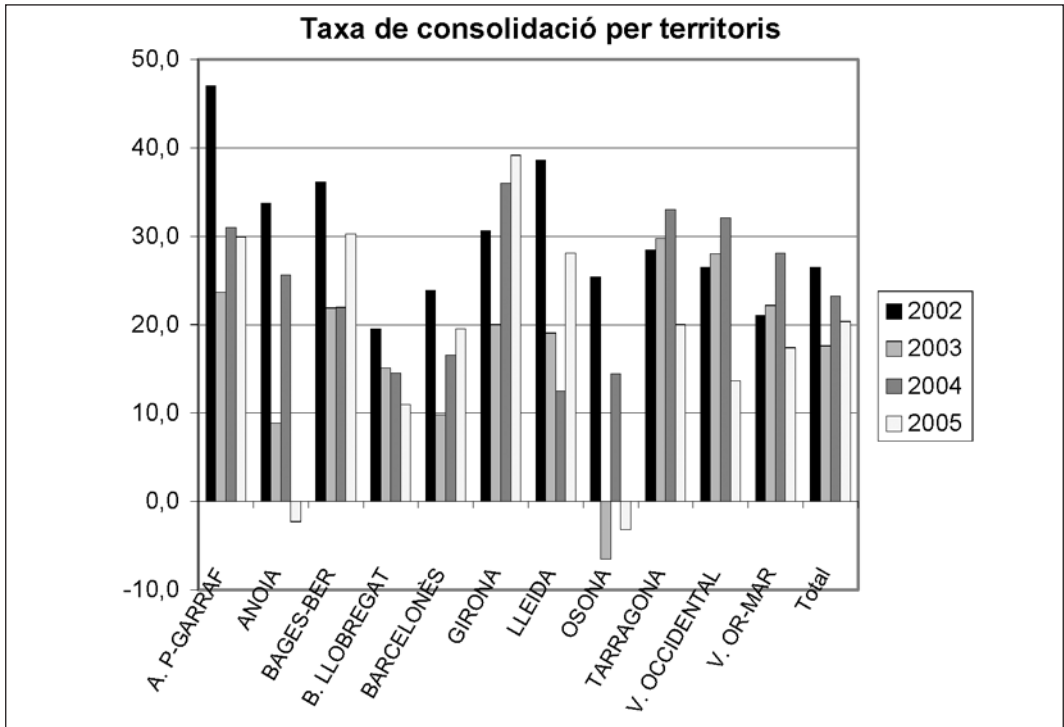
Altes i baixes per unions comarcals (2005)

	Afilació 2005		Altes 2005		Baixes 2005	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
ALT Penedès – Garraf	5.651	3,3	1.026	4,2	719	3,7
Anoia	1.886	1,1	219	0,9	224	1,2
Bages-Berguedà	5.688	3,3	815	3,4	568	2,9
Baix Llobregat	26.470	15,5	3.226	13,3	2.872	14,9
Barcelonès	57.623	33,8	7.513	31,0	6.047	31,3
Girona	13.253	7,8	2.519	10,4	1.532	7,9
Lleida	8.305	4,9	1.378	5,7	991	5,1
Osona	2.658	1,6	344	1,4	355	1,8
Tarragona	13.353	7,8	2.251	9,3	1.801	9,3
Vallès Occidental	19.980	11,7	2.829	11,7	2.444	12,6
V. Oriental – Maresme	15.609	9,2	2.145	8,8	1.772	9,2
Total	170.476	100,0	24.265	100,0	19.325	100,0

Any 2005

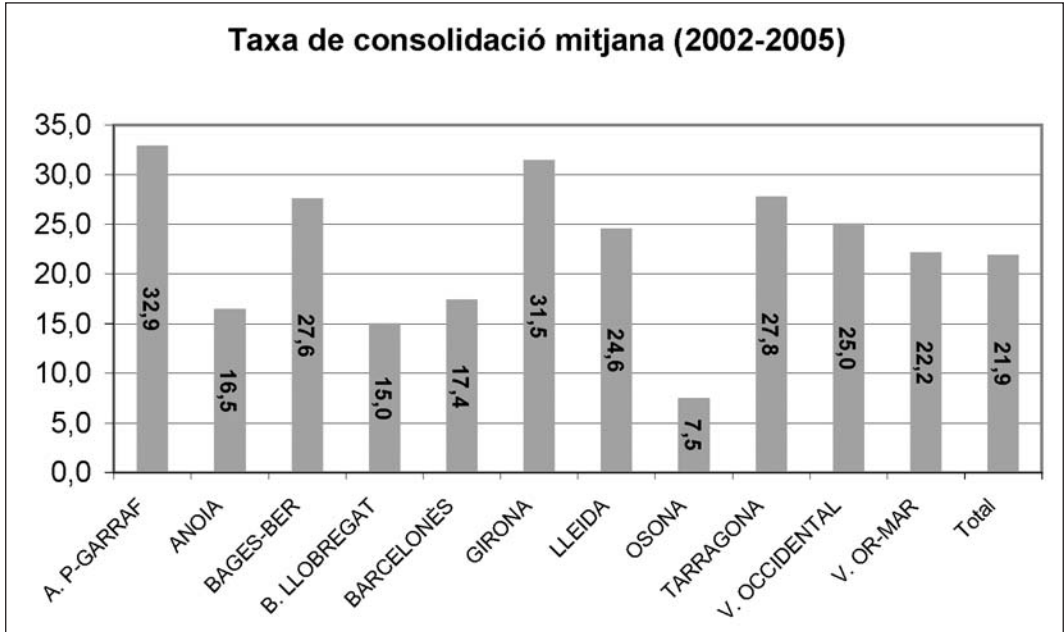
	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	% saldo	Taxa creixement	Taxa consolidació
ALT Penedès – Garraf	18,2	12,7	30,9	307	6,2	5,4	29,9
Anoia	11,6	11,9	23,5	-5	-0,1	-0,3	-2,3
Bages-Berguedà	14,3	10,0	24,3	247	5,0	4,3	30,3
Baix Llobregat	12,2	10,9	23,0	354	7,2	1,3	11,0
Barcelonès	13,0	10,5	23,5	1.466	29,7	2,5	19,5
Girona	19,0	11,6	30,6	987	20,0	7,4	39,2
Lleida	16,6	11,9	28,5	387	7,8	4,7	28,1
Osona	12,9	13,4	26,3	-11	-0,2	-0,4	-3,2
Tarragona	16,9	13,5	30,3	450	9,1	3,4	20,0
Vallès Occidental	14,2	12,2	26,4	385	7,8	1,9	13,6
V. Oriental – Maresme	13,7	11,4	25,1	373	7,6	2,4	17,4
Total	14,2	11,3	25,6	4.940	100,0	2,9	20,4

La relació descrita anteriorment entre les taxes acaba produint un tipus de relació entre noves incorporacions i baixes, entre afiliació i desafilació que podem observar en el gràfic següent

La millor relació entre altes i baixes, la presenta l'Alt Penedès, que obté taxes superiors a la mitjana tots quatre anys, seguit de Girona, Tarragona i el Bages-Berguedà, que ho fan en tres dels anys. La major dificultat de consolidació d'altres la mostren el Barcelonès, que se situa per sota de la mitjana durant tot el període, el Baix Llobregat, que ho fa en tres dels anys, i Osona, que fins i tot presenta taxes de consolidació negatives (més baixes que altes) durant dos anys.

El gràfic següent mostra la taxa de consolidació mitjana del període, i ens permet sintetitzar la capacitat de consolidació mostrada per cadascun dels territoris durant tot el període, i comparar-ho amb la mitjana de la taxa de consolidació del total de l'afiliació.

Tal com dèiem a l'inici d'aquest punt, difícilment podem considerar que hi ha un factor territorial que està incidint en l'alta taxa de baixes, ni en el baix nivell de consolidació de les noves incorporacions al cap de cadascun dels anys. Tot i així, s'observen diferències en la capacitat de consolidació de les altes segons les diferents organitzacions territorials.

4.13. Comportament afiliatiu dels treballadors estrangers

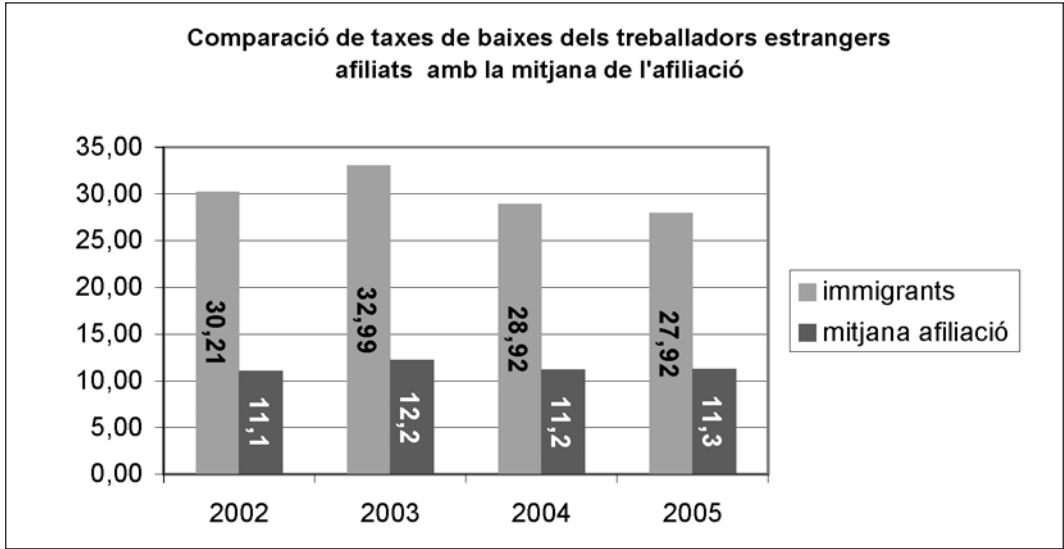
Aquest col·lectiu compta amb les taxes d'alta, de baixa, i per extensió de fluctuació, més altes de tot el sindicat. Les incorporacions i les baixes componen al voltant del 82,8% de mitjana entre el 2002-2005 del seu total d'afiliats. No obstant això, aquí la inestabilitat se salda amb una aportació positiva al gruix afiliatiu del sindicat, ja que els immigrants també presenten les taxes de creixement (22,8% de mitjana entre el 2002-2005) i consolidació (42,9% de mitjana entre el 2002-2005) més altes de la CONC, essent aquesta tendència present per a tots els períodes de la sèrie 2002-2005.

Treballadors estrangers afiliats

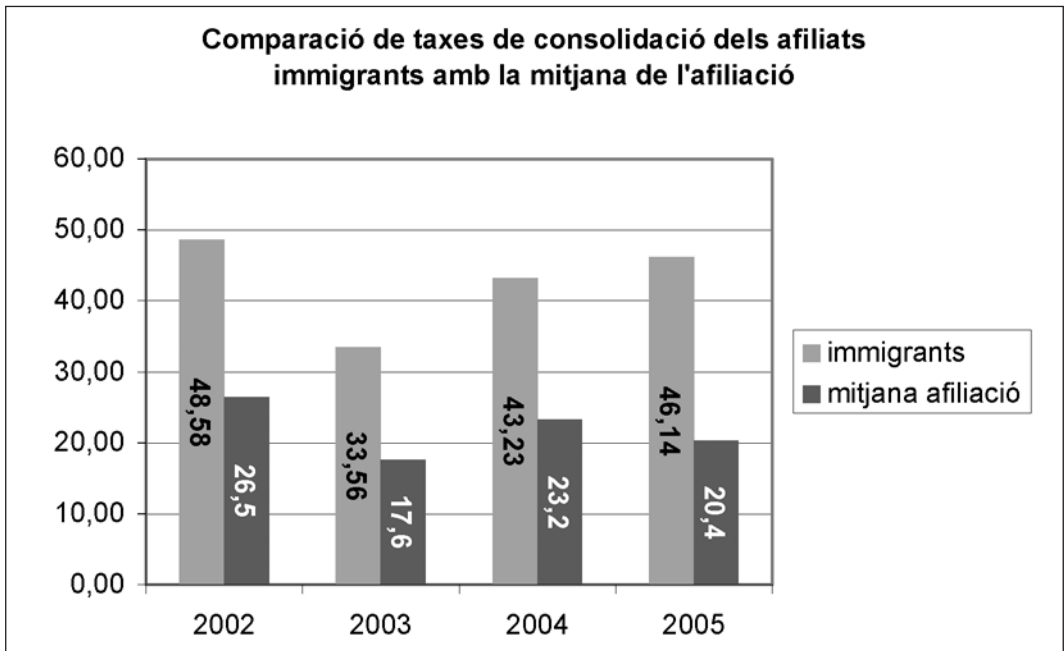
	Afiliació	Altes	Baixes
	Nombre	Nombre	Nombre
2002	3.886	2.283	1.174
2003	4.722	2.345	1.558
2004	6.013	3.063	1.739
2005	8.152	4.226	2.276

	Taxa altes	Taxa baixes	Fluctuació	Saldo afiliatiu	Taxa creixement	Taxa de consolidació
2002	58,75	30,21	88,96	1109	28,54	48,58
2003	49,66	32,99	82,66	787	16,67	33,56
2004	50,94	28,92	79,86	1324	22,02	43,23
2005	51,84	27,92	79,76	1950	23,92	46,14

Es fan clarament paleses les diferències, tant pel que fa a les taxes de baixes com de consolidació, entre les tendències del conjunt del sindicat i el col·lectiu concret dels treballadors estrangers. Els immigrants dupliquen les taxes de baixa de l'afiliació total com podem observar en el gràfic següent.

Tot i així, aquestes taxes de baixa comparativament més altes conviuen amb unes taxes d'alta suficientment altes com perquè la seva capacitat de consolidar-les en creixement siguin molt superiors a la mitjana, tal com mostra el gràfic següent.

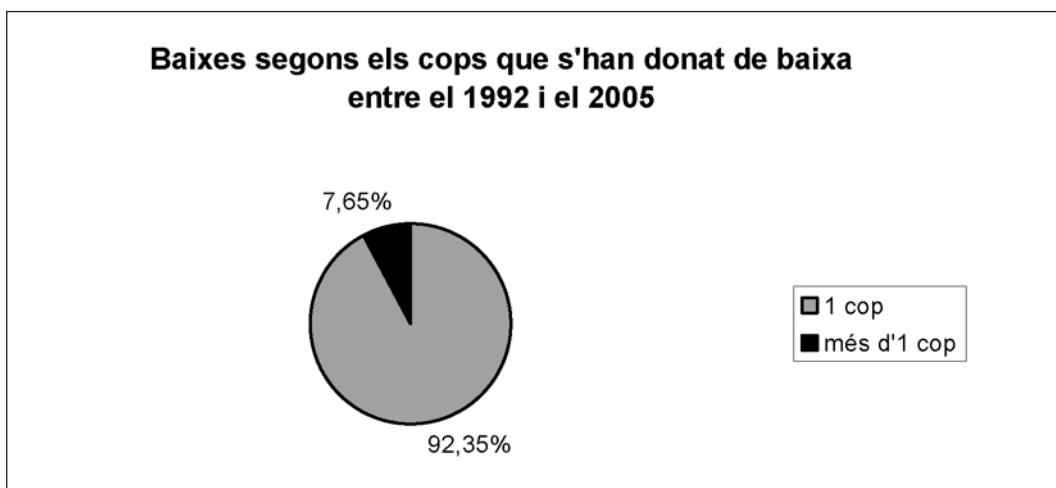
Així doncs, els treballadors estrangers mostren un grau considerable d'inestabilitat però són un factor de creixement afiliatiu clar.

4.14. Rotació afiliativa 2002-2005

Des que existeixen dades fiables de baixa en el registre de baixes, és a dir, entre el 1992 i el 2005, les baixes d'afiliats que s'han donat de baixa més d'una vegada tenen poc pes en el fenomen general de les baixes d'afiliació, tal com mostra la taula següent:

Període 1992-2005		
Cops que s'han donat de baixa	Baixes	%
1	196.193	92,35
2	14.364	6,76
3	1.592	0,75
4	232	0,11
5	48	0,02
6	9	0,00
7	2	0,00
8	1	0,00
Total	212.441	100,00

Podem, doncs, afirmar que el fenomen de la rotació afiliativa explica només el 7,65% de les baixes tal com reflecteix el gràfic següent. En conseqüència, les dades indiquen que no es pot parlar tant de rotació com de baixes.

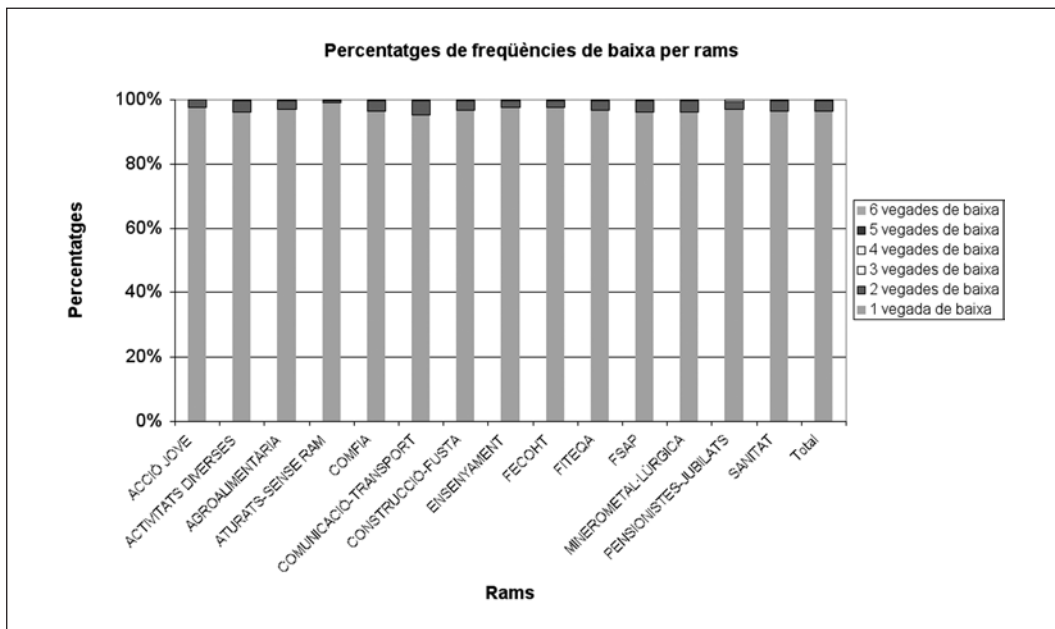
D'altra banda, si fixem l'anàlisi en la dimensió de ram i en el període central d'aquest estudi (2002-2005), no sembla observar-se cap tendència d'associació clara entre el factor ram i la rotació afiliativa, ja que en tots els rams la proporció de persones donades de baixa tan sols una vegada, oscil·la entre el 95 i el 98%, aproximadament. En total, per al conjunt dels

diferents rams tenim un 96,53% de persones donades de baixa una vegada i un 3,47% d'efectius donats de baixa més d'una vegada, entre el període 2002-2005. Si bé no hi ha diferències significatives d'aquest comportament entre els diferents rams, podem assenyalar que els Aturats – Sense ram compten amb el major percentatge d'efectius donats de baixa tan sols una vegada (99,12%), mentre que el ram de Comunicació i Transport compta amb el menor percentatge d'aquests mateixos efectius (95,36%).

Lògicament, són aquests mateixos dos rams els que presenten els percentatges més baixos (0,69% pels Aturats – Sense ram) i més alts (4,26% pels de Comunicació i Transport) d'efectius donats de baixa dues vegades. Més enllà de les dues vegades, les proporcions tan sols arriben al 0,36% en el més destacable dels casos, dada que en termes relatius i absoluts és pràcticament desestimable.

NOMBRE DE VEGADES QUE S'HAN DONAT DE BAIXA							
	1	2	3	4	5	6	
Ram	%	%	%	%	%	%	Total persones
ACCIÓ JOVE	97,76	2,24	0,00	0,00	0,00	0,00	134
ACTIVITATS DIVERSES	96,30	3,41	0,26	0,02	0,02	0,00	11.206
AGROALIMENTÀRIA	97,03	2,69	0,24	0,04	0,00	0,00	7.410
ATURATS – SENSE RAM	99,12	0,69	0,19	0,00	0,00	0,00	1.593
COMFIA	96,50	3,09	0,34	0,07	0,00	0,00	8.281
COMUNICACIÓ –TRANSPORT	95,36	4,26	0,31	0,06	0,01	0,01	18.013
CONSTRUCCIÓ – FUSTA	96,67	3,05	0,19	0,07	0,02	0,00	8.336
ENSENYAMENT	97,77	2,06	0,15	0,02	0,00	0,00	4.705
FECOHT	97,53	2,31	0,15	0,02	0,00	0,00	13.134
FITEQA	96,82	2,94	0,23	0,01	0,00	0,00	14.161
FSAP	96,07	3,53	0,36	0,03	0,01	0,00	6.751
MINEROMETAL-LÚRGICA	96,24	3,38	0,34	0,03	0,00	0,00	23.267
PENSIONISTES – JUBILATS	96,97	2,56	0,36	0,09	0,02	0,00	5.619
SANITAT	96,34	3,44	0,15	0,06	0,00	0,00	4.733
Total	96,53	3,16	0,27	0,04	0,01	0,00	127.344

El gràfic següent il·lustra quelcom que ja ha estat assenyalat amb les dades, proporcions similars i superiors al 95% de persones donades de baixa una vegada per a tots els rams, i pes poc significatiu d'aquelles proporcions de persones donades de baixa més d'una vegada

4.15. Baixes per motius administratius

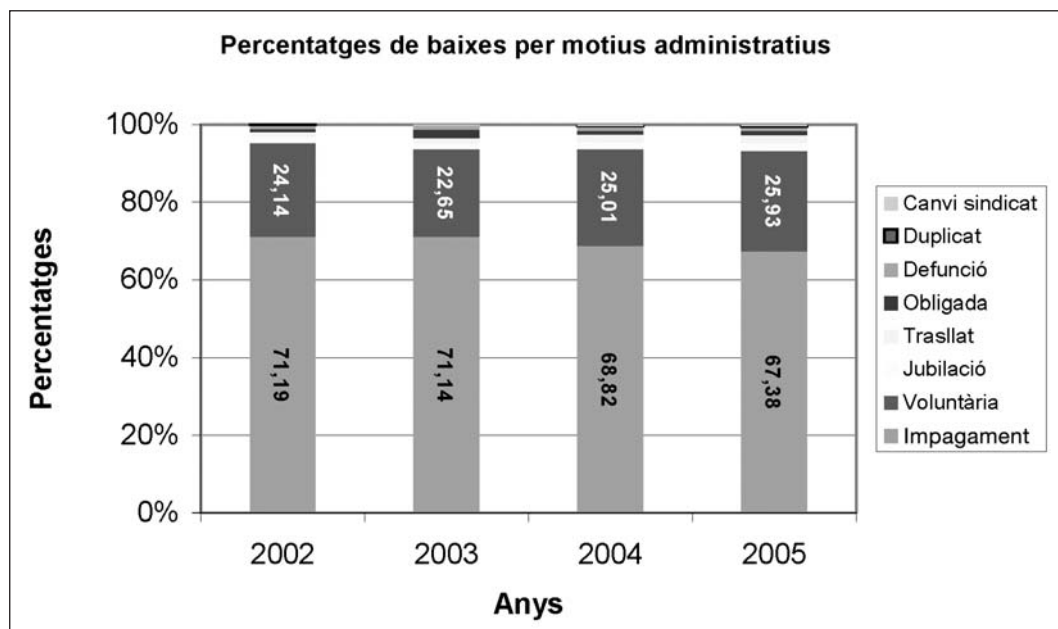
Per tal de facilitar l'anàlisi, hem agrupat els diferents motius administratius cercant una lògica de significació comuna en aquells que ha estat possible. El quadre següent mostra el resultat d'aquest agrupament, que constitueix el llistat de categories utilitzades tant en la taula com en el gràfic de la pàgina següent:

Nom causa	Grup causa
Voluntària	Voluntària
Baixa UAR, reiteració devolucions	Impagament
Manca de pagament	Impagament
Nòmina	Impagament
Pendent rebut més de 12 mesos	Impagament
Jubilació	Jubilació
Trasllat fora Catalunya	Trasllat
Trasllat a federació sindical Trade	Trasllat
Defunció	Defunció
Duplicat	Duplicat
Sanció/expulsió	Obligada
Ho diu la sec. sindical	Obligada
Afiliar-se a altre sindicat	Canvi sindicat

Sense variacions interanuals dràstiques, tant la taula com el gràfic que segueixen aquest comentari mostren que la baixa voluntària (representant un 24,43% del total de mitjana entre el 2002-2005) i la baixa per impagament (un 69,63% del total de mitjana entre el 2002-2005) sumen conjuntament al voltant d'un 94% de mitjana del total de baixes durant tot el període, per bé que la baixa per impagament experimenta una petita davallada fins al 2005 de 3,8 punts percentuals respecte al 2002. Es tracta, doncs, dels dos motius administratius de més pes, a molta distància d'altres motius amb poca representació (entre 1 i 2%), com la jubilació, el trasllat, la defunció o la sanció-expulsió. Es pot destacar, pel menor pes proporcional, les baixes per duplicat i per canvi de sindicat, ambdós motius per sota de l'1% de representació en tots els anys analitzats.

Percentatges de baixes per motius administratius

Grup causa	Anys			
	2002	2003	2004	2005
Voluntària	24,14	22,65	25,01	25,93
Impagament	71,19	71,14	68,82	67,38
Jubilació	1,51	1,47	1,7	2,01
Trasllat	1,26	1,31	1,94	1,99
Defunció	1,03	1,13	1,12	1,06
Duplicat	0,05	0,03	0,1	0,06
Obligada	0,82	2,14	1,02	1,18
Canvi sindicat	0	0,14	0,28	0,39
Total	100%	100%	100%	100%

4.16. Conclusions

Una part important de les baixes es produeix a l'edat de la jubilació en persones que no arriben a ingressar a la Federació de Pensionistes i Jubilats. D'altra banda és significativa la taxa de baixes de la mateixa federació. La suma dels dos fenòmens dona com a resultat una pèrdua important d'efectius anuals que té com a causa la jubilació i explica l'estancament afiliatiu d'aquesta federació quan, en canvi, s'incrementa l'afiliació en el conjunt del sindicat.

La major part de les baixes, i en un nombre important, es produeixen entre els dos primers anys d'afiliació. Aquesta dada explica, en bona mesura, els límits de la capacitat general de consolidar altes. En el cas dels afiliats usuaris del Gabinet Jurídic aquest comportament és encara més acusat, i pot estar indicant un model de comportament basat en una afiliació que finalitza en molts casos amb el final de l'ús del servei.

En contrast amb aquest comportament, observem que la participació en l'activitat sindical suposa més estabilitat a l'afiliació. És així en el cas dels delegats afiliats, però pensem que també podem entendre de la mateixa manera el comportament més estable dels afiliats que participen en cursos de formació professional del CEPROM.

Les dones, els joves (menors de 30 anys) i els treballadors estrangers, són els col·lectius que ofereixen una millor relació entre altes i baixes. Com a conseqüència, tenen les taxes de creixement més altes i augmenten el seu pes relatiu en el total de l'afiliació, tot i que en el cas dels joves no es concreti prou a causa del pas anual d'individus al grup d'edat superior. En aquest punt cal recordar que parlem de grups d'assalariats amb taxes de temporalitat superiors a la mitjana dels assalariats.

Si al que acabem de comentar hi afegim que, dels rams amb taxes de consolidació i creixement més altes dos són Construcció i Fecoht, que representen les dues branques d'activitat (CNAE 2 dígit) amb la taxa de temporalitat més elevada, hem de concloure que la tendència de creixement apunta cap a col·lectius amb més inestabilitat en el lloc de treball. I, a la inversa, les tendències que limiten el creixement parteixen de col·lectius aparentment més estables, tal com exemplifica el comportament de la Federació Minerometal·lúrgica. Aquesta federació, que representa gairebé el 20 % de l'afiliació, afiliació tradicionalment amb un perfil d'estabilitat laboral, masculinitat i edat madura, mostra unes taxes de consolidació i creixement per sota de la mitjana en clar contrast amb el perfil del creixement abans descrit.

En aquest mateix sentit, cal destacar el creixement afiliatiu per sota de la mitjana d'estructures importants del sindicat, com les unions del Baix Llobregat i el Barcelonès, que, encara que lentament, els fan perdre pes en l'estructura general de l'afiliació.

Finalment, cal tenir en compte dos aspectes molt concrets. El primer és que no existeix un problema de rotació d'individus concrets, els repetidors representen una part petita del fenomen. El segon és que, amb les dades disponibles a la base de dades d'afiliació de la CONC, no podem tenir cap indicati del motiu pel qual els afiliats es donen de baixa, per a la qual cosa ens remetem al proper capítol d'aquest estudi que treballa específicament aquest tema en base a altres fonts de dades.

5. Els motius de baixa entre els afiliats que no paguen la quota

5.1. Introducció

Des de fa uns quants anys, la CONC ha dedicat una bona part dels esforços de recerca a l'anàlisi de l'afilació (Alòs; [et al.], 2000, 2004; Miguélez; [et al.], 1991; Rebollo; [et al.], 1993), tant pel que fa a l'estudi de la seva estructura i funcionament, com pel que fa a la seva composició i evolució, o a d'altres qüestions relacionades. En conjunt, aquestes iniciatives han relacionat les motivacions de l'afilació amb la detecció d'una tipologia dels afiliats amb perfils més o menys identitaris o instrumentals, fràgils o robustos. Però una altra característica d'aquests esforços de recerca ha estat, a més de l'estudi de la composició de l'estructura de l'afilació, la d'incloure el problema del reclutament (motius i factors d'acostament a l'afilació), o la de tractar les qüestions destinades a explicar la permanència o no, en el temps, dels afiliats com a membres del sindicat amb més o menys implicació o participació en les seves accions (grau de participació, assumpció de càrrecs, etc.).

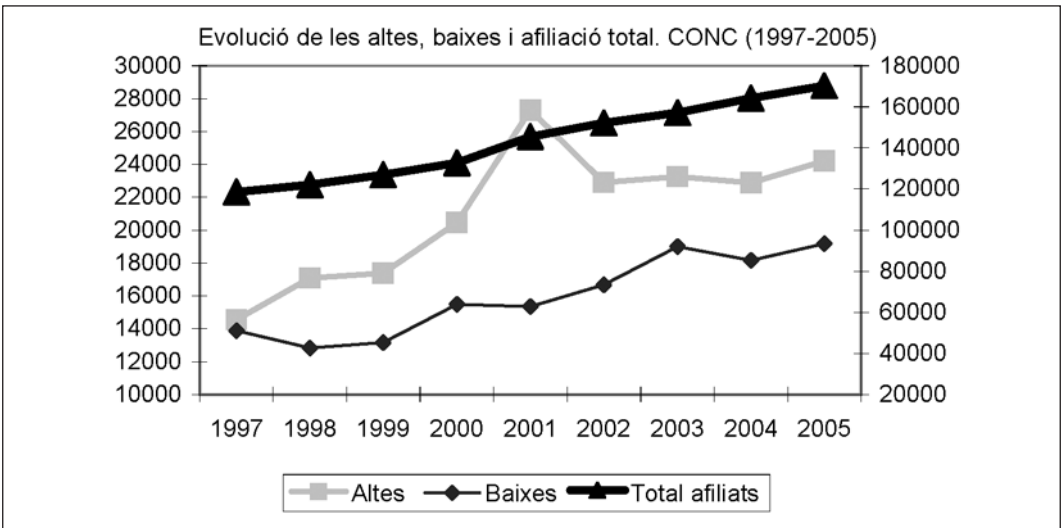
No obstant això, l'anàlisi de l'entrada d'afiliats —reclutament de nous membres— i de la seva permanència, quedava incomplet sense una acció específica dirigida a explicar la sortida dels afiliats. En aquest sentit l'any 2000 (CERES, 2000) es va desenvolupar una iniciativa pionera, que va descriure la dinàmica i la composició dels afiliats que decidien deixar el sindicat; no obstant això, la iniciativa va quedar limitada a les dades del registre, unes dades que només enumeren alguns motius administratius i recullen una insuficient informació personal que dificulta una anàlisi aprofundida dels motius de deixar l'organització.

Tal com s'aprecia en els anterior capítols de l'informe, la iniciativa d'anàlisi de les dades del registre de l'afilació s'ha recuperat aquí actualitzant i corregint l'informe del 2000, tot i tenint en compte que en aquest temps s'han millorat els instruments d'observació i registre. Però a la vegada s'ha volgut anar una mica més lluny, i s'ha iniciat una recerca específica, amb entrevistes incloses, que permetessin copsar el tipus de decisions que condueixen a causar baixa del sindicat i les motivacions i circumstàncies que poden estar al darrere. Aquest treball de camp té diversos objectius:

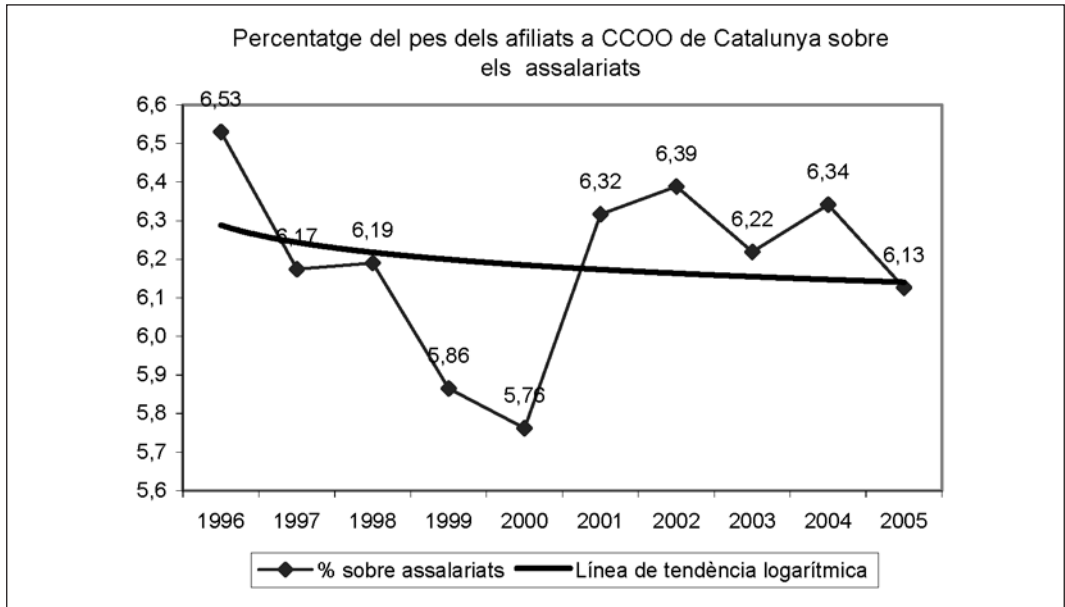
- D Per una banda, esbrinar la coherència i/o la fermesa de la decisió que hi ha al darrere del no-pagament de la quota. És a dir, fins a quin punt una part de les quotes no pagades responen a fets puntuals, esporàdics o, fins i tot, involuntaris, que no comporten la decisió de causar baixa; des d'aquest punt vista, en certa manera, el no-pagament pot ser fruit d'un error, d'una indecisió, o d'algun entrebanc que finalment determinen que la quota no sigui pagada, però a la vegada l'individu mostra el seu interès en la possibilitat de continuar afiliat i, per tant, és possible —en aquesta recerca no ho esbrinem— que solucioni les incidències que han produït el no-pagament de la quota i continuï afiliat.

- Enfront d'aquest comportament, hi ha afiliats que no han pagat la quota fruit d'una decisió personal ferma; aquest col·lectiu ens interessa especialment, perquè causen baixa de l'afiliació i aquest interès es produeix:
- des del punt de vista de la quantificació (és a dir, el percentatge de baixes definitives sobre el total de quotes no pagades, per exemple); però, i, fonamentalment,
 - des del punt de vista de les causes (personals, laborals, sindicals) que han motivat la decisió de deixar l'afiliació;
 - i de la coincidència o no d'aquestes causes amb perfils personals i ocupacionals; és a dir, observar si hi ha una correspondència entre els diferents tipus de causes i els col·lectius presents en el sindicat (diferenciats per sexe, edat, estudis, professió, contracte, sector, etc.).

La literatura especialitzada abunda en estudis al voltant de la crisi sindical i el declivi en l'afiliació en les associacions dels treballadors a escala internacional. A Espanya i a Catalunya, i en el cas de Comissions Obreres, pot ser pel baix nivell d'afiliació inicial, pot ser també per raons de cycle econòmic, o simplement per la pròpia activitat sindical; allò cert és que l'afiliació augmenta en termes absoluts. A pesar del fet que, en els darrers anys, l'augment dels assalariats i cotitzants de la Seguretat Social fa que aquesta evolució positiva no es tradueixi en un increment en termes relatius; tot i això, finalment, en el cas de la CONC sí que es manté la taxa d'afiliació.

Nota: l'evolució de l'afiliació total segueix l'escala de la dreta; l'evolució de les altes i les baixes segueix l'escala de l'esquerra.

Però aquesta evolució, entre estancada i positiva, de les xifres anuals d'afiliació té un rerefons molt més inquiet i dinàmic; tot i que el saldo final, per exemple a Catalunya, és positiu i incrementalista, al final aquest resultat és producte del fet que bastants membres de la CONC deixen l'organització, mentre que hi entra un nou grup d'afiliats encara més nombrosos. Així, l'any 2005, un total de 19.325 membres deixen l'organització, mentre que 24.265 hi entren de nou, i s'obté un saldo positiu de 4.940 nous afiliats, que permet continuar confirmant el creixement de l'afiliació observat durant els darrers anys; però aquest creixement és moderat i, com es despren de les xifres d'entrades i sortides, certament convuls i, per tant, mereixedor d'una especial atenció.⁵ En el sentit de l'article de Waddington i Withson (1997), que, tot interrogant-se sobre la nova afiliació de treballadors en un període de declivi de la densitat sindical en el Regne Unit, conclouen que per explicar el perquè d'aquestes noves afiliacions allò important no són tant les variacions segons característiques ocupacionals o personals, com les estratègies o mètodes emprats des de les diverses instàncies sindicals. És a dir, l'estratègia de reclutament es pot qualificar d'efectiva, però queda relativitzada (en el saldo final) per la realitat d'unes quotes de desafilació molt importants. En canvi, el coneixement de les baixes i de les seves característiques pot permetre la posada en marxa de mètodes que retinguin els afiliats, per consolidar l'efectivitat de les mesures de reclutament.

⁵ El problema no és exclusiu d'aquí. Un informe sobre l'afiliació al sindicat escocès STUC (2006) afirma que l'organització ha perdut de l'ordre d'un 2 % de l'afiliació any a any durant els darrers 20 anys; a pesar d'aquestes pèrdues, el sindicat ha experimentat un modest creixement de l'afiliació en el conjunt del període, tot i les dificultats de reclutament en un context en el qual per cada 5 afiliats que deixen el sindicat per jubilació, només s'aconsegueix reclutar un treballador de menys de 20 anys. En tot cas la major part dels informes consultats de diferents països i sindicats esmenten la disminució de les taxes d'afiliació o de densitat sindical genèriques, però no han derivat en estudis que permetin descriure i explicar els col·lectius afectats i les seves motivacions.

En aquest sentit, Waddington (2006), pel cas dels sindicats britànics, proposa interrogar-se per la quantitat de membres dels sindicats que marxen; també pels motius (canvi de les circumstàncies de treball; insatisfacció amb l'acció sindical-instrumental o identitària) i, sobretot, per com capgirar el descens continuat de la taxa de densitat sindical al Regne Unit, mitjançant la promoció d'accions (de reclutament i d'organització) destinades a augmentar la permanència o a retenir els afiliats.

És sobre aquest rerefons que ens interessa iniciar l'exploració de les raons que porten l'afiliació, però també les causes que esgrimeixen els sindicalistes, a l'hora de deixar l'organització. El conjunt de causes pot tenir a veure amb el tarannà i el funcionament de la mateixa organització (els serveis, la línia d'acció sindical, el liderat més proper...), o pot tenir a veure amb circumstàncies no sindicals. Entre aquestes darreres, una d'elles, típica d'altres temps i molt poc detectada en aquest estudi, seria l'actitud empresarial poc amistosa o clarament contrària als sindicats; una altra és el canvi en les circumstàncies laborals (empresa, contracte, ocupació, jubilació...); però al marge de les anteriors també poden intervenir situacions personals i familiars que d'una o altra forma porten l'individu a la decisió de deixar el sindicat.

Ara bé, allò que aquí presentem no és més que una exploració inicial i, en aquest sentit, s'ha de fer una crida a la prudència en l'ús d'aquestes dades per tres raons. La primera, per la manca d'estudis anteriors sobre la matèria, i no només en el cas espanyol, que dificulta el coneixement de la realitat del perquè marxen els membres d'un sindicat i la seva comparació. La segona, molt unida a l'anterior, és la manca de referències teòriques que ens orientin sobre la conceptualització, la descripció i/o l'explicació del fenomen de la desafiliació. Així, tot estudiant la insatisfacció dels associats vers el sindicat, Guest i Conway (2004) expressen amb claredat un dels problemes que ens trobem: "Mentre hi ha prou teoria sobre el reclutament o l'afiliació als sindicats (Guest and Dewe, 1988; Gallie, 1996), hi ha bastants menys explicacions sobre la continuïtat o la permanència d'aquesta afiliació inicial i encara menys sobre la desafiliació sindical."⁶ En tot cas, semblaria pertinent pensar aquests tres "moments" que els diferents autors esmentats van proposant: reclutament de nous membres, permanència dels afiliats o associats, desafiliació, com un contínuum en el qual els motius o explicacions del perquè, per exemple, un treballador s'incorpora a un sindicat tindrien continuïtat en els "moments" o fases posteriors (permanència i/o marxa); bo i tenint en

6 Hi ha un filó quantitatiu, de caire metodològic, com Van Rij i Saris (1993), ja amb certa tradició, i que emprant l'*event history analysis* intenta observar el caràcter creixent o decreixent de les taxes d'afiliació o desafiliació, mitjançant el vincle temporal d'aquests dos tipus de decisió; o bé de caire més econòmic, i en aquesta línia podem situar Goerke i Pannenberg (2004), que mostren que existeixen costums i normes socials, sostingudes per un context institucional, que poden afectar el comportament oportunista dels treballadors respecte dels sindicats i, a la vegada, el context institucional pot determinar les normes (i, per tant, les taxes finals) d'entrada i sortida dels afiliats als sindicats. Per la seva banda, Checchi i Visser fan una anàlisi comparativa dels nivells d'afiliació en 14 països europeus, de manera que conclouen que el declivi de les taxes de densitat sindical es relaciona amb la dinàmica dels mercats laborals i de les seves institucions (factors externs).

compte que, quan parlem de permanència o continuïtat afiliativa, hauríem d'incloure així mateix participació en l'organització o en les accions col·lectives proposades des de l'associació corresponent. La tercera raó del perquè qualifiquem d'explorària la recerca té a veure amb raons metodològiques i dificultats de construcció de la mostra (vegeu l'apartat segon).

En l'esquema 1, s'exposen els motius dels treballadors per acostar-se i posteriorment afiliar-se a un sindicat, segons el repàs a la literatura especialitzada que realitzen Guest i Conway (2004), comparats amb els motius que portarien a l'augment o la disminució dels lligams entre afiliats i sindicats segons Levesque, Murray i Le Queux (2005); en definitiva, a la permanència o no en el sindicat. Hi ha bastant coincidència entre les diferents explicacions a ambdós fenòmens (afilació i permanència), tot tenint en compte que en l'interior del tercer filó explicatiu de Levesque *et al*, es poden incorporar el tercer i el quart filó de Guest i Conway (2004). Naturalment, al darrere de cadascuna d'aquestes teories o explicacions hi ha literatura empírica que la sustenta. En tot cas, l'esquema ens serveix com a introducció als diferents tipus d'explicació de la marxa dels afiliats del sindicat, ja que aquesta darrera pot ser entesa, en certa manera, un cas extrem de desacord (*disaffection*), tal com empen el terme Levesque *et al* (2005).

Per situar els motius de la sortida o marxa de l'afilació sindical, una primera referència important la tenim en un estudi de Gallie (1996). Segons aquest autor, en el context britànic, "la crisi d'afilació dels vuitanta pot ser considerada com un resultat del brusca declivi del compromís —dels treballadors— amb el sindicalisme, en el moment en què el poder coercitiu dels sindicats s'havia eliminat" (l'autor es refereix a l'eliminació de les *immunities*, clàusules de seguretat sindical, etc., per part dels governs conservadors). No obstant això, Gallie no troba suficient suport empíric en la investigació realitzada per sostenir la tesi d'una fallida general del compromís general dels treballadors britànics amb els seus sindicats (un fracàs de l'acció col·lectiva en el sentit més pur d'allò que proposà Olson, 1992). Precisament, per arribar a aquesta conclusió, l'autor contrasta la variació del compromís sindical entre treballadors afiliats i treballadors que han deixat el sindicat; de manera que Gallie observa que els motius esgrimits pels membres que han causat baixa de l'organització sindical "no reflectien un desacord amb les —anomenades— coercions a l'afilació, sinó que es devia al canvi de la seva situació ocupacional" (desocupats o no actius). I, encara més, la principal raó per continuar sense afiliar, després d'haver causat baixa, era "el canvi d'empresa i la inexistència de sindicats en el nou lloc de treball" i no pas motivacions sindicals; així "els antics afiliats apunten raons de desafilació que no estaven sota el seu control, i que no tenien res a veure amb sentiments antisindicals". Per tant, de l'anàlisi de Gallie es desprenen diferents tipus de motivacions per a la baixa organitzativa; en primer lloc, una distinció entre motius sindicals i no sindicals, però dins dels motius sindicals, una diferenciació entre uns motius relacionats amb l'organització i les formes d'acció (coercions afiliati-

ves), i, uns altres, de relacionats amb la ideologia i les identitats (sentiments pro o antisindicals); entre els arguments no sindicals proposa el canvi en la situació ocupacional, o bé d'empresa o lloc de treball. Cal afegir aquí que, en el mateix article, Gallie tracta el diferencial de les taxes femenines d'afiliació, no com a producte de factors individuals o demogràfics (el sexe), sinó com a producte de la major probabilitat de les dones britàniques d'estar ocupades a temps parcial.⁷

Una altra referència sobre el cas britànic la tenim en Waddington y Kerr (1999), en concret d'un sindicat de la funció pública —UNISON—, en el qual el 67,6% dels que han marxat ho han fet per raons de treball i un 25% per raons relacionades amb el sindicat i la seva acció o polítiques.

Una referència més recent i també més detallada és la de Visser (2002). L'autor, a les pàgines 417-419 dedica especial atenció a la desafiliació en el cas holandès. Així, segons Visser, la discontinuïtat en l'afiliació predomina entre els joves, les dones i els treballadors a temps parcial, o de baix salari. En canvi, les taxes de desafiliació són més baixes per als homes i, a més, aquestes taxes declinen amb l'edat, la duració de la jornada setmanal, els nivells salarials, la dimensió de l'empresa, el nivell de sindicalització en el centre de treball o la freqüència de contactes amb el sindicat. És a dir que, d'entrada, ens introdueix un altre element de diferenciació entre els treballadors que causen baixa com a membres del sindicat, i que no és altre que les circumstàncies personals i ocupacionals que generen diferents perfils de desafiliats.

⁷ En l'estudi de Gallie (1996), el 45 % d'afiliats ocupats deixen el sindicat per canvi de feina i, concretament, pel fet que en la nova feina no hi ha sindicats, encara que el 25 % se'n va per no trobar cap benefici en l'afiliació. Per al 75 % dels afiliats en situació de desocupació, quedar-se sense feina és la principal raó de no continuar afiliat.

Esquema 1. Diferents enfocaments o explicacions a l'afiliació i la permanència en els sindicats

	Guest i Conway (2004)	Levesque, Murray i Le Queux (2005)
	Teories sobre l'afiliació al sindicat —reclutament de nous afiliats.	Teories o explicacions sobre el desacord amb el sindicat —i la no retenció o permanència dels afiliats.
Els i nosaltres. Identitats individuals o col·lectives	1. L'afiliació a un sindicat es produeix pel descontentament amb l'empresa. La veu seria preferida a la sortida (Hirschman, 1971).	1. La creixent diferenciació entre treballadors afavoreix la relació individual amb l'empresa i dificulta l'acció col·lectiva.
Acció racional instrumental	2. Els treballadors s'afilien sobretot per raons instrumentals. Simplificant: els treballadors afiliats tindran millor salari que la resta; o bé, des d'un punt de vista racional els beneficis de l'afiliació superaran els costos.	2. Els afiliats s'incorporen al sindicat en funció de la capacitat d'aquest darrer d'aconseguir beneficis que superin l'esforç. La instrumentalitat pot reduir-se en funció de l'augment de la precarietat i l'externalització.
Funcionalitat: seguretat i protecció	3. El sindicat proporciona seguretat i protecció. Pot ser considerat una variant de l'anterior, des del punt de vista que el sindicat adquireix un rol de seguretat social; configurant un model d'afiliació de seguretat o d'instrumentalitat negativa (assistència).	3. Les relacions socials de producció (actors en el treball) incideixen en els vincles entre afiliats i organització. Per exemple, el comportament agressiu per part de l'empresa pot augmentar la cohesió dels afiliats vers el sindicat. Qüestió que, a la vegada, pot veure's reforçada si el sindicat aconsegueix bons acords en la negociació col·lectiva.
Sociabilitat basada en situacions d'ocupació comunes	4. Solidaritat col·lectiva basada en identitats professionals o derivades de l'ocupació. El sindicat promou unes identitats diferenciades de les promogudes per les empreses.	Una segona explicació remarcada pels autors és la del reforçament per part dels sindicats, mitjançant instruments organitzatius —informació, comunicació, participació— de les identitats col·lectives o sindicals dels seus membres.

Aquests perfils traçats per Visser per al cas holandès es complementen amb un conjunt de factors o causes que determinen la desafiliació. Així, segons l'autor, els efectes més forts provenen de factors externs a la carrera o a les característiques professionals dels afiliats: desocupació, naixement de fills (important en el cas de les dones i, sobretot, en el primer fill), o el canvi de situació ocupacional (jubilació); en canvi, factors com el canvi de residència tenen uns efectes insignificants. Finalment, Visser distingeix diferents tipus de motivacions que afecten la decisió de causar baixa dels sindicats:

- a) motius estructurals (no sindicals), com canvi en el treball, desocupació, inactivitat, jubilació.
- b) motius sindicals, i entre aquests distingeix:
 - b1) instrumentals: serveis: els sindicats no tenen res que oferir, són inútils, donen mal servei.
 - b2) preus: quotes excessives.
 - b3) polítics: desacord amb la política sindical, desacord amb l'acció sindical.

Els motius estructurals estarien en la base de possibles explicacions de la desafiliació, tot seguint les hipòtesis 1 i 4 (incentius d'identitat i de sociabilitat) de l'esquema 1, mentre que una part dels motius sindicals b1 i b2 formarien part del càlcul racional costos o esforç / benefici i, per tant, dins de l'enfocament instrumental (2 en l'esquema 1) i, finalment, b3 se situaria dins de l'explicació funcional (3 en l'esquema 1), però també amb certs aspectes de 4.

Finalment, Waddington (2006) adverteix que el declivi de les xifres d'afiliació no es resol només reclutant nous membres, sinó a partir d'iniciatives que fomentin i consolidin l'afiliació (retenció de membres), des del coneixement de les causes i motivacions que estan al darrere de l'afiliació i la permanència dels afiliats en l'organització. Per exemple, segons l'autor (2006, pag. 32), entre les principals raons per afiliar-se, continuar afiliat o retornar a l'afiliació —es tracta de les conclusions d'un estudi sobre desafiliats—, sempre es mantenen l'acció sindical de millora de salari i condicions de treball i el suport proper i efectiu del sindicat als seus membres. No obstant això, també l'estudi de Waddington (vegeu també Cregan, 2005) ens interessa pel conjunt d'enfocaments i variables que ens proporciona. Així, el problema de les taxes d'afiliació s'uneix al de la satisfacció amb el sindicat i a l'eficàcia organitzativa d'aquest en tres moments d'observació: reclutament, retenció o permanència en l'afiliació i baixa afiliativa; a partir de tres enfocaments que poden ser molt útils en futures investigacions.

Enfocament de la renovació estratègica	Model <i>partnership</i> o de cooperació empresa – sindicats.	La negociació entre empresa i sindicats contribueix a models de suma positiva: avantatges de resultats i rendiment per a l'empresa, avantatges de consolidació de la representació del sindicat a l'empresa. És un model institucional.
	Model <i>servicing</i> —promoció de quadres d'empresa i de serveis.	L'augment de quadres a temps complet i la promoció de serveis (financers i d'altre tipus) pot contribuir a la retenció d'afiliats. És un model instrumental i individual.
	Model <i>organizing</i> ; augment de la participació i la mobilització dels afiliats.	La intensificació de la relació entre organització i afiliats, a partir de l'augment de la participació i el compromís dels darrers amb el sindicat: la implicació és més important que els serveis. És un model grupal i mobilitzador.
Enfocament de la satisfacció amb els sindicats	En salaris i beneficis.	Condicions de treball en general (instrumentals).
	En qualitat de treball.	Salut i seguretat, estabilitat, forma de representació d'interessos i veu (instrumentals).
	En visibilitat del sindicat.	Informació, nombre de representants en els centres de treball, contactes amb els afiliats, participació o proximitat de la presa de decisions, gestió de reclamacions i problemes (identitaris, sociabilitat).
Enfocament de diferents estructures o tipus de sindicats	Bases i formes de reclutament.	Homogeneïtat o heterogeneïtat, dimensió, sector públic o privat, sectors d'activitat; cost de la quota; competència intersindical pels afiliats; sistema institucional de representació.
	Formes de govern sindical.	Models de participació, implicació, compromís amb el sindicat; canals d'informació.
	Composició de l'afiliació.	Sexe, edat, ocupació, antiguitat afiliativa.

En definitiva, si considerem les xifres que segueixen, d'entrada ens interessa distingir, en la població estudiada (afiliats que no han pagat la quota), aquells que seran baixa amb molta probabilitat respecte d'aquells que manifesten la voluntat de pagar la quota i possiblement de continuar afiliats. Un cop efectuada aquesta operació podem estudiar la composició interna d'aquests col·lectius i comparar-la de manera descriptiva amb el perfil dels afiliats (apartat 3).

Afiliats que no han pagat la quota	$\left\{ \begin{array}{l} \text{Causaran baixa:} \\ \text{Possible continuació:}^8 \end{array} \right.$	$\left. \begin{array}{l} 31,5\% \\ 68,5\% \end{array} \right\}$	Per motius sindicals:	36,7%
			Per motius no sindicals:	63,3%

Seguidament, en l'apartat 4, analitzarem les causes de la desafiliació intentant exposar també les diferents composicions o perfils en funció de les motivacions. En aquest punt, entre els motius no sindicals distingim entre motius ocupacionals i d'empresa respecte dels motius personals i familiars. En els motius sindicals tenim en compte els diferents factors remarcats: identitat, protecció, instrumentalitat.

Finalment, abordem unes conclusions i recomanacions a l'entorn de les causes de baixa i la consolidació de l'afiliació.

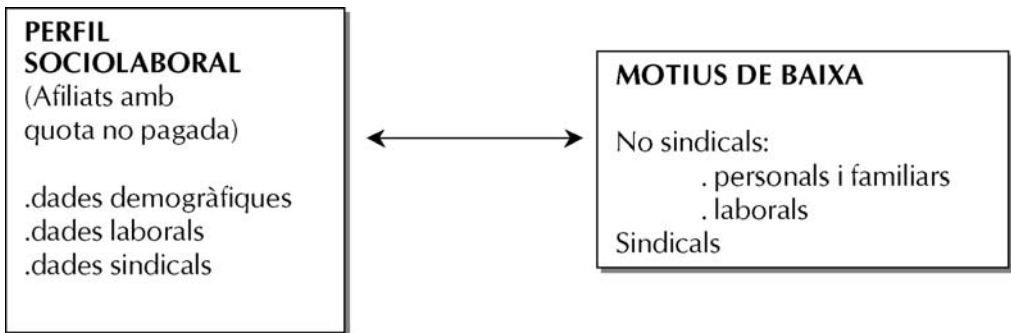
8 La pregunta a la qual se sotmet l'afiliat que no ha pagat la quota és: Vol solucionar el problema i continuar afiliat? Amb dues opcions de resposta: 1. Sí, vol continuar afiliat. 2. No, vol donar-se de baixa. Per tant, la resposta és inequívoca respecte de la baixa, perquè no paga la quota i no vol seguir afiliat. Pel que fa a l'altra opció, sí que vol continuar afiliat; tal com apuntàvem a la pàgina 2, no esbrinem, ni sabem, la fermesa d'aquesta decisió. És possible que només es tracti d'una declaració d'intencions sense una realització posterior; és possible que solucioni els problemes que han portat al no-pagament de la quota —de fet, segurament el factor d'haver establert contacte, encara que per via telefònica, amb l'afiliat podria ser un incentiu per continuar. En tot cas, no es poden extrapolar per a totes les baixes del sindicat aquests percentatges (30 % baixa definitiva, 70 % recuperats com a afiliats). La dada més fiable sobre això serà donada després d'un temps d'experiència de la UAT (Unitat d'Atenció Telefònica), i el registre de la seva experiència: tants rebuts no pagats, tants recuperats, tantes baixes definitives.

5.2. Metodologia

L'objectiu d'aquesta part de l'estudi, basat en una enquesta als afiliats que han deixat de pagar la quota, és comprovar els motius que estan al darrere d'aquesta actitud o decisió i si es relacionen amb característiques individuals o col·lectives dels afiliats que decideixen desvincular-se del sindicat. A partir d'aquest objectiu, detectem dues variables dependents, o dos fenòmens principals que cal explicar.

Una d'aquestes variables és la distinció, sobre el conjunt d'afiliats amb rebut no pagat, entre els afiliats que causaran baixa i els afiliats que possiblement continuaran o que afirmen continuar. Aquesta variable serà objecte de l'anàlisi de l'apartat 3 d'aquest capítol, que rebrà un tractament purament descriptiu, en el qual, d'una banda, es comparen les dades del registre d'afiliats i del registre d'impagats i, d'altra banda, es comparen els anteriors amb la mostra d'entrevistes realitzades i la seva subdivisió en afiliats que causen baixen i en afiliats que possiblement continuaran.

Aquesta descripció ens introdueix al segon i més important fenomen a escometre en aquesta iniciativa d'anàlisi: les causes que esgrimeixen aquells afiliats amb quota no pagada i que afirmen que causaran baixa. L'esquema següent resumeix el conjunt de la iniciativa al mateix temps que ens introdueix a la taula en què es reflecteixen el conjunt de dimensions, variables i indicadors.

El mètode emprat per obtenir informació sobre els perfils dels afiliats que no paguen la quota i sobre els motius de baixa del sindicat ha consistit en una enquesta telefònica a les persones que, en un trimestre determinat, no han pagat el rebut del sindicat. Se'ls pregunta pels motius i per la seva voluntat de continuïtat, la qual cosa permet diferenciar 2 grups:

1. El grup que manifesta la seva voluntat de no continuar afiliat i, per tant, **causar baixa**.
2. El grup que manifesta la seva voluntat de continuar i de solucionar el problema del no-pagament de la quota (**possible continuïtat**).

El primer grup és el grup objecte d'estudi (aquell que respon als motius de la seva decisió de no continuar afiliat). El segon actua com a grup de control, ja que ens permet comparar el perfil sociolaboral dels que possiblement volen continuar i dels que no volen continuar en el sindicat. Naturalment, el grup de control hauria de ser el conjunt de l'afiliació, però la manca de dades registrals sobre algunes variables clau (estudis, ocupació) ens ha portat a la necessitat de constituir algun grup de referència.

	<i>Dimensió</i>	VARIABLE
<i>PERFIL SOCIOLABORAL</i>	Personal-demogràfica	- Edat - Sexe - Nivell d'estudis acabats
	Laboral	- Situació laboral - Antiguitat en la feina - Nombre d'empreses on ha treballat - Categoria laboral - Nombre de treballadors del centre de treball
	Sindical	- Àmbit territorial de l'afiliació - Àmbit sectorial de l'afiliació - Antiguitat afiliació - Entrada i sortida en l'afiliació - Ús de serveis (jurídic, formació, assessoria)
<i>MOTIUS DE BAIXA</i>	Motius laborals-empresa	A. Motius relacionats amb la situació laboral: canvis empresa, contracte, ocupació/atur E. Considera que és un risc (o s'ha convertit en un risc) estar afiliat en l'empresa en què treballa (o no està ben vist)
	Motius personals familiars	G. Motius personals/familiars H. Altres motius
	Motius sindicals	B. No veu la necessitat/utilitat de continuar afiliat / Cost de la quota excessiu C. Està disconforme amb el funcionament/cost dels serveis D. Està disconforme amb l'actuació del sindicat o d'alguns dels seus membres F. S'ha afiliat a un altre sindicat perquè hi està més d'acord o el prefereix

La mostra

Per qüestions operatives i de restriccions organitzatives, l'enquesta s'ha circumscrit a aquells afiliats que treballen en empreses amb menys de 20 afiliats de CCOO. Els afiliats a la CONC d'empreses de menys de 20 afiliats representen un 40% de l'afiliació, mentre que constitueixen aproximadament un 60% del total d'afiliats amb quotes no pagades (en concret, en el segon semestre del 2006, representaven un 61,7%). D'altra banda, preveient que hi pogués haver algun efecte estacional sobre els motius i també sobre els perfils, hem optat per repartir les enquestes als afiliats que no han pagat la quota al llarg de quatre trimestres, de manera que cobrim totes les possibles influències de calendari.

Finalment l'univers de l'estudi han estat els 12.371 afiliats amb rebuts no pagats en el període comprès entre el quart trimestre del 2005 i el tercer trimestre del 2006. Sobre aquesta població s'ha obtingut una mostra aleatòria de 798 enquestes, amb un nivell de confiança del 95,5%, i, en el supòsit de màxima incertesa, incorpora un marge d'error del 3,4%. No obstant això, aquest marge d'error s'incrementa si tenim en compte que, per realitzar l'anàlisi de les motivacions o causes de la baixa de l'afiliació, la mostra obtinguda és només de 251 afiliats que causen baixa. És a dir, que el biaix introduït en l'entrada, només entrevistes a empreses amb menys de 20 afiliats, i el biaix introduït al llarg del treball de camp (determinades preguntes només es realitzen a aquells afiliats que causen baixa), fan que les dades amb les quals treballarem hagin de ser interpretades amb certa prudència. És a dir, més des del punt de vista d'una introducció i una exploració de l'interès i els avantatges de conèixer qui causa baixa del sindicat i per què, que no pas des del punt de vista d'una recerca completa i amb una representativitat a prova de diferències territorials, sectorials, de situació ocupacional, etc.; tal com apuntàvem en les tres raons de la introducció per considerar el treball aquí presentat com a exploratori.

Precisament, per tal de reafirmar les conclusions principals de la mostra elaborada, hem disposat de 1.208 entrevistes a afiliats amb rebuts no pagats que sí que causaran baixa efectiva, i que han estat aconseguides mitjançant la col·laboració de la Unitat d'Atenció Telefònica (UAT), que, tot trucant per demanar la causa del no-pagament, si l'afiliat es volia donar de baixa li preguntava el motiu d'aquesta decisió. Els resultats d'aquestes entrevistes, incorporats com a annex, reafirmen en certa manera les grans línies dels resultats comentats en els apartats 4 i 5 d'aquest capítol. Aquestes entrevistes de control (nombre = 1.208) no pressuposen una iniciativa que acompleixi els requisits metodològics d'una recerca amb garanties, però sí que permet reafirmar les orientacions principals de les conclusions basades en les entrevistes realitzades (nombre = 798).

El qüestionari (vegeu annex 1) està constituït per 2 blocs de preguntes.

1. Bloc de causes de no-pagament dels rebuts i voluntat de continuar afiliat o no.

Es pregunta per la causa del no-pagament, i si vol continuar afiliat. Si la resposta és que no vol continuar afiliat, se li pregunta pel motiu de la decisió de causar baixa, i se li ofereix un grup limitat de motius estructurats principals i una àmplia bateria de motius possibles dins d'aquests.

2. Bloc de perfil.

Es pregunta sobre les variables de perfil sociolaboral.

5.3. Descriptiu. Comparació dels afiliats actuals, la mostra de l'enquesta —impagats— i els qui es donen de baixa

Tal com podem observar de la mostra d'afiliats que no han pagat la quota d'afiliació, el 31,5% manifesten la seva opció de causar baixa, mentre que el 68,5% addueixen diferents circumstàncies que solucionaran per tal de prosseguir afiliats al sindicat i, per aquest motiu, considerem que tenen possibilitats de continuar afiliats.

	Freqüència	Percentatge
Causarà baixa en l'afiliació	251	31,5
Possible continuació	547	68,5
Total	798	100,0

Per aquells que manifesten la possibilitat de continuar afiliats al sindicat, el principal motiu de no pagar la quota, com es pot observar, és la manca de saldo, seguit de l'error en les dades bancàries; tot i que hi ha un percentatge molt elevat de no-resposta (1/3 part).

	Freqüència	Percentatge
Error dades bancàries	81	14,8
Manca de saldo	280	51,2
Canvi de quota	7	1,3
No respon	179	32,7
Total	547	100

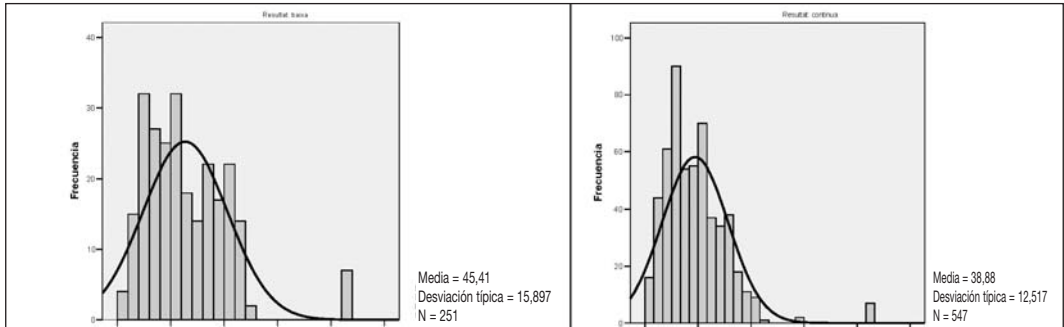
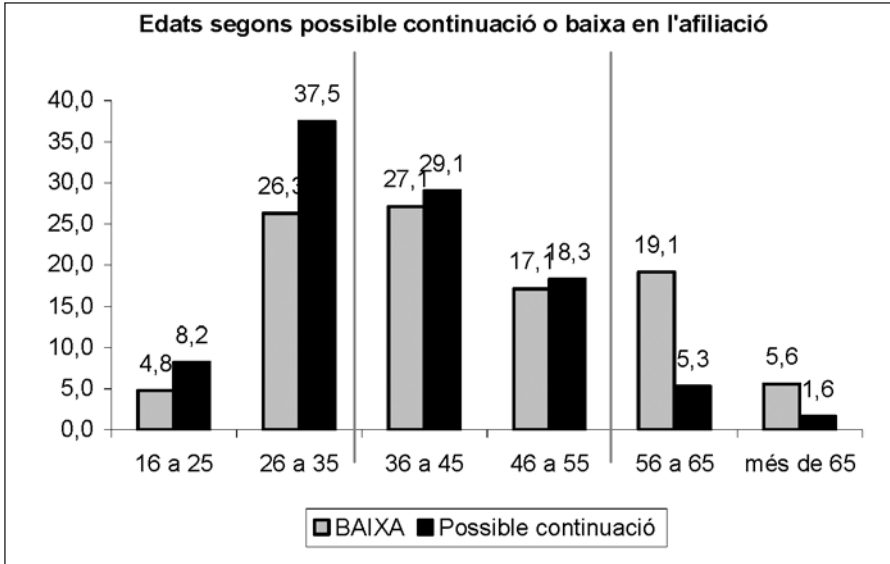
Estatístics descriptius	Afiliats que causen baixa					Afiliats amb possible continuïtat				
	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Edat	251	1	6	3,36	1,330	547	1	6	2,80	1,099
Antiguitat empresa	251	0	6	2,45	1,982	547	0	6	1,37	1,492
Nombre empreses on ha treballat	250	1	6	1,82	0,827	547	1	4	2,24	0,809
Plantilla del centre de treball	251	1	8	3,37	1,887	547	1	8	2,87	1,723
Nombre vàlid (segons llista)	250					547				

Com podem observar, la mitjana d'edat, l'antiguitat a l'empresa o la plantilla del centre de treball són superiors entre els que causen baixa, mentre que els que manifesten la possibilitat de continuar obtenen una mitjana superior en el nombre d'empreses en les quals han treballat.

Variables demogràfiques

Variables		Entrevistes			Dades del registre d'afiliació	
		TOTAL	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ	Afiliació 31-12-05	Impagats
Sexe	Dones	43,6	51,4	40,0	34,8	37,1
	Homes	56,4	48,6	60,0	65,2	62,9
	Total	100,0	100,0	100,0	100	100
Edat	16-25	7,1	4,8	8,2		
	26-35	34,0	26,3	37,5		
	36-45	28,4	27,1	29,1		
	46-55	17,9	17,1	18,3		
	56-65	9,6	19,1	5,3		
	Més de 65	2,9	5,6	1,6		
	Total	100,0	100,0	100,0	Afiliació 31-12-05	Impagats
Edat registre	<30	23,9	15,9	27,6	13,8	23,3
	31-40	32,7	29,1	34,4	28,2	33,3
	41-50	22,4	20,7	23,2	30,4	25,4
	51-60	14,4	19,5	12,1	22,0	13,4
	>60	6,5	14,7	2,7	5,6	4,6
	Total	100	100,0	100,0	100	100
Nivell d'estudis	Fins primària	53,5	51,4	54,5		
	Batxillerat / FP2	34,0	29,9	35,8		
	Diplomatura	5,4	9,6	3,5		
	Superiors	7,1	9,2	6,2		
	Total	100,0	100,0	100,0		

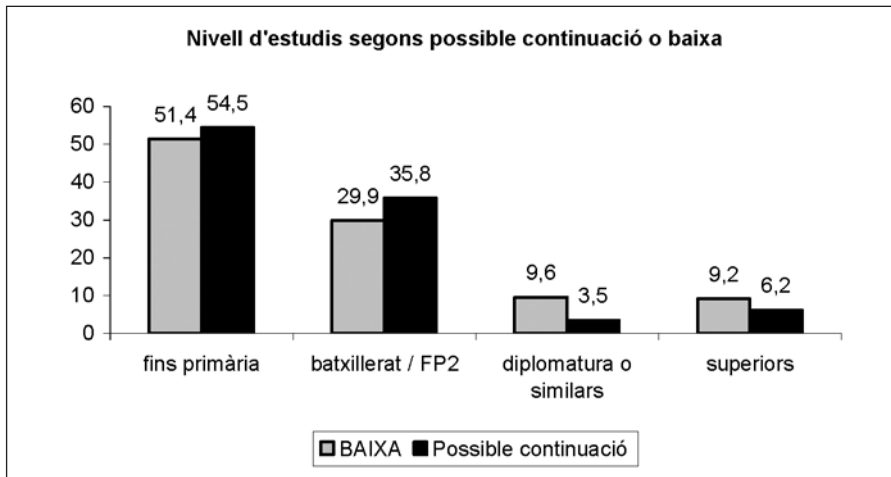
Pel que fa a les variables demogràfiques, predominen les dones entre les baixes i, de manera més acusada, els homes entre aquells que possiblement continuaran. La mitjana d'edat superior entre els que causen baixa es detecta fàcilment per la incidència de la major edat a partir dels 56 anys; mentre que els que manifesten la possibilitat de continuar predominen entre els menors de 35 anys. En els grups entre 36 i 55 anys no hi ha diferències en la distribució entre afiliats que causaran baixa o que possiblement continuaran. Els histogrames ajuden a perfilar la diferència d'edat, amb una edat mitjana de 45,4 pels que causen baixa i de 38,8 pels que possiblement continuaran.

Seguint amb les variables demogràfiques, el sexe i l'edat permeten aproximar-nos a la representativitat de les diferents mostres amb les quals estem treballant; és a dir, a les diferències entre la mostra d'impagats i els entrevistats que causaran baixa o que possiblement continuaran, en relació amb les dades del registre d'afiliació. Respecte del sexe, s'observa que entre els impagats registrats hi ha un 3% més de dones (o un 3% menys d'homes) en com-

paració amb les dades del registre d'afiliació. La proporció entre homes i dones canvia en la mostra d'entrevista, de manera que s'han sobrerepresentat les dones; no obstant això, tot i tenint en compte el marge d'error de l'enquesta, entre els impagats amb possibilitat de continuïtat afiliativa es manté més o menys una proporció entre gèneres similar a les dades de registre, mentre que entre les baixes augmenta considerablement el nombre de dones. Pel que fa a l'edat, sí que hi ha distàncies entre el registre d'afiliats i el grup registral dels que no paguen la quota, ja que entre aquests darrers predominen els joves i entre els primers, els de més edat; els afiliats que no han pagat la quota i manifesten llur intenció de possible continuïtat afiliativa tenen una mitjana d'edat similar a la del registre d'afiliats amb rebuts no pagats, mentre que els que causen baixa s'acosten a la mitjana d'edat del conjunt del registre d'afiliació.

No obstant això, remarquem que entre les dades de registre i les baixes detectades en les entrevistes hi ha diferències notòries per sexe i edat. De manera que, entre els que causen baixa, de la nostra mostra, les dones són el 51,4% i, en canvi, només representen el 34,8% del total d'afiliats a la CONC. En les dades de registre d'altres i baixes, les dones es mostren més dinàmiques, amb més baixes i més altes que la seva composició sobre el registre total d'afiliació. Per edats, entre els que causen baixa hi ha més joves (menys de 40 anys) però sobretot més grans (més de 60 anys) i menys persones madures que en el total de l'afiliació. També els joves són més dinàmics en els seus moviments afiliatius de conjunt.

Per nivell d'estudis, es pot observar que entre els que possiblement continuaran hi ha un menor nivell d'estudis. La diferència és molt notòria en els estudis superiors (diplomatura, llicenciatura...); i és en aquests nivells alts on predominen aquells que causaran baixa.

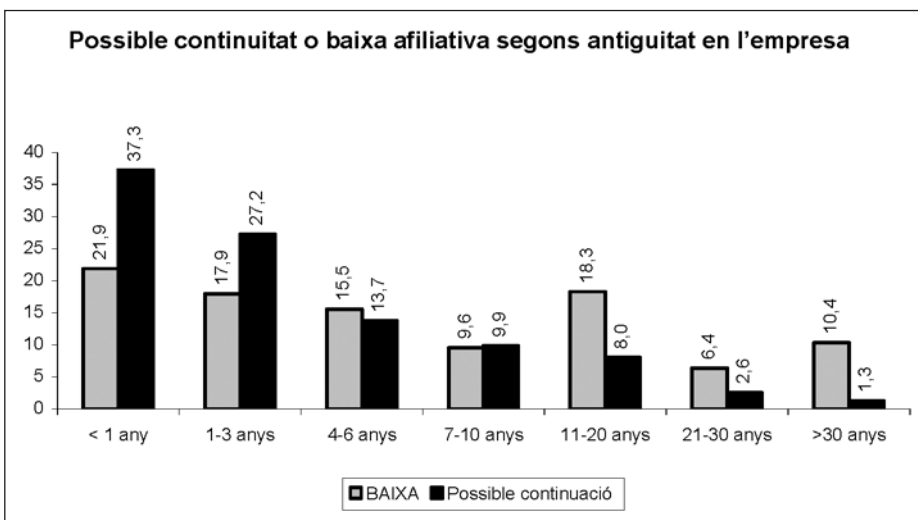
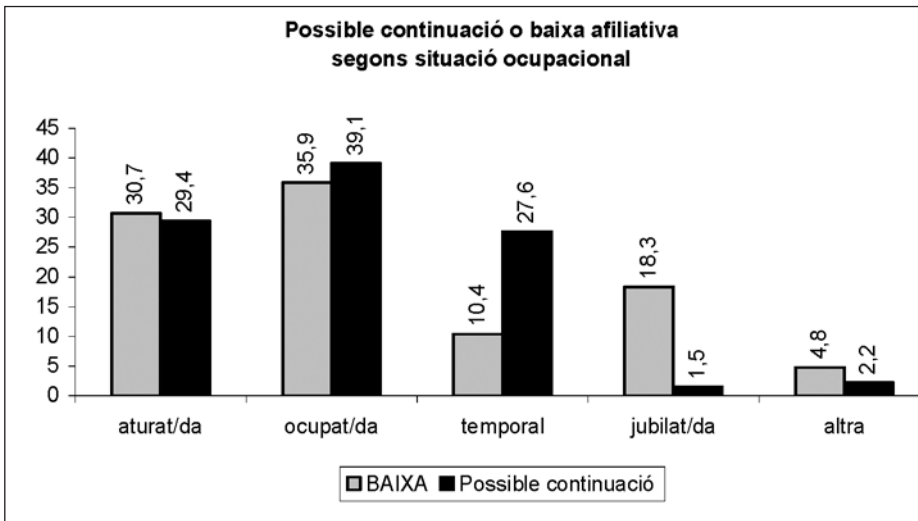
Variables laborals

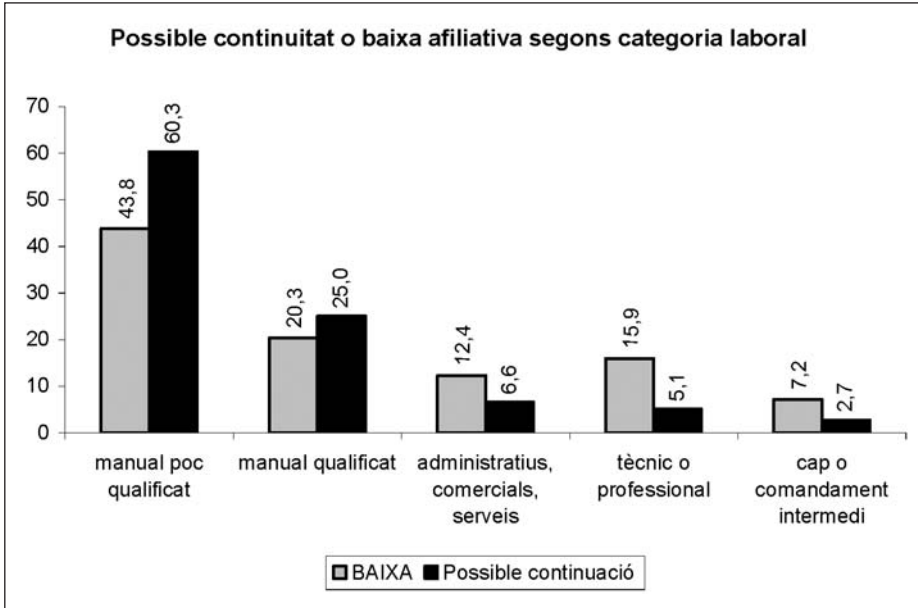
		TOTAL	BAIXA	POSSIBLE
		MOSTRA		CONTINUACIÓ
Situació laboral	Aturat/ada	29,8	30,7	29,4
	Ocupat/ada	38,1	35,9	39,1
	Ocupat/ada temporal	22,2	10,4	27,6
	Pensionista / jubilat/ada	6,8	18,3	1,5
	Altra	3,0	4,8	2,2
	Total	100	100	100
Categoria laboral	Treballador poc qualificat	55,1	43,8	60,3
	Treballador qualificat	23,6	20,3	25,0
	Personal administratiu, comercial, serveis	8,4	12,4	6,6
	Tècnic o professional	8,5	15,9	5,1
	Cap o comandament intermedi	4,1	7,2	2,7
	Total	100	100	100
Antiguitat empresa	Menys d'un any	32,5	21,9	37,3
	D'1 a 3 anys	24,3	17,9	27,2
	De 4 a 6 anys	14,3	15,5	13,7
	De 7 a 10 anys	9,8	9,6	9,9
	D'11 a 20 anys	11,3	18,3	8,0
	De 21 a 30 anys	3,8	6,4	2,6
	Més de 30 anys	4,1	10,4	1,3
	Total	100	100	100
Empreses on ha treballat	1 empresa	25,8	40,4	19,2
	2 a 3 empreses	41,3	39,6	42,0
	4 a 10 empreses	29,2	18,0	34,4
	11 a 20 empreses	3,5	1,6	4,4
	Més de 30	0,1	0,4	—
	Total	100	100	100
Plantilla centre treball	Menys de 6 treballadors	19,5	15,9	21,2
	6-25	29,2	23,9	31,6
	26-50	18,7	19,5	18,3
	51-100	14,2	15,1	13,7
	101-250	8,4	11,6	6,9
	251-500	3,4	5,2	2,6
	Més de 500	3,5	5,2	2,7
	Total	100	100	100

Tal com s'apuntava abans, la major part dels jubilats o pensionistes de la mostra s'ubiquen entre els que causaran baixa. En canvi, el contracte temporal caracteritza una bona part dels que possiblement continuaran afiliats.

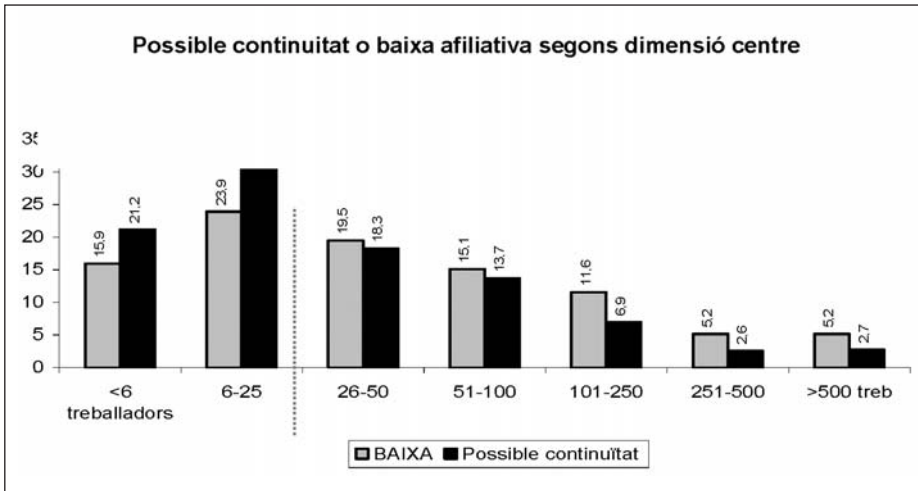
Per categoria, es produeixen més baixes entre els no-manuals, especialment entre els tècnics i comandaments; mentre que entre els treballadors manuals s'observa més voluntat de continuïtat.

Amb una certa coherència, els afiliats amb menor antiguitat en l'empresa expressen la seva opció de possible continuïtat, mentre que aquells que causen baixa tenen majors antiguitats. De la mateixa manera, els afiliats amb menors incidències de canvi d'empresa es mostren amb més propensió a causar baixa del sindicat, mentre que els afiliats amb una trajectòria laboral amb rotació abundant tendeixen a una major continuïtat a formar part de l'organització.

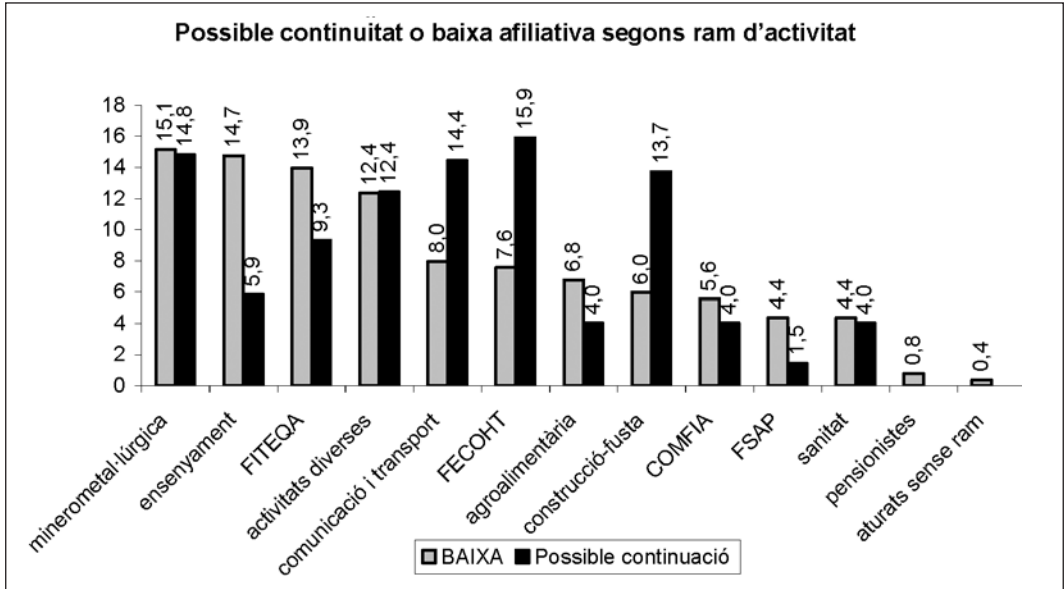
S'observa que la possible continuïtat és més acusada en les petites i micro empreses, mentre que a partir de 26 treballadors les baixes estan per sobre dels que manifesten la possibilitat de continuar. Les diferències són més acusades conforme augmenta la dimensió del centre de treball. No obstant això, recordem que la mostra té un clar biaix en funció de la dimensió d'empresa.

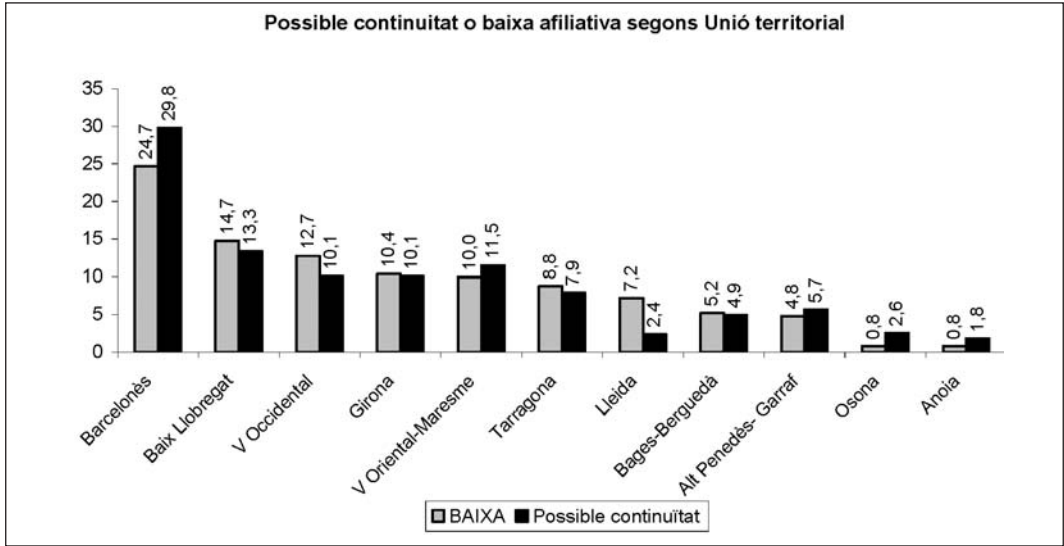
Variables sindicals

Variables sindicals		Entrevistes			Registre afiliació	
		TOTAL MOSTRA	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ	Afiliació 31-12-05	Impagats
Ram	Activitats diverses	12,4	12,4	12,4	6,6	10,5
	Agroalimentària	4,9	6,8	4,0	4,4	6,2
	FSAP	2,4	4,4	1,5	7,4	1,9
	Comfia	4,5	5,6	4,0	12,1	3,5
	Construcció – Fusta	11,3	6,0	13,7	5,3	15,8
	Ensenyament	8,6	14,7	5,9	5,9	5,3
	Fecoht	13,3	7,6	15,9	8,0	17,3
	Minerometal·lúrgica	14,9	15,1	14,8	19,3	15,8
	Pensionistes	0,3	0,8		2,4	1,3
	Fiteqa	10,8	13,9	9,3	11,4	8,2
	Sanitat	4,1	4,4	4,0	4,4	3,8
	Comunicació i Transport	12,4	8,0	14,4	12,2	10,3
	Aturats – Sense ram	0,1	0,4		0,4	0
	Total	100	100	100	100	99,9
Unió territorial	Baix Llobregat	13,8	14,7	13,3		
	Barcelonès	28,2	24,7	29,8		
	V. Oriental – Maresme	11,0	10,0	11,5		
	Vallès Occidental	10,9	12,7	10,1		
	Alt Penedès – Garraf	5,4	4,8	5,7		
	Osona	2,0	0,8	2,6		
	Anoia	1,5	0,8	1,8		
	Bages-Berguedà	5,0	5,2	4,9		
	Girona	10,2	10,4	10,1		
	Tarragona	8,1	8,8	7,9		
	Lleida	3,9	7,2	2,4		
	Total	100	100	100		

Per ram o federació, el major nombre d'afiliats amb rebuts no pagats s'observa a Construcció, Fecoht i, més lluny, a Activitats diverses; en canvi el menor nombre (comparació del percentatge d'impagats amb el percentatge d'afiliats del registre) relatiu d'afiliats amb rebuts no pagats s'observa a la FSAP i, sobretot, a Comfia. En canvi, la major continuïtat comparativa (entre els afiliats amb rebut no pagat d'aquestes federacions) es produeix a Fecoht i Construcció, seguides de Comunicació i Transport. En sentit contrari, el major nombre de baixes, entre els impagats d'aquestes federacions, es produeix a Ensenyament i Fiteqa. No s'observen diferències fent una agrupació de grans sectors: indústria i serveis.

Sector econòmic	Baixa	Possible continuïció	Total
Indústria	41,8	41,9	41,85
Serveis	57,0	58,1	57,77
Aturat –Pensionista	1,2	0,0	0,38
Total	100	100	100

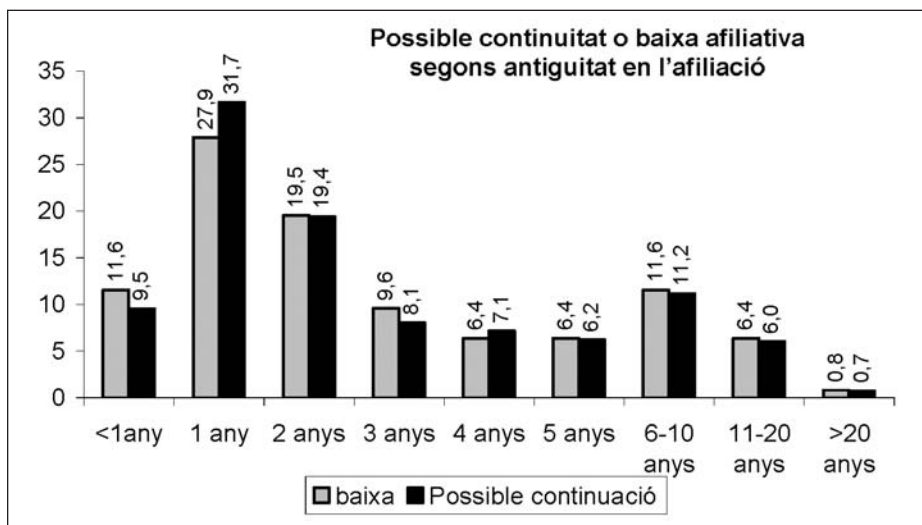

Per unió territorial no hi ha diferències substancials, atès que el marge d'error de l'entrevista les absorbeix.

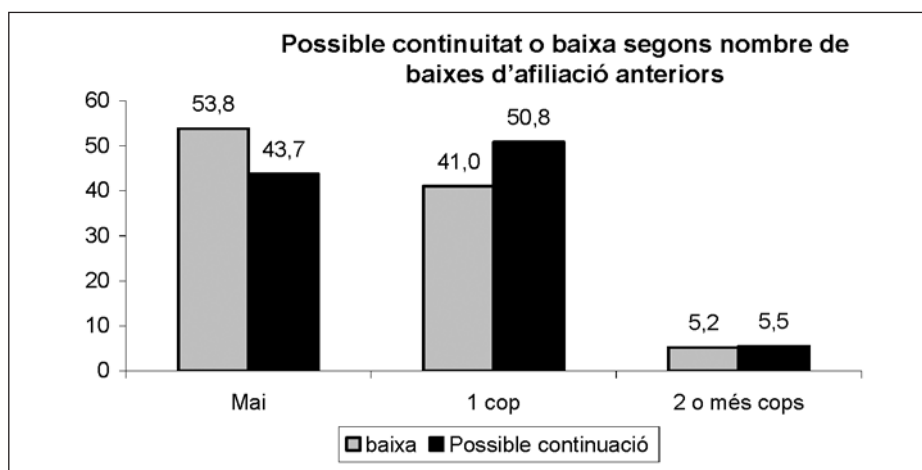
Variables sindicals (continuació)

		Total mostra	Baixa	Possible continuació
Antiguitat en l'afiliació	Menys d'un any	10,2	11,6	9,5
	1 any	30,5	27,9	31,7
	2 anys	19,4	19,5	19,4
	3 anys	8,5	9,6	8,1
	4 anys	6,9	6,4	7,1
	5 anys	6,3	6,4	6,2
	De 6 a 10 anys	11,3	11,6	11,2
	D'11 a 20 anys	6,1	6,4	6,0
	Més de 20 anys	0,8	0,8	0,7
		Total	100	100
Nombre de baixes	Mai	46,9	53,8	43,7
	1 cop	47,7	41,0	50,8
	2 cops	4,5	4,4	4,6
	3 cops	0,5	0,4	0,5
	4 cops	0,3	—	0,4
	5 cops	0,1	0,4	—
		Total	100	100
Client Gabinet?	Sí client	23,8	25,5	23,0
	No	76,2	74,5	77,0
		Total	100	100
Ha fet formació?	No ha fet formació	89,2	89,6	89,0
	Sí ha fet formació	10,8	10,4	11,0
		Total	100	100
Ha rebut assessorament?	Sí, n'ha rebut	33,1	35,1	32,2
	No n'ha rebut	66,9	64,9	67,8
		Total	100	100

Tampoc s'observen distribucions diferenciades entre els que manifesten la voluntat o la possibilitat de continuar afiliats i aquells que volen causar baixa en relació amb la seva antiguitat afiliativa, tal com es pot observar en la taula anterior i en el gràfic següent.

En canvi, haver causat o no baixa del sindicat en anteriors ocasions sí que distribueix de manera diferenciada la voluntat de continuar o no en el sindicat. Tal com es pot observar, la diferència es manifesta entre aquells que no han causat baixa mai i aquells que han causat baixa un cop; entre els primers hi ha afiliats més propensos a causar baixa i entre els segons més afiliats amb voluntat de possible continuació.

Pel que fa a l'ús de diferents serveis (Gabinet Jurídic, formació o assessorament), no hi ha diferències remarcables entre els afiliats entrevistats, segons si volen causar baixa o manifesten la voluntat de continuar en el sindicat.

Perfil de la mostra d'afiliats amb rebut de quota d'afilació no pagat

		Causaran baixa (31,5%)	Possible continuïtat en el sindicat (68,5%)	
Demogràfiques	Sexe	Dones	Homes	
	Edat	Grans (mitjana d'edat 45,4)	Joves (mitjana d'edat 38,8)	
	Estudis	Nivells alts	Menor nivell d'estudis	
Laborals	Situació laboral	Jubilats	Contracte temporal	
	Categoria	No manuals (tècnics, comandaments)	Manuais	
	Antiguitat empresa	Major antiguitat	Baixa antiguitat	
	Rotació o canvi empreses	Menys canvis d'empresa	Més canvis d'empresa	
	Dimensió empresa	A partir de 26 treballadors (més baixes a major dimensió)	Micro i petita empresa	
	Sindicals	Ram	—	—
		Indústria/Serveis	—	—
Unió territorial		—	—	
Antiguitat afiliació		—	-	
Baixes anteriors		Mai han causat baixa anterior	1 baixa afiliativa anterior	
Gabinet		—	—	
Formació		—	—	
Assessorament		—	—	

En definitiva, respecte del registre d'afilació, els afiliats amb rebuts no pagats no mostren pràcticament diferències per sexe (les dones 3 punts per sobre entre els impagats). No obstant això, comparativament entre les baixes, les dones són un 51,4%, enfront del 48,6% d'homes; en canvi, en el registre de l'afilació, les dones són el 34,8% enfront del 65,2% d'homes. Per edats, entre els impagats estan sobrerrepresentats els menors de 30 anys (10 punts per sobre), també els de 31-40 anys (5 punts per sobre); i estan subrepresentats els de 41-50 anys (5 punts per sota) i els de 51-60 (9 punts per sota). En canvi, proporcionalment, els més grans de 51 anys —sobretot els de més de 60— causen més baixes que els menors de 50 anys; de fet, la proporció a la baixa, entre els afiliats amb rebuts no pagats, disminueix amb l'edat.

5.4. Motius de baixa

La taula ens permet visualitzar els motius de baixa específics esmentats pels entrevistats i les agrupacions realitzades segons aquesta resposta.

Motiu de baixa agrupat		Motiu de baixa específic	Freqüència	%	
A. Motius Laborals	Atur	Atur per acabament de contracte	4	0,5	
		Atur per acomiadament	5	0,6	
		Atur per tancament empresa / expedient regulació ocupació	3	0,4	
		Atur sense especificar causa	13	1,6	
	Canvi empresa	Canvi/trasllat de feina dins la mateixa comunitat aut.	2	0,3	
		Canvi/trasllat de feina fora de la comunitat auton.	4	0,5	
		Canvi/trasllat de feina fora de l'Estat	7	0,9	
	Jubilació i altres	Jubilació/prejubilació	39	4,9	
		Incapacitat laboral	8	1,0	
		Altres motius relacionats amb la situació laboral	16	2,0	
E. Afiliació mal vista en empresa	Abans no (o no tant) però ara sí	1	0,1		
Problemes econòmics		31	3,9		
Factors personals familiars i altres	G. Altres personals o familiars		10	1,3	
	H. Sense especificar		16	2,0	
Factors sindicals	B. Sindicat no útil, no funcional	Afiliat per estar més protegit a la feina i ja no ho necessita	6	0,8	
		Afiliat per utilitzar serveis de sindicat i ara no ho necessita	15	1,9	
		Obtinc els mateixos beneficis que els afiliats sense ser-ho	3	0,4	
		Des de l'afiliació no he necessitat res del sindicat	9	1,1	
		Altres motius de necessitat/utilitat	3	0,4	
	C. Disconforme serveis	Funcionament inadequat	14	1,8	
	D. Disconforme acció sindical	Considera que no informa o assessora adequadament	16	2,0	
		No està d'acord com representa els interessos dels treballadors	2	0,3	
		No representa bé els seus interessos particulars	1	0,1	
		Només representa treballadors amb millor situació laboral	1	0,1	
		Diferències amb la SSE de la seva empresa	6	0,8	
		Desacord amb la negociació del conveni	4	0,5	
		Diferències amb delegat/s del sindicat	1	0,1	
	F. Prefereix un altre sindicat	Té millors serveis i tracte (o espera trobar-los)	3	0,4	
		És majoritari a la seva empresa/centre	5	0,6	
	Total baixes (N)			251	31,5
	Total possible continuació			547	68,5
Total mostra			798	100	

Aquestes motivacions per deixar el sindicat es poden agrupar, tal com apareixen en la taula següent, en tres grans motius. Primer, la situació laboral o l'actitud empresarial; segon, els motius personals, familiars i altres; tercer, els motius purament sindicals. Finalment, ens interessa distingir clarament entre els motius que tenen el seu origen en el sindicat i els motius no sindicals. Aquesta agrupació permet avançar que el 53% dels que deixen el sindicat ho fan per motius laborals, el 10% per motius personals i familiars, el 37% per motius sindicals. De forma simplificada, el 37% dels impagats que causaran baixa del sindicat ho faran per motius sindicals, mentre que el 63% ho farà per motius laborals i personals.

Situació laboral	Motius laborals, empresa	Motius no sindicals
No ben vist a l'empresa		
Problemes econòmics		
Motius personals/familiars	Motius personals i altres	
Altres motius: malaltia/defunció		
Sense especificar		
No útil / quota excessiva	Motius sindicals	Motius sindicals
Disconforme serveis		
Disconforme sindicat/sindicalistes		
Prefereix un altre sindicat		

		Freqüència	% tots els motius agrupats	% tres grans motius	% motius sindicals, no sindicals
Motius laborals	Atur	25	10,0	53,0	63,3
	Canvi empresa	13	5,2		
	Jubilació i altres	47	25,1		
	Econòmics	32	12,7		
Familiars i altres		26	10,4	10,4	
Motius sindicals	Utilitat/funcionalitat	36	14,3	36,7	36,7
	Serveis	14	5,6		
	Acció sindical	34	13,5		
	Altre sindicat	8	3,2		
Total baixes		251	100		

Com es pot observar, la major part (2/3) dels motius dels afiliats que no han pagat la quota i que manifesten la seva voluntat de causar baixa són laborals i familiars, mentre que una mica més de la tercera part són motius clarament sindicals. L'atur i la jubilació o incapacitat formen un gruix important de motivacions laborals, mentre que el canvi d'empresa afecta bastant menys; només en un cas es posa com a motiu l'actitud empresarial. No obstant això, més d'una tercera part dels que deixaran el sindicat ho faran per motivacions relacionats amb la mateixa organització; bé per un problema de càlcul racional o instrumental (uti-

litat en funció de la quota o de l'esforç), bé per altres problemes del dia a dia del sindicat o dels sindicalistes i, molt pocs, pels serveis oferts per l'organització o bé per marxar cap a un altre sindicat.

Raons per a la desafiliació		Tres sindicats britànics *			Estudi	
		A	B	C	CONC	
1. Canvis treball	Jubilació	19,6	16,0	33,6	25,1	
	Acomiadament	24,6	18,5	6,8	10,0	Atur
	Dificultat promoció	0,5	0,8	0,6	12,7	Econòmics
	Canvi de treball	21,3	16,4	13,3	5,2	
1. Canvis en el treball, total		66,0	51,7	54,3	53,0	
2. Sindicals		17,8	33,8	29,4	36,7	
3. Altres		16,2	14,5	16,3	10,4	
Antiguitat afiliativa dels insatsfets amb el sindicat (en anys)		10-11	2,5-3	5,5-6	3-4	

* Waddington, 2006. Sindicat A: petit, homogeni, serveis privats, treballadors no manuals, dones 65%; Sindicat B: industrial però amb serveis públics i privats, dones 42%, més treballadors manuals; Sindicat C: sector públic fonamentalment, més gran, treballadors manuals i no manuals.

Si comparem amb els estudis britànics esmentats (Gallie, 1996 i Waddington i Kerr, 1999), hi ha bastant coincidència amb aquesta quarta part d'afiliats que deixen el sindicat per motius d'insatisfacció sindical. També amb l'estudi de Waddington (2006), autor que intenta mostrar que el tipus i la composició del sindicat també influeix sobre la capacitat de retenció o no d'afiliats; comparant amb aquest cas, veiem que la CONC se situa, en referència a la distribució de les grans causes de la desafiliació, més a prop del sindicat B, que de fet tindria unes característiques genèriques (sector, sexe, heterogeneïtat) relativament més properes.

Pel que fa a la nostra enquesta, en general, no s'observa una associació significativa dels motius per causar baixa afiliativa amb altres variables, excepte amb l'edat, la situació laboral i l'antiguitat a l'empresa (aquestes associacions significatives estan remarcades a sota de la taula corresponent; la resta de variables no tenen la indicació per no ser significatives);⁹ si comparem amb el grup de control de 1.208, allà l'edat torna a ser significativa, juntament amb el ram o federació. La resta de variables personals i laborals no aporten variacions significatives en els motius de baixa; no obstant això, en les pàgines que segueixen veurem com es distribueix la mostra dels que causen baixa segons motivacions sindicals i no sindicals.

⁹ Hem incorporat en l'annex les taules de contingència resultants de l'encreuament entre les variables independents considerades i els motius de desafiliació desagregats en tres (personals-familiars, laborals i sindicals). Aquestes taules resumeixen diferents comprovacions destinades a aconseguir les associacions més adequades entre variables; no obstant això, com podem observar, no hi ha variació substancial, de manera que l'edat, la situació laboral i l'antiguitat a l'empresa serien les variables amb una relació significativa amb les motivacions; també en el cas de les tres motivacions, la unió territorial adquireix certa significació.

Variabls demogràfiques

Com es pot observar, no hi ha diferències per sexe, però sí per tram d'edat; de manera que a més edat disminueixen els motius sindicals i augmenten els motius no sindicals; clarament, la jubilació o la incapacitat laboral es distribueix entre els de 46 o més anys en amunt; mentre que l'atur, els problemes econòmics, causes derivades de la situació d'ocupació apareixen de forma més nombrosa entre els menors de 45 anys i, sobretot, en el grup de 26-35 anys. Els motius sindicals són menors entre els de nivell d'estudis més baix; entre els que es jubilen predominen afiliats amb estudis de primària, entre els que esgrimeixen motius sindicals el nivell d'estudis més habitual és el de batxillerat.

	Sexe (%)		Total
	Dona	Home	
No sindicals	62,8	63,9	63,3
Sindicals	37,2	36,1	36,7
Total	100	100	100

N = 251

	Edat (%)						Total
	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	56 a 65	més de 65	
No sindicals	66,7	50,0	57,4	62,8	81,3	92,9	63,3
Sindicals	33,3	50,0	42,6	37,2	18,8	7,1	36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100

N = 251; V de Cramer: 0,268 significació 0,003

	Nivell d'estudis acabats (%)				Total
	Fins a primària (EGB, ESO, FP1 o similars)	Batxillerat complet / FP2 o cicles formatius de grau mitjà	Diplomatura universitària o similars (FP3, cicles superiors)	Superiors (llicenciatura i similars, màsters, doctorats)	
No sindicals	69,0	56,0	58,3	60,9	63,3
Sindicals	31,0	44,0	41,7	39,1	36,7
Total	100	100	100	100	100

N = 251

Variables laborals

Els motius no sindicals tenen una relació significativa amb la situació laboral actual. De manera que els motius sindicals predominen entre els ocupats (tant fixos com temporals) i en canvi els motius no sindicals són més argumentats entre aturats i, sobretot, pensionistes i altres situacions.

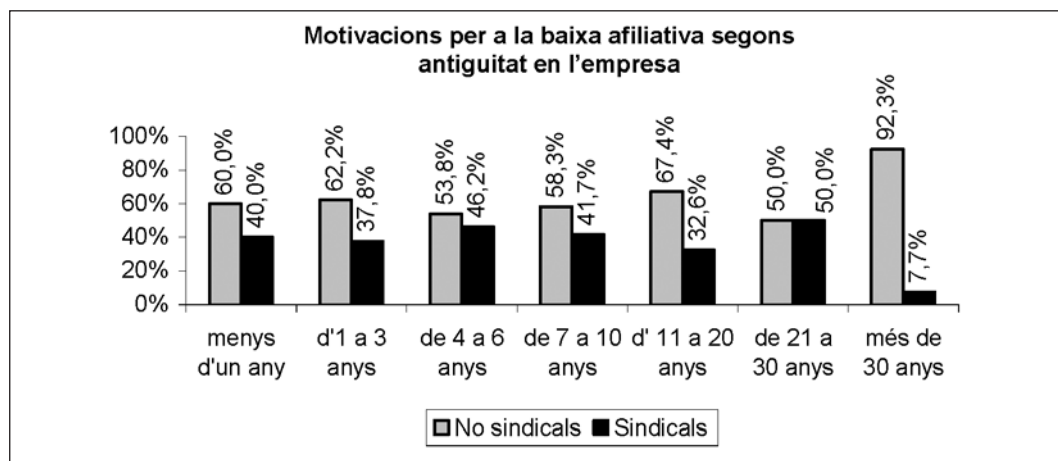
	Situació laboral actual (%)					Total
	Aturat/ada	Ocupat/ada	Ocupat/ada temporal	Pensionista /Jubilat/ada	Altra	
No sindicals	67,5	47,8	50,0	89,1	83,3	63,3
Sindicals	32,5	52,2	50,0	10,9	16,7	36,7
Total	100	100	100	100	100	100

N = 251; V de Cramer: 0,329 significació 0,000

	Antiguitat empresa (%)							Total
	Menys d'un any	D'1 a 3 anys	De 4 a 6 anys	De 7 a 10 anys	D' 11 a 20 anys	De 21 a 30 anys	Més de 30 anys	
No sindicals	60,0	62,2	53,8	58,3	67,4	50,0	92,3	63,3
Sindicals	40,0	37,8	46,2	41,7	32,6	50,0	7,7	36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

N = 251; V de Cramer: 0,228 significació 0,043

Pel que fa a l'antiguitat dels entrevistats en la seva empresa o centre de treball respectivament, d'entrada s'observa que les baixes no sindicals predominen en tots els trams d'antiguitat, tot i que aquest predomini és molt net entre aquells que disposen de més antiguitat. Així mateix, a més rotació i canvi d'empreses més baixes no sindicals.

	Nombre empreses on ha treballat (%)					Total
	1 empresa	2 a 3 empreses	4 a 10 empreses	11 a 20 empreses	Més de 30	
No sindicals	67,3	60,6	60,0	75,0	100	63,6
Sindicals	32,7	39,4	40,0	25,0		36,4
Total	100	100	100	100	100	100

N = 251

Per categoria professional, els motius sindicals són més notoris entre els tècnics i professionals, mentre que són menys importants entre els no manuals menys qualificats o els comandaments.

	Categoria laboral actual (%)					Total
	Treballador poc qualificat	Treballador qualificat	Administratiu, comercials, serveis en general	Tècnic o professional	Cap o comandament intermedi	
No sindicals	64,5	62,7	71,0	52,5	72,2	63,3
Sindicals	35,5	37,3	29,0	47,5	27,8	36,7
Total	100	100	100	100	100	100

N = 251

Les baixes sindicals es concentren entre els afiliats que treballen en empreses o centres de treball de 51-500 treballadors; mentre que entre els afiliats (que causaran baixa) i que treballen o bé en les empreses més petites, o bé en les més grans, els motius són preferentment no sindicals.

	Plantilla del centre de treball (o anterior si no treballa) (%)							Total
	< 6 treballadors	6-25	26-50	51-100	101-250	251-500	> de 500	
No sindicals	70,0	66,7	63,3	55,3	58,6	53,8	76,9	63,3
Sindicals	30,0	33,3	36,7	44,7	41,4	46,2	23,1	36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

N = 251

Afiliació i Desafiliació Sindicals

Per ram, els motius sindicals són molt importants en la FSAP (Administració pública), també en Agroalimentària i entre els Pensionistes; en canvi els motius no sindicals són predominants en la Construcció, Fecoht i Fiteqa. No hi ha variacions substancials segons indústria i/o serveis.

	ram (%)													Total
	Activitats diverses	Agroalimentària	FSAP	Comfia	Construcció i Fusta	Ensenyament	Fecoht	Minero-metal·lúrgica	Pensionistes	Fiteqa	Sanitat	Comunicació i Transport	Aturat S/ram	
No sindicals	54,8	47,1	27,3	57,1	80,0	64,9	78,9	65,8	50,0	71,4	63,6	65,0	100	63,3
Sindicals	45,2	52,9	72,7	42,9	20,0	35,1	21,1	34,2	50,0	28,6	36,4	35,0		36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

N = 251

	Sector econòmic (%)			Total
	Indústria	Serveis	Aturat – Pensionista	
No sindicals	66,7	60,8	66,7	63,3
Sindicals	33,3	39,2	33,3	36,7
Total	100	100	100	100

N = 251

Per unió territorial, el Baix Llobregat i el Bages concentren més motius no sindicals.

	Unió Territorial (%)											Total
	Baix Llobregat	Barcelonès	Vallès Oriental - Maresme	Vallès Occidental	Alt Penedès-Garraf	Osona	Anoia	Bages-Berguedà	Girona	Tarragona	Lleida	
No sindicals	78,4	61,3	56,0	50,0	50,0	50,0	50,0	84,6	69,2	63,6	61,1	63,3
Sindicals	21,6	38,7	44,0	50,0	50,0	50,0	50,0	15,4	30,8	36,4	38,9	36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

N = 251

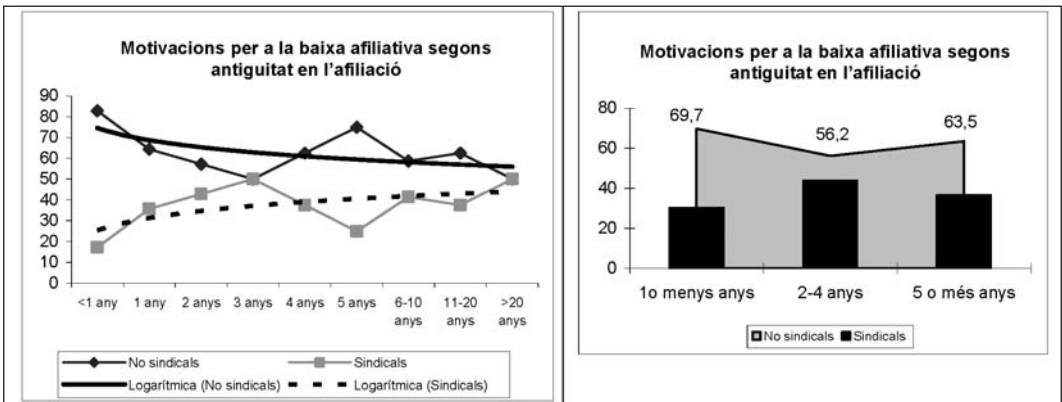
	Antiguitat afiliativa (%)									Total
	<1 any	1 any	2 anys	3 anys	4 anys	5 anys	6-10 anys	11-20 anys	>20 anys	
No sindicals	82,8	64,3	57,1	50,0	62,5	75,0	58,6	62,5	50,0	63,3
Sindicals	17,2	35,7	42,9	50,0	37,5	25,0	41,4	37,5	50,0	36,7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

N = 251

	Antiguitat afiliativa (%)			Total
	1 o menys anys	2-4 anys	5 o més anys	
No sindicals	69,7	56,2	63,5	63,3
Sindicals	30,3	43,8	36,5	36,7
Total	100	100	100	100

N = 251

Com es pot observar en el gràfic, no hi ha una relació neta entre l'antiguitat afiliativa i el motiu pel qual causaran baixa els afiliats. Si mirem el gràfic agrupat veurem que tant a menor antiguitat en l'afiliació com a major antiguitat en l'afiliació hi ha més motius no sindicals, i en la franja dels 2-4 anys d'afiliació tindriem una sobreacumulació de baixes amb motiu sindical. La mateixa qüestió s'observa en el gràfic més detallat, però aquest ens permet traçar unes línies de tendència, de manera que, tot i que molt pausada, els motius de baixa centrats en qüestions sindicals augmentarien amb l'acumulació d'antiguitat afiliativa, i, pel contrari, els motius no sindicals augmentarien entre aquells afiliats més recentment incorporats al sindicat.

Si la relació entre l'antiguitat afiliativa i les motivacions per causar baixa no és molt clara, sinó més aviat bimodal, haver causat baixa anteriorment sí que es relaciona amb les motivacions sindicals, de manera que a més baixes anteriors més motius sindicals.

	Nombre de baixes anteriors %					Total
	Mai	1 cop	2 cops	3 cops	5 cops	
No sindicals	63,7	66,0	45,5			63,3
Sindicals	36,3	34,0	54,5	100	100	36,7
Total	100	100	100	100	100	100

N = 251

Com es pot veure en la taula de la pàgina següent, en general els motius no sindicals són els més citats pels entrevistats que es volen donar de baixa (gairebé dos terços de les respostes), però, en el cas dels entrevistats que han estat clients del Gabinet Jurídic (assessorament legal), el percentatge dels que apunten motivacions sindicals és una mica superior al percentatge que ho fa en el cas dels entrevistats que no han estat clients del Gabinet Jurídic.

% client Gabinet

	Sí client del Gabinet	No client	Total
No sindicals	56,3	65,8	63,3
Sindicals	43,8	34,2	36,7
Total	100	100	100

N = 251

No hi ha variació significativa en funció de si l'afiliat que causa baixa havia realitzat cursos de formació o no, o bé havia utilitzat o no serveis d'assessorament; podríem esperar, tot seguint Waddington (2006), que aquells afiliats amb formació sindical o més implicació causessin baixa per motius sindicals i menys no sindicals, en comparació amb els afiliats sense formació o sense responsabilitat. Sens dubte, aquesta també és una qüestió crucial en la qual cal aprofundir en noves iniciatives d'estudi.

% ha fet formació

	No ha fet formació	Sí ha fet formació	Total
No sindicals	63,6	61,5	63,3
Sindicals	36,4	38,5	36,7
Total	100	100	100

N = 251

% ha rebut assessorament

	Sí ha rebut assessorament	No assessorament	Total
No sindicals	64,8	62,6	63,3
Sindicals	35,2	37,4	36,7
Total	100	100	100

N = 251

5.5. Conclusions

Un primer element que cal tenir en compte en aquestes conclusions és el caràcter introductori i d'exploració de les dades recollides. El biaix inicial introduït pel fet de no poder entrevistar membres del sindicat en empreses amb més de 20 afiliats redueix l'univers d'estudi i la representativitat de la mostra; així mateix, el biaix introduït pel fet d'interrogar sobre els motius de baixa només als que han causat baixa ($n = 251$) redueix sensiblement la mostra inicial d'afiliats amb rebuts no pagats ($n = 798$) i augmenta els possibles errors de mostra. Això no treu valor a l'instrument que s'ha posat en marxa, només implica una advertència sobre la representativitat o sobre la rotunditat de determinades conclusions o extrapolacions (sobretot aquelles que tenen a veure amb realitats més segmentades com ara sectors, territoris, dimensió d'empresa, etc.).

La nostra pregunta o problema se centrava en qüestions al voltant del com, qui o per què els afiliats deixen l'organització; que també es podria formular d'una altra forma: per què el temps de permanència en l'afilació és baix?, o per què per a alguns afiliats el temps de permanència és molt llarg i per a altres molt curt. És a dir, elements que, juntament amb l'anàlisi de les pràctiques de reclutament, ens podrien permetre respondre al per què del declivi o l'estancament de les taxes d'afilació sindical.

Hem centrat el nostre problema en el volum d'afiliats que causen baixa del sindicat i en la seva possible agrupació en col·lectius més proclius a la baixa o l'abandonament del sindicat (**sortida**) i en els motius que estan al darrere d'aquesta decisió.

<p>Tres moments d'observació de l'afilació</p> <p>Reclutament ⇨</p> <p style="text-align: center;">Permanència ⇨</p> <p style="text-align: right;">Sortida</p>	<p>Tres matèries d'observació</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Quantitat (%) ❖ Motius o causes ❖ Col·lectius
---	---

Tot seguint Visser (2002), teòricament hi ha uns grups més proclius a la baixa del sindicat i uns altres amb més tendència a la permanència. Entre els més proclius a la baixa, podem situar els joves, les dones, les persones amb contracte precari o atípic (inestable) i amb baix salari; podem afegir que una bona part d'aquests afiliats marxaran sobretot per motius no sindicals de tipus estructural (acomiadament, atur, inactivitat, canvi de feina), tot i que també una part marxaran per insatisfacció sindical amb motivacions relacionades amb el preu de la quota, l'ús dels serveis i la manca de protecció o assistència. Entre els més proclius a la permanència trobarem homes, persones madures, amb contracte estable i treball a jornada completa, en sectors de salaris més alts, en empreses d'una certa dimensió i amb més presència de representants dels treballadors o de sindicats en els seus centres de treball; una bona part d'aquests afiliats marxaran per causes estructurals (la jubilació serà la més típica),

mentre que d'altres causaran baixa per insatisfacció amb el sindicat (bé instrumental —no s'aconsegueixen millores de salari—; bé ideològiques o d'identitat).

Enfront d'aquest esquema teòric, el perfil dels que causen baixa en la CONC és el que segueix. Pel que fa a característiques demogràfiques, més dones que homes, més grans que joves (mitjana d'edat 45,4), més nivells alts d'estudi que baix nivell. En relació amb les característiques laborals, es tracta sobretot de jubilats o pensionistes, treballadors no manuals (tècnics i comandaments), amb major antiguitat en els seus llocs de treball i que han experimentat menys canvis d'empresa, desenvolupant les seves feines en centres de treball més grans de 26 treballadors (es produeixen més baixes a major dimensió) i, així mateix, es tracta d'afiliats que no han deixat el sindicat en ocasions anteriors. Respecte de la dimensió d'empresa hem de tenir en compte les limitacions que suposa la mostra (empreses amb menys de 20 afiliats a la CONC) i que treu significació a la relació estadística. Sobre aquesta base, el perfil aproximat dels que es donen (o es donaran) de baixa en funció dels dos grups de motivacions distingits, és a dir sindicals (insatisfacció amb el sindicat) i no sindicals (estructurals, que impliquen canvi en la situació laboral, o bé familiars i personals o altres) és el següent:

	Sindicals	No sindicals
Sexe	_____	_____
Edat	26 a 45 anys	56 o més anys
Estudis	Batxillerat / FP2	Fins a primària
Situació laboral	Ocupats (fix - temporal)	Pensionistes – Altres
Antiguitat en l'empresa	4 a 6 anys; 21 a 30 anys	Més de 30 anys
Rotació o canvi empreses	_____	11 a 20 empreses
Categoria	Tècnics	Comandaments; administratius
Dimensió empresa	51-500	>500 ; <6 treballadors
Ram	_____	_____
Indústria/Serveis	_____	_____
Unió territorial	_____	_____
Antiguitat en l'afiliació	2-4 anys	Menor i major antiguitat
Baixes anteriors	Més baixes anteriors	Cap o una baixa anterior
Gabinet	Ús del Gabinet	—
Formació	—	—
Assessorament	—	—

És a dir que les motivacions ens donarien els perfils següents:

- Motivacions sindicals: tècnic, edat madura, estudis mitjans, d'empresa mitjana-gran, amb 2-4 anys d'antiguitat afiliativa i amb més baixes anteriors en l'afiliació a la CONC (més rotació).

- Motivacions no sindicals: pensionistes, treballadors de baix nivell d'estudis, edat i antiguitat en les empreses elevades, treballadors no manuals, amb major o bé amb menor antiguitat afiliativa.

Per tant, recopilant el conjunt d'informacions dels apartats 2 i 3, es poden remarcar diferents conclusions. D'entrada, tot i que seguint les dades del registre no hi ha una diferència substancial entre el conjunt de l'afiliació i els afiliats amb rebuts no pagats, segons la composició per sexe, sí que hi ha diferència entre homes i dones entre els entrevistats, de manera que un 10 % més de dones estan disposades a causar baixa. Ara bé, les motivacions sindicals o no sindicals (laborals, personals) entre homes i dones que causen baixa no generen diferències (en Waddington, 2006, els homes tenen més propensió a la insatisfacció sindical com a raó per marxar). La major predisposició de les dones a una situació laboral més precària les hauria d'acostar teòricament a un tipus de causa més ocupacional o laboral que sindical; però també, certament, una gran part de les dones que s'afilien a un sindicat tenen una situació de treball més estable (Alòs *et al*, 2000 i 2004).

Per edats, les diferències entre el registre d'afiliació i el d'afiliats amb rebut no pagat mostra que hi ha força més problemes de cobrament de la quota entre els més joves. No obstant això, són els més grans aquells que, proporcionalment, causen més baixes i més joves aquells que manifesten la voluntat o la possibilitat de continuar. Els més grans deixen l'organització per causes no sindicals vinculades a la jubilació, també els joves tenen taxes d'abandonament elevades però no per jubilació, sinó per la situació de treball més precària; mentre que són, sobretot, els madurs els que marxen per causes sindicals. Aquí hi ha una certa coincidència amb Waddington (2006), de manera que els afiliats a la CONC tenen una major estabilitat laboral, i això fa que siguin treballadors menys exposats a l'acomiadament i al canvi bruscat de les seves circumstàncies ocupacionals, per tant la jubilació és la sortida més natural. També s'ha de tenir en compte que, a diferència dels sindicats nòrdics, els sindicats espanyols no tenen uns serveis específics per a aquesta part de la població (i en això coincideixen amb els britànics), i per tant no tenen incentius específics per a atraure o retenir aquesta part de la població treballadora.

Per estudis i comparativament, causen més baixa, entre els afiliats amb rebut no pagat, aquells que tenen estudis alts i a més són aquests els que addueixen més insatisfacció sindical; en canvi hi ha major probabilitat de continuar entre els que tenen menors nivells d'estudis, a més entre aquests darrers els que abandonen esmenten motius no sindicals.

Per situació laboral, causen més baixa, proporcionalment parlant, els jubilats (amb motius no sindicals), mentre comparativament hi ha més possibilitat de continuar en el sindicat entre aquells afiliats amb rebuts impagats i contracte temporal. Entre els que tenen contracte (estable o temporal), els afiliats amb rebut no pagat que causen baixa tendeixen a adduir més motius sindicals.

Per categoria, causen més baixa proporcionalment els no manuals, especialment tècnics i comandaments; en canvi tenen més continuïtat comparativa els manuals. Les motivacions sindicals per deixar el sindicat són més esmentades pels tècnics, mentre que entre comandaments i administratius les causes no sindicals són més argumentades.

També es produeixen més baixes proporcionalment entre aquells afiliats que atresoren més antiguitat en l'empresa i menys canvi d'empresa, a més, amb certa lògica amb la seva edat, categoria i situació laboral, esgrimeixen més motius no sindicals. La major continuïtat comparativament la trobem entre aquells afiliats amb rebut no pagat que acumulen menor antiguitat en l'empresa; entre aquests darrers els que causen baixa sobretot ho fan per motius sindicals, mentre que aquells amb molts canvis d'empresa esgrimeixen motivacions no sindicals.

Recordem, així mateix, que únicament l'edat (una variable personal demogràfica) i l'antiguitat en l'empresa i la situació laboral actual (dues variables personals ocupacionals) estan significativament relacionades amb l'explicació dels motius de la desafiliació.

La dimensió de l'empresa en la qual es treballa també afecta el conjunt de variables que volem explicar; tot i que amb certa prudència, donades les característiques limitades de la mostra. Així es produeixen més baixes a major dimensió d'empresa (a partir de 26 treballadors), mentre que els impagats en empreses micro i petites (menys de 26 treballadors) tendeixen comparativament a una major continuïtat afiliativa (és a dir, manifesten que tornaran a pagar la quota). Les motivacions sindicals no tenen una relació tan directa amb la dimensió; de manera que els motius sindicals es localitzen en les empreses mitjanes i grans (51 a 500 treballadors) i els motius no sindicals estan en les molt grans empreses (més de 500 treballadors) i en les micro de menys de 6.

De fet, amb el que hem dit fins ara, es dibuixa una doble trajectòria en les motivacions. Uns treballadors (no manuals i sobretot tècnics, amb nivell d'estudis mitjà) que causen baixa per motius sindicals, enfront d'uns treballadors jubilats i pensionistes (nivell d'estudis baix), que causen baixa per motius no sindicals. Enfront dels afiliats descrits, hi ha un altre tipus que possiblement abandona el sindicat per motivacions que poden ser diferenciades de les anteriors, però que en tot cas mostren més tendència proporcional, o comparativa, a seguir en el sindicat (joves, de micro i petita empresa, amb contracte temporal, treballadors manuals i de baixa antiguitat en l'empresa i en el sindicat) o a marxar per causes no sindicals. Segons Waddington (2006), la insatisfacció sindical com a motivació de la desafiliació és relacionada amb la dimensió i l'heterogeneïtat del sindicat i no tant amb l'ocupació de l'afiliat; però també, segons Visser (2002), la discontinuïtat en l'afiliació predomina entre els joves, les dones i els treballadors a temps parcial, o de baix salari, segurament menys propensos a esgrimir raons d'insatisfacció sindical, a diferència dels col·lectius més estables, que poden ser més crítics.

Recordem que, amb aquesta iniciativa, s'ha iniciat un procés d'entrevista que ha permès observar d'entrada que, entre els afiliats que han deixat de pagar la quota:

	{	Per motius sindicals: 36,7%
Causaran baixa: 31,5%	}	
	l	Per motius no sindicals: 63,
Possible continuïtat: 68,5%		

Aquesta xifra del 37% d'afiliats que abandonen el sindicat per motius sindicals ha estat reafirmada per l'entrevista control als 1.208 afiliats que presentem en annex (segons aquesta enquesta de control, el 35% ho deixa per motius sindicals i el 65% per motius no sindicals). Segons Waddington (2006), els desafiliats als tres sindicats per ell estudiats i que esmenten motius sindicals coincideixen en les tres principals fonts d'insatisfacció: el sindicat fa poca cosa per millorar el salari i les condicions de treball; els dirigents sindicals fan poca cosa per posar-se en contacte amb l'afiliat i, finalment, no donen suficient ajuda a l'afiliat amb problemes. Com a quarta raó, els desafiliats del sindicat més exposats a la reestructuració i la inestabilitat esmenten la quota excessiva, mentre que els desafiliats dels sindicats amb major estabilitat laboral esmenten que l'organització no proporciona informació, o es poc eficaç en matèria de salut i seguretat.

En canvi, en el nostre estudi, entre els afiliats que han causat baixa per motius d'insatisfacció amb el sindicat, esmenten, en primer lloc, que el sindicat no informa o assessora adequadament; en segon lloc, que es va afiliar per utilitzar serveis sindicals que ja no necessita; en tercer lloc, pel mal funcionament dels serveis i, en quart lloc, que des del moment de l'afiliació no ha necessitat res del sindicat. Una altra diferència és el fet que, mentre la marxa dels afiliats insatsifets amb el sindicat en els casos britànics estudiats per Waddington oscil·la entre l'11 i el 27% dels desafiliats per motius sindicals, en el cas de la CONC, només el 8,7% ha considerat l'opció de marxar a un altre sindicat. També aquells que esmenten la quota excessiva són pocs en el cas de la CONC.

En el capítol dedicat a l'anàlisi del comportament afiliatiu a partir de l'evolució de les dades del registre, que ha precedit l'anàlisi de les entrevistes, ja es fa palesa una doble tendència. Per una banda, tenim dones i joves, immigrants i temporals, amb poca antiguitat com a membres de l'organització i usuaris del servei jurídic del sindicat, que, a més, són molt dinàmics des del punt de vista afiliatiu; és a dir que el comportament afiliatiu d'aquests col·lectius es caracteritza per moltes altes i moltes baixes, amb l'afegit important que aquest dinamisme finalment reverteix en una taxa de creixement positiu en termes de nombre o quantitat d'afiliats. Enfront d'aquests, tenim els afiliats que han participat en cursos de formació, o amb responsabilitats (delegats), i d'edat madura, que mostrarien més estabilitat afiliativa, tot i que no tant dinamisme. Finalment, la dinàmica negativa seria donada, lògicament, per

jubilats i pensionistes. No obstant això, remarquem que la sortida dels afiliats jubilats es produeix després d'una dilatada permanència en el sindicat, i això ens remet a un altre fenomen: la distància entre la desafiliació que es produeix en el mitjà-llarg termini, de les baixes afiliatives de curt termini o immediata (menys d'un any).

La primera la podríem anomenar desafiliació demogràfica, i té a veure amb el cicle de vida i trajectòria de vida laboral.

La segona és una desafiliació més instrumental o immediatista (la trajectòria discontinua esmentada per Visser), perquè segurament també es podria qualificar així la seva afiliació, fruit d'una decisió ràpida per fer front a un problema en el curt termini; tot i que la instrumentalitat segurament tindrà més a veure amb factors negatius de defensa i protecció que no pas d'augment de sou o de millora substancial de les condicions de treball.

Així mateix, hauríem d'afegir una desafiliació identitària, que es pot produir a mitjà-llarg termini, i una desafiliació de crisi o laboral, produïda per canvis sobtats i importants en el context (reconversió, crisi ocupacional, cicle deprimit en els mercats laborals, etc.), que incideixen en les circumstàncies de la feina dels afiliats (el motiu de la desafiliació serien canvis en l'empresa o en la situació laboral derivats d'una fallida, un expedient de regulació, etc.).

Si recordem la distinció, ja emprada en treballs anteriors, entre treballadors centrals (feina estable, a temps complet, més qualificació i antiguitat) i treballadors perifèrics (feina més atípica, a temps parcial i menys qualificació i/o menys antiguitat) es podria avançar la hipòtesi que la desafiliació demogràfica i identitària està més relacionada amb els afiliats centrals, mentre que la desafiliació instrumental o immediata i la desafiliació de crisi o laboral estan més relacionades amb els afiliats perifèrics —tot i que els treballadors centrals també poden estar afectats per fallides d'empresa, ERES, etc.

Per tant, veiem que el factor temporal (trajectòria ràpida o immediata d'afiliació i desafiliació enfront d'una altra de mitjà i llarg termini) ens conforma una tipologia hipotètica que encaixa amb la distinció emprada en estudis afiliatius anteriors entre afiliats centrals (o primaris) i afiliats perifèrics (o secundaris).

Aquest factor temporal ha de ser complementat amb la ressenyada doble trajectòria de motivacions que hem localitzat al darrere de la marxa del sindicat o desafiliació. Recordem que hem distingit entre els afiliats centrals que causen baixa per motius sindicals (no manuals i sobretot tècnics) i aquells que causen baixa per motius no sindicals (jubilats i pensionistes); i, entre els afiliats perifèrics, aquells que superen l'etapa d'immediatesa (1-2 anys d'afiliació) i tendeixen a seguir en el sindicat pel plus de seguretat i protecció, respecte d'a-

quells que abandonen molt ràpidament l'organització, tot i que aquí les atribucions de motivacions sindicals i no sindicals no són tan evidents i semblen abundar més les segones que les primeres.

La taula següent resumeix, en forma d'hipòtesi, els paràgrafs anteriors.

		Motivacions	
		Sindicals (identitàries i instrumentals)	No sindicals (instrumentals negatives i problemes laborals)
Tipus de desafiliació	Curt termini – immediatista	—	Afiliats perifèrics
	Mitjà-llarg termini– demogràfica	Afiliats centrals (no manuals, tècnics, qualificats)	Afiliats centrals (pensionistes)

Seguint també les conclusions de Waddington (2006), els motius d'insatisfacció sindical que mostren els desafiliats es relacionen, en el seu cas, amb la necessitat d'institucionalització per una banda i de mobilització per una altra (model *partnership* i model *organizing*), però també amb el necessari canvi de l'estructura i la forma de gestió o de govern del sindicat; també l'autor troba un fil conductor entre els motius d'afiliació i els de no-retenció o desafiliació, basat en dos elements com són, per una banda, la millora del salari i de les condicions de treball i, per una altra, el suport donat pel sindicat als seus afiliats. En canvi, en el cas de la CONC, sembla que són sobretot qüestions relacionades amb els serveis i amb el model organitzatiu (informació i assessorament) les més esmentades; aquesta és una conclusió important que cal explorar en futures recerques.

Un altre element que s'ha de remarcar és que, donada la proporció d'altres (14,5% del total de l'afiliació) i baixes (11,3% del total de l'afiliació) i el substantiu però inferior saldo de creixement, podem estar d'acord amb Waddington (2006), i altres autors, en el fet que el problema no és tant reclutar i afiliar més, atès que quasi un 15% de renovació anual és una taxa de creixement bastant espectacular, sinó que la qüestió que cal resoldre és la de com es pot retenir dins de l'organització aquest flux de sortida de l'11%. Per exemple, l'actual saldo positiu del 3% es doblaria disminuint les baixes un 3% (uns 5.000 afiliats més que continuarien en el sindicat).

Percentatge d'altres i baixes i el saldo afiliatiu sobre el total de l'afiliació a la CONC (2005)

2005	Nombre	%
Baixes	19.325	11,3
Altes	24.265	14,2
Saldo afiliatiu	4.940	2,9
Total afiliació	170.476	100

En els motius no sindicals per la desafiliació, la capacitat d'incidència de mesures o iniciatives dirigides des dels mateixos sindicats és menor, tot i que si l'actual reforma laboral continua disminuint la taxa de temporalitat i precarietat, això podria incidir en aquesta dinàmica afiliativa precària o immediata, reduint-la substancialment; és clar que aquesta dinàmica positiva pot ser contrarestatada pel fet que l'estabilitat laboral no encoratja suficientment l'afiliació sindical en el cas espanyol. No obstant això, la major capacitat d'incidència directa del sindicat està en els factors de desafiliació relacionats amb la insatisfacció sindical; en aquest sentit, tot i tenir en compte que aquesta enquesta no és prou representativa per tal d'arribar a conclusions d'aplicació indiscutible, sí que fora bo, de cara a futures prospectacions i estudis, donada aquesta continuïtat en els factors d'afiliació-reclutament, permanència o estabilitat afiliativa i, finalment, baixa de l'afiliació, tenir en compte i recordar els factors esmentats pels entrevistats:

Factors sindicals que incideixen en la baixa de l'afiliació

		Freqüència	%	% agrupat
Sindicat no útil, no funcional	Afiliat per estar més protegit en la feina, i ja no ho necessita	6	6,5	39,1
	Afiliat per utilitzar serveis de sindicat, i ara no ho necessita	15	16,3	
	Obtinc els mateixos beneficis que els afiliats sense ser-ho	3	3,3	
	Des de l'afiliació no he necessitat res del sindicat	9	9,8	
	Altres motius de necessitat/utilitat	3	3,3	
Disconforme serveis sindicals	Funcionament inadequat	14	15,2	15,2
Disconforme acció sindical	Considera que no informa o assessora adequadament	16	17,4	37,0
	No està d'acord en com representa els interessos dels treballadors	2	2,2	
	No representa bé els seus interessos particulars	1	1,1	
	Només representa treballadors amb millor situació laboral	1	1,1	
	Diferències amb la SSE de la seva empresa	6	6,5	
	Desacord amb la negociació del conveni	4	4,3	
	Diferències amb delegat/s del sindicat	1	1,1	
	Desacord ideològic (diferent dels casos anteriors)	3	3,3	
Prefereix un altre sindicat	Té millors serveis i tracte (o espera trobar-los)	3	3,3	8,7
	És majoritari en la seva empresa/centre	5	5,4	
Total		92	100	100

Un últim element que cal tenir en compte és que entre els que causen baixa, en els sindicats estudiats per Waddington (2006), hi ha més insatisfacció amb el sindicat entre aquells que han exercit un càrrec o han participat en formació sindical. En el cas de l'estudi de la CONC, aquells que han assistit a cursos de formació i també entre els delegats, hi ha menys baixes però, a la vegada, no hi ha més insatisfacció amb el sindicat que entre aquells que no han fet formació o no han exercit càrrec. Això apunta una dinàmica de implicació i compromís que per ara sembla efectiva en la retenció de l'afiliació.

En definitiva s'observen perfils diferenciats, tant dels afiliats que manifesten la voluntat o la possibilitat de continuar, un cop resolt els problemes de no pagar el rebut de la quota, com dels que causen baixa immediata i, dintre d'aquests, les distàncies entre individus i col·lectius que afirmen marxar per motius sindicals i els que ho fan per motius no sindicals. De cara al futur, fora molt interessant augmentar la mostra i el qüestionari per tal d'obtenir uns perfils molt més acurats, en funció no només d'aquests grans grups de motivacions, sinó també de les motivacions més específiques que en formen part. En tot cas, les diferències entre motivacions laborals (jubilacions, sobrerrepresentades en les entrevistes aquí analitzades) i les motivacions personals i familiars (més importants entre les entrevistes a les 1.208 baixes) i en els perfils dels que sostenen les motivacions sindicals per causar baixa, també justifiquen o encoratgen a seguir aprofundint pel camí traçat. També, entre aquests perfils, no només hauríem de comptar amb variables demogràfiques, ocupacionals, o de trajectòria sindical, sinó també de participació en la vida sindical (exercici de càrrecs interns o unitaris, assistència i participació a reunions, etc.).

Finalment, algunes recomanacions per a possibles continuacions de l'estudi:

- Mostra de tots els impagats, amb independència de la dimensió d'empresa. Les entrevistes haurien de realitzar-se exclusivament a afiliats que causin baixa i comptar amb una mostra suficient i significativa.
- Ampliació del qüestionari, afegint incentius pels quals podrien tornar al sindicat, i grau d'implicació o participació sindical dels afiliats que causen baixa.
- Millora dels camps d'informació ocupacional i personal del registre d'afiliats o fer coincidir en un període de temps proper l'enquesta d'afiliació amb la iniciativa d'estudi dels que causen baixa, per tal de tenir un grup de referència sòlid que permeti comparacions robustes i significatives.
- Aquesta iniciativa d'entrevista, com la dels 1.208, hauria d'avaluar-se des del punt de vista dels seus efectes en el sentit d'allò que esmenta Waddington (2006): part dels que causen baixa tornarien si el sindicat es posés en contacte amb ells. Si l'efecte ha estat positiu, aquest seria un incentiu més per a continuar periòdicament interrogant-se sobre els motius de l'abandonament de l'afiliació sindical.

6. Bibliografia

- ❖ ALÓS, R.; JÓDAR, P.; MARTÍ, J.; MARTÍN, A.; MIGUÉLEZ, F.; REBOLLO, O. *La transformació del sindicat. Estudi de la afirmació de CCOO de Catalunya*. Barcelona: Viena / CONC, 2000.
- ❖ ALÓS, R.; JÓDAR, P.; MARTÍN ARTILES, A.; MARTÍ, J.; BONET, X. *Relaciones laborales y actividad sindical en los centros de trabajo. Informe sobre la encuesta a delegados de CCOO de Catalunya*. Barcelona: CERES, 2004.
- ❖ CERES. *Els processos d'afirmació i desafirmació a la CONC*. Barcelona: CONC (mímeo), 2000.
- ❖ CHECCHI, D.; VISSER, J. «Pattern Persistence in European Trade Union Density: A longitudinal analysis 1950–1999». *European Sociological Review*, vol. 21, núm. 1 (2005).
- ❖ CREGAN, C. (2005): «Can organizing work? An inductive analysis of individual attitudes toward union membership». *Industrial and Labor Relations Review*, vol. 58, núm. 2 (gener 2005).
- ❖ GALLIE, D. «Trade Union Allegiance and Decline in British Union Labour Markets», dins GALLIE, D.; PENN, R.; ROSE, M (eds). *Trade Unionism in Recession*. Oxford: OUP, 1996.
- ❖ GOERKE, L., PANNENBERG, M. «Norm-Based Trade Union Membership: Evidence for Germany». *German Economic Review*, 5(4), 481-504 (2004).
- ❖ GUEST, D.; DEWE, P. «Why do Workers Belong to Trade Unions? A Social-Psychological Study in the UK Electronics Industry». *British Journal of Industrial Relations*, 26, 178–194 (1988).
- ❖ GUEST, D.; CONWAY, N. «Exploring the paradox of unionized worker dissatisfaction». *Industrial Relations Journal*, vol. 35, núm. 2 (2004).
- ❖ HIRSCHMAN, A. *Exit, Voice and Loyalty*. Cambridge. MA: Harvard University Press, 1970.
- ❖ HYMAN, R. «Trade unions and interest representation in the context of globalisation». *Transfer*, vol. 3, núm. 3 (1997).

- ❖ MIGUÉLEZ, F.; RECIO, A.; LOPE, A.; REBOLLO, O.; ALÓS, R. *1º encuesta de relaciones laborales en Catalunya. Análisis de las empresas de la industria de la alimentación, metal, químicas y textil*. Barcelona: CERES, 1991.
- ❖ OLSON, M. *La lógica de la acción colectiva*. México: Noriega, 1992.
- ❖ REBOLLO, O.; MARTÍN, A.; MIGUÉLEZ, F.; LÓPEZ, P. *El sindicalismo a través de sus protagonistas. Estudio sobre la afiliación de Comissions Obreres de Catalunya*. Barcelona: CERES, 1993.
- ❖ STUC (2006): <http://www.stuc.org.uk/files/import/6/Sum1Challenges.pdf>.
- ❖ VAN RIJ, C.; SARIS, W. «Time dependency of trade union membership. An event-history analysis». *Quality and Quantity Journal*, vol. 27, núm. 1 (1993).
- ❖ VISSER, J. «Why Fewer Workers Join Unions in Europe: A Social Custom Explanation of Membership Trends». *British Journal of Industrial Relations*, vol. 4, núm. 3, 403-430 (2002).
- ❖ WADDINGTON, J. «Why Do Members Leave? The Importance of Retention to Trade Union Growth». *Labor Studies Journal*, vol. 31, núm. 3, 15-38 (2006).
- ❖ WADDINGTON, J.; KERR, A. «Trying to stem the flow: Union membership turnover in the public sector». *Industrial Relations Journal*, 30, núm. 3, 184-196 (1999).

7. Annexos

Annex 1. Qüestionari

BLOC 1

1. Motius de devolució o manca de pagament:

1. Error dades bancàries (p. ex. errors en introducció de dades)
2. Error dades personals
3. Canvi de banc/caixa/oficina
4. Manca de saldo en el moment de cobrar el rebut
5. Canvi/trasllat de feina amb pagament per nòmina i no ho va comunicar
6. Altres motius "tècnics"
7. Ha comunicat al seu banc o caixa que no pagui/retorni els rebuts

2. Vol solucionar el problema i continuar afiliat?

1. Sí, vol continuar afiliat
2. No, vol donar-se de baixa

3. Per què ha decidit donar-se de baixa?

<p>A. Motius relacionats amb la situació laboral: canvis empresa, contracte, ocupació/atur</p>	<p>1 Atur per finalització de contracte (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 2 Ja estava en atur quan es va afiliar i no vol continuar afiliat perquè no troba feina (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 3 Atur per acomiadament (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 4 Atur per tancament empresa/expedient regulació ocupació (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 5 Reducció jornada / jornada parcial (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 6 Canvi/trasllat de feina dins la mateixa comunitat autònoma 7 Canvi/trasllat fora de la comunitat autònoma 8 Canvi/trasllat de feina fora de l'Estat 9. Jubilació/prejubilació (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 10. Incapacitat laboral (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no) 11. Altres motius relacionats amb la situació laboral (finestreta: ho vincula al cost de la quota? sí/no)</p>
<p>B. No veu la necessitat/utilitat de continuar afiliat / Cost de la quota excessiu</p>	<p>12. Es va afiliar per estar més protegit en la seva feina i ara ja no ho necessita 13. Quan es va afiliar necessitava utilitzar algun servei del sindicat, però ara ja no el necessita (finestreta serveis) 14. Considera que obté els mateixos beneficis que els afiliats, sense ser-ho. 15. Des que es va afiliar no ha necessitat res (o poc) del sindicat 16. Considera excessiu el cost de la quota que li correspon. 17. Altres motius de no necessitat/utilitat (indicar)</p>
<p>C. Està disconforme amb el funcionament/cost dels serveis</p>	<p>18. Descontent amb pagament dels serveis: cars, o no s'hauria de cobrar (finestreta serveis) 19 Funcionament inadequat, descontent amb el tracte o resultats dels serveis (finestreta serveis)</p>
<p>D. Està disconforme amb l'actuació del sindicat o d'alguns dels seus membres</p>	<p>20 Altres motius disconformitat serveis (finestreta serveis) (indicar) 21. Considera que no informa o assessora adequadament 22. No està d'acord en com representa els interessos dels treballadors 23. No representa bé els seus interessos particulars 24. Només representa els treballadors amb millor situació laboral (fixos) 25. No el protegeix davant l'empresa 26. Diferències amb la SSE de la seva empresa 27. Desacord amb la negociació del conveni 28 Diferències amb delegat/s del sindicat al seu centre 29. Desacord ideològic (diferent dels casos anteriors) 30. Altres motius disconformitat sindical (indicar)</p>
<p>E. Considera que és un risc (o s'ha convertit en un risc) estar afiliat en l'empresa en què treballa (o no està ben vist).</p>	<p>31. Sempre ha estat un risc 32. Abans no (o no tant) però ara sí 33. Creu que perjudica (o pot perjudicar) la seva carrera professional 34. Altres motius de risc</p>
<p>F. S'ha afiliat a un altre sindicat, perquè hi està més d'acord o el prefereix</p>	<p>35. Està més d'acord amb els objectius del nou sindicat 36. Representa millor els seus interessos en l'empresa 37 Té millor serveis i tracte (o espera trobar-los) 38. És el sindicat majoritari a la seva empresa/centre 39 Altres motius per afiliar-se a un altre sindicat (indicar)</p>
<p>G. Motius personals / familiars</p>	<p>40. Oposició família/ amics 41. Altres motius personals o familiars (indicar)</p>
<p>H. Altres motius</p>	<p>95. Greu malaltia 96. Defunció (automàtic lligat a "motiu de no resposta" 7) 97. Altres motius (indicar)</p>

BLOC 2

1. Situació laboral actual

1. Aturat/ada
2. Ocupat/ada indefinit
3. Ocupat/ada temporal
4. Pensionista/jubilat/ada
5. Altra
6. NS/NC

2. Antiguitat en la feina actual (o anterior si no treballa) en anys

3. Nombre d'empreses on has treballat en els darrers 10 anys

4. Quina és la teva categoria laboral actual (o anterior, si no treballa)

1. Treballador poc qualificat
2. Treballador qualificat
3. Personal administratiu, personal comercial i de serveis en general
4. Tècnic o professional
5. Cap o comandament intermedi
6. NS/NC

5. Plantilla del teu centre de treball (o anterior, si no treballa)

1. Menys de 6 treballadors
2. 6-25
3. 26-50
4. 51-100
5. 101-250
6. 251-500
7. Més de 500
8. ns/nc)

6. Quin és el teu nivell d'estudis acabats?

1. Fins a primària (fins a EGB, ESO, FP1 o similars)
2. Batxillerat complet (FP2 i cicles formatius de grau mitjà)
3. Diplomatura universitària o similars (FP3 i cicles superiors d'FP o similars)
4. Superiors (llicenciatura i similars, màsters i doctorats)
5. ns/nc

Annex 2. Taules de tres motius de desafiliació (personals, laborals, sindicals) i correlacions entre variables.

Taula de contingència tres motius * edat

		Edat						Total
		16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	56 a 65	més de 65	
Tres motius	Situació laboral	41,7	42,4	42,6	55,8	72,9	85,7	53,0
	Sindicals	33,3	50,0	42,6	37,2	18,8	7,1	36,7
	Personals i altres	25,0	7,6	14,7	7,0	8,3	7,1	10,4
Total		100	100	100	100	100	100	100

V de Cramer: 0,228 significació 0,004

Taula de contingència tres motius * nivell d'estudis acabats

		Nivell d'estudis acabats				Total
		Fins a primària (EGB, ESO, FP1 o similars)	Batxillerat complet (FP2 o cicles formatius de grau mitjà)	Diplomatura universitària o similars (FP3, cicles superiors)	Superiors (llicenciatura i similars, màsters, doctorats)	
Tres motius	Situació laboral	58,9	48,0	45,8	43,5	53,0
	Sindicals	31,0	44,0	41,7	39,1	36,7
	Personals i altres	10,1	8,0	12,5	17,4	10,4
Total		100	100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * situació laboral actual

		Situació laboral actual					Total
		Aturat/ada	Ocupat/ada	Ocupat/ada temporal	Pensionista/Jubilat/ada	Altra	
Tres motius	Situació laboral	59,7	31,1	38,5	87,0	75,0	53,0
	Sindicals	32,5	52,2	50,0	10,9	16,7	36,7
	Personals i altres	7,8	16,7	11,5	2,2	8,3	10,4
Total		100	100	100	100	100	100

V de Cramer: 0,300 significació 0,000

Taula de contingència tres motius * antiguitat empresa

		Antiguitat empresa						Total	
		Menys d'un any	D'1 a 3 anys	De 4 a 6 anys	De 7 a 10 anys	D'11 a 20 anys	De 21 a 30 anys		Més de 30 anys
Tres motius	Situació laboral	50,9	51,1	41,0	50,0	50,0	50,0	88,5	53,0
	Sindicals	40,0	37,8	46,2	41,7	32,6	50,0	7,7	36,7
	Personals i altres	9,1	11,1	12,8	8,3	17,4		3,8	10,4
Total		100	100	100	100	100	100	100	100

V de Cramer: 0,205 significació 0,050

Taula de contingència tres motius * nombre empreses on ha treballat

		Nombre empreses on ha treballat					Total
		1 empresa	2 a 3 empreses	4 a 10 empreses	11 a 20 empreses	més de 30	
Tres motius	Situació laboral	58,4	47,5	51,1	75,0	100	53,2
	Sindicals	32,7	39,4	40,0	25,0		36,4
	Personals i altres	8,9	13,1	8,9			10,4
Total		100	100	100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * categoria laboral actual

		Treballador poc qualificat	Treballador qualificat	Personal administratiu, personal comercial, serveis en general	Tècnic o professional	Cap o comandament intermedi	Total
Tres motius	Situació laboral	58,2	52,9	54,8	35,0	61,1	53,0
	Sindicals	35,5	37,3	29,0	47,5	27,8	36,7
	Personals i altres	6,4	9,8	16,1	17,5	11,1	10,4
Total		100	100	100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * plantilla del centre de treball (o anterior si no treballa)

		Menys de 6 treballadors	6-25	26-50	51-100	101-250	251-500	més de 500	Total
Tres motius	Situació laboral	60,0	55,0	55,1	52,6	41,4	38,5	61,5	53,0
	Sindicals	30,0	33,3	36,7	44,7	41,4	46,2	23,1	36,7
	Personals i altres	10,0	11,7	8,2	2,6	17,2	15,4	15,4	10,4
Total		100	100	100	100	100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * ram

	Activi-tats diverses	Agro-alimentària	FSAP	Comfia	Construcció Fusta	Ensenyament	Fecoht	Minerometal·lúrgica	Pensionistes	Fiteqa	Sanitat	Comunicació i Transport	Total
Situació laboral	45,2	35,3	18,2	50,0	53,3	45,9	68,4	60,5	50,0	68,6	54,5	55,0	53,0
Sindicals	45,2	52,9	72,7	42,9	20,0	35,1	21,1	34,2	50,0	28,6	36,4	35,0	36,7
Personals i altres	9,7	11,8	9,1	7,1	26,7	18,9	10,5	5,3		2,9	9,1	10,0	10,4
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * sector econòmic

		Sector econòmic			Total
		Indústria	Serveis	Aturat – Pensionista	
Tres motius	Situació laboral	58,1	49,0	66,7	53,0
	Sindicals	33,3	39,2	33,3	36,7
	Personals i altres	8,6	11,9		10,4
Total		100	100	100	100

Taula de contingència tres motius * unió territorial

		Unió territorial										Total	
		Baix Llobregat	Barcelonès	Vallès Oriental – Maresme	Vallès Occidental	Alt Penedès/ Garraf	Osona	Anoia	Bages- Berguedà	Girona	Tarragona		Lleida
Tres motius	Situació laboral	70,3	53,2	56,0	40,6	50,0		50,0	53,8	53,8	40,9	55,6	53,0
	Sindical	21,6	38,7	44,0	50,0	50,0	50,0	50,0	15,4	30,8	36,4	38,9	36,7
	Personal i altres	8,1	8,1		9,4		50,0		30,8	15,4	22,7	5,6	10,4
Total		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

V de Cramer: 0,240 significació 0,092

Correlaciones

Correlació de Pearson	Sector econòmic	Edat	Dumotiu	Situació laboral actual	Antiguitat empresa	Nombre empreses on ha treballat	Categoria laboral actual	Plantilla del centre de treball	Nivell d'estudis acabats	Unió Territorial
Sector econòmic	1	-0,019	-0,054	-0,023	-0,002	-0,048	-0,144(**)	-0,011	0,164(**)	0,083(*)
Edat	-0,019	1	-0,233(**)	-0,164(**)	-0,431(**)	-0,376(**)	-0,012	0,035	-0,132(**)	-0,085(*)
Dumotiu	-0,054	-0,233(**)	1	-0,165(**)	-0,127(*)	-0,030	-0,033	0,058	0,083	-0,00
Situació laboral actual	-0,023	-0,164(**)	-0,165(**)	1	-0,062	-0,016	-0,174(**)	-0,010	0,029	-0,042
Antiguitat empresa	-0,002	-0,431(**)	-0,127(*)	-0,062	1	-0,696(**)	-0,107(**)	0,175(**)	-0,095(**)	-0,037
Rotació empreses	-0,048	-0,376(**)	-0,030	-0,016	-0,696(**)	1	-0,094(**)	-0,106(**)	0,051	0,001
Categoria laboral actual	-0,144(**)	-0,012	-0,033	-0,174(**)	0,107(**)	-0,094(**)	1	0,074(*)	0,452(**)	0,053
Plantilla centre de treball	-0,011	-0,035	-0,058	-0,010	-0,175(**)	-0,106(**)	-0,074(*)	1	0,040	0,010
Nivell d'estudis acabats	-0,164(**)	-0,132(**)	-0,083	-0,029	-0,095(**)	-0,051	-0,452(**)	0,040	1	0,026
Unió territorial	-0,083(*)	-0,085(*)	-0,002	-0,042	-0,037	-0,001	-0,053	0,010	0,026	1

** La correlació és significativa al nivell 0,01 (bilateral).

* La correlació és significativa al nivell 0,05 (bilateral).

a No es pot calcular perquè almenys una variable és constant.

Annex 3. Entrevistes de control (1.208)

Nota metodològica

Conjuntament a la realització de les 798 entrevistes telefòniques que han donat lloc a l'enquesta de baixes que estem analitzant, i que han estat guiades per una mostra representativa (basada en tots els afiliats amb rebut no pagat d'empreses amb menys de 20 afiliats), s'ha desenvolupat un procés mitjançant el qual s'han interrogat 1.208 afiliats que no havien pagat el rebut de la quota d'afiliació.

Es tracta d'entrevistes realitzades d'octubre del 2005 a setembre del 2006 a tots els afiliats amb rebut no pagat que han estat localitzats telefònicament i han manifestat la voluntat de causar baixa. A aquestes persones se'ls proposaren dues preguntes; la primera és: per què no ha pagat?; si la seva resposta implica donar-se de baixa, s'inclou una segona pregunta al voltant del motiu. La resta de dades que s'incorporen a aquesta anàlisi s'han extret de la base de dades d'afiliació.

Per tant, els entrevistats en aquesta iniciativa són afiliats amb rebut no pagat que causaran baixa, i, com que coincideix amb el període d'enquesta, alguns dels interrogats formen part de la mostra de l'enquesta (n = 798). Aquesta iniciativa dels 1.208 la utilitzarem com un instrument de control de l'enquesta representativa i amb mostra aleatòria dels 798 i, bàsicament, per controlar el motiu i les causes de l'abandonament del sindicat, que és la variable realment comparable en l'una i l'altra iniciativa.

Resultats

D'entrada, ens interessa observar les diferències en les característiques de la mostra d'entrevista (n = 798) i del registre (n = 1.208). Com podem observar, l'entrevista dels 1.208, per sexe, no s'aproxima a la distribució de la població masculina i femenina ni en el registre d'afiliació, ni tampoc en el registre d'impagats; pel que fa a l'enquesta amb mostra aleatòria (n = 798), la distribució està més a prop dels impagats que manifesten la seva voluntat de possible continuació que no pas d'aquells que causaran baixa.

Sexe	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)		Registre d'afiliació	
	Freqüència	%	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ	Afiliació 31-12-05	Impagats
Dona	515	42,6	51,4	40,0	34,8	37,1
Home	693	57,4	48,6	60,0	65,2	62,9
Total	1208	100,0	100,0	100,0	100	100

En canvi, per edats, la distribució dels 1.208 s'acosta més a la dels entrevistats que causaran baixa (tot i que en les edats centrals, 36-55, no hi ha gaire variació entre les diferents iniciatives).

Edat	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ
16 a 25	52	4,3	4,8	8,2
26 a 35	308	25,5	26,3	37,5
36 a 45	306	25,3	27,1	29,1
46 a 55	259	21,4	17,1	18,3
56 a 65	223	18,5	19,1	5,3
més de 65	60	5,0	5,6	1,6
Total	1208	100,0	100,0	100,0

Sector econòmic	Freqüència	%
Indústria	495	41,0
Serveis	692	57,3
Aturat – Pensionista	21	1,7
Total	1208	100,0

Ram	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)		Registre afiliació	
	Freqüència	%	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ	Afiliació 31-12-05	Impagats
Activitats diverses	132	10,9	12,4	12,4	6,6	10,5
Agroalimentària	88	7,3	6,8	4,0	4,4	6,2
FSAP	32	2,6	4,4	1,5	7,4	1,9
Comfia	51	4,2	5,6	4,0	12,1	3,5
Construcció – Fusta	129	10,7	6,0	13,7	5,3	15,8
Ensenyament	109	9,0	14,7	5,9	5,9	5,3
Fecoht	180	14,9	7,6	15,9	8,0	17,3
Minerometal-lúrgica	171	14,2	15,1	14,8	19,3	15,8
Pensionistes	20	1,7	0,8		2,4	1,3
Fiteqa	107	8,9	13,9	9,3	11,4	8,2
Sanitat	47	3,9	4,4	4,0	4,4	3,8
Comunicació i Transport	141	11,7	8,0	14,4	12,2	10,3
Aturats – Sense ram	1	0,1	0,4		0,4	0
Total	1208	100,0	100,0	100,0	100	99,9

Pel que fa al ram, hi ha una variació important entre el registre d'afiliació i el registre d'impagats; l'entrevista dels 1.208 s'acosta bastant a la distribució dels impagats per ram, tot i

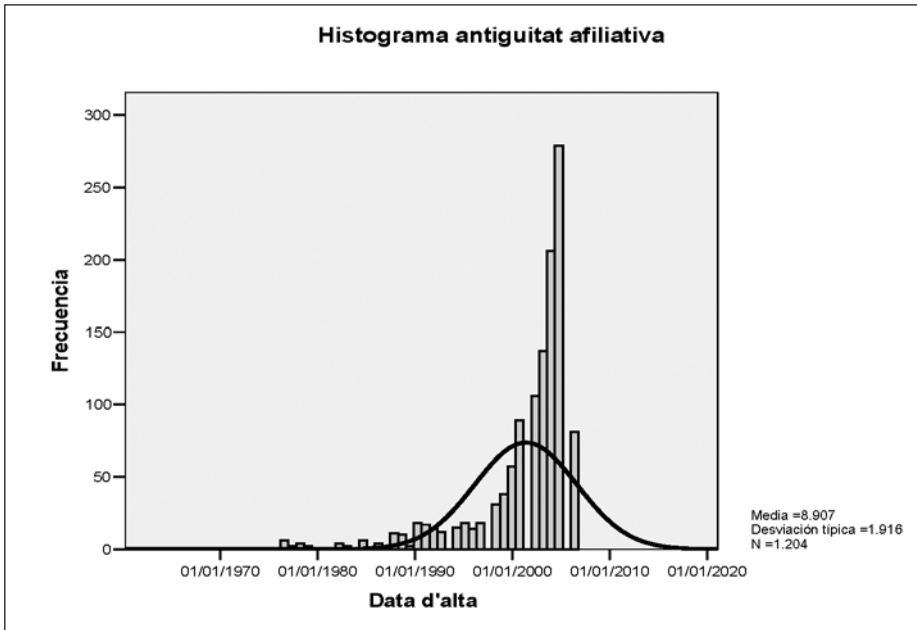
que subrepresenta bastant la Construcció i sobrerrepresenta Ensenyament (en la resta de rams, les diferències són menors). La distribució dels 1.208 s'acosta en ocasions a la mostra d'afiliats enquestats (n = 798) que causaran baixa i en ocasions a la mostra d'afiliats que manifesten la possibilitat de continuar.

Territoris	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	BAIXA	POSSIBLE CONTINUACIÓ
Baix Llobregat	151	12,5	14,7	13,3
Barcelonès	328	27,2	24,7	29,8
V. Oriental – Maresme	104	8,6	10,0	11,5
Vallès Occidental	131	10,8	12,7	10,1
Alt Penedès – Garraf	59	4,9	4,8	5,7
Osona	20	1,7	0,8	2,6
Anoia	17	1,4	0,8	1,8
Bages-Berguedà	37	3,1	5,2	4,9
Girona	166	13,7	10,4	10,1
Tarragona	124	10,3	8,8	7,9
Lleida	71	5,9	7,2	2,4
Total	1208	100,0	100,0	100,0

La distribució territorial, en canvi, és bastant similar en totes tres mostres (n = 1.208, o causen baixa o possible continuïtat en n = 798).

Antiguitat afiliativa	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	Baixa	Possible continuació
Menys d'un any	81	6,7	11,6	9,5
1 any	279	23,1	27,9	31,7
2 anys	206	17,1	19,5	19,4
3 anys	137	11,3	9,6	8,1
4 anys	106	8,8	6,4	7,1
5 anys	89	7,4	6,4	6,2
de 6 a 10 anys	158	13,1	11,6	11,2
d'11 a 20 anys	122	10,1	6,4	6,0
Més de 20 anys	26	2,2	0,8	0,7
Total	1204	99,7	100	100
No dades	4	0,3		
Total	1.208	100,0		

Per antiguitat afiliativa, la distribució de la mostra d'entrevistes (tant baixa, com possible continuïtat) està sobrerrepresentada respecte dels n = 1.208) en els grups de 2 o menys anys d'antiguitat afiliativa, i sotsrepresentada en els grups de 3 o més anys d'antiguitat.

Pel que fa a les baixes afiliatives anteriors, s'observa netament en la taula la sobrerepresentació d'aquells que no han tingut cap baixa anterior en l'enquesta (n = 798; tant baixa, com possible continuació) i la sotsrepresentació (en relació amb la distribució dels n = 1.208) d'aquells que han deixat el sindicat en una ocasió anterior.

Nombre de baixes afiliatives	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	Baixa	Possible continuació
Mai fins ara	278	23,0	53,8	43,7
1 cop	850	70,4	41,0	50,8
2 cops	70	5,8	4,4	4,6
3 cops	6	-0,5	0,4	0,5
4 cops	3	-0,2	—	0,4
6 cops	1	-0,1	0,4	—
Total	1208	100	100	100

Client Gabinet Jurídic?	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	Baixa	Possible continuació
No client Gabinet Jurídic	947	78,4	74,5	77,0
Sí client Gabinet Jurídic	261	21,6	25,5	23,0
Total	1.208	100	100	100

La distribució dels afiliats amb rebuts no pagats en funció de si han estat o no clients del Gabinet Jurídic no té variacions substancials; tampoc en el fet d'haver rebut o no formació. En canvi, sí que s'observa variació en l'assessorament laboral i la distància està, en general, entre els n = 1.208 i l'enquesta n = 798.

Ha rebut assessorament laboral?	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	Baixa	Possible continuació
No ha rebut assessorament laboral	895	74,1	64,9	67,8
Sí ha rebut assessorament laboral	313	25,9	35,1	32,2
Total	1.208	100	100	100

Ha fet formació?	Entrevista registre (n = 1208)		Enquesta (n = 798)	
	Freqüència	%	Baixa	Possible continuació
No ha fet formació	1117	92,5	89,6	89,0
Sí ha fet formació	91	7,5	10,4	11,0
Total	1.208	100	100	100

És difícil realitzar un perfil net perquè ens falta material comparatiu; en alguns casos podem comparar amb el registre d'afiliació, en altres hem de comparar amb la mostra de l'enquesta realitzada (n = 798). En general, no obstant aquestes limitacions, hi ha proporcionalment més dones entre aquest conjunt d'impagats, o també més afiliats de 46 o més anys. No hi ha variacions entre indústria i serveis.

Motivacions per a la baixa

Motius de baixa agrupats		Motiu baixa específic	Entrevistes n = 798 (%)	N = 1.208			
				Freqüència	%	%	%
A. motius laborals	Atur	Atur per acabament de contracte	1,6	27	2,2	9,2	43,5
		Atur per acomiadament	2,0	10	-7,8		
		Atur per tancament empresa / expedient regulació ocupació	1,2	9	-7,7		
		Atur sense especificar causa	5,2	67	5,5		
	Canvi d'empresa	Canvi/trasllat de feina dins la mateixa comunitat aut.	0,8	9	-7,7	4,9	
		Canvi/trasllat de feina fora de la comunitat aut.	1,6	33	2,7		
		Canvi/trasllat de feina fora de l'Estat	2,8	18	1,5		
	Jubilació i altres	Jubilació/prejubilació	15,5	102	8,4	14,5	
		Incapacitat laboral	3,2	21	1,7		
		Altres motius relacionats amb la situació laboral	6,4	53	4,4		
	E. L'empresa factor de risc per a un afiliat	Abans no (o no tant) però ara sí	0,4	2	-2	0,4	
		Creu que perjudica (o pot) la seva carrera professional		2	-2		
		Problemes econòmics	12,4	175	14,5		
Factors familiars i altres	Oposició família/amics	4,0	2	-2	21,1	21,1	
	Altres motius personals o familiars	6,4	8	-7,7			
	Altres motius		70	5,8			
	Cap motiu en especial, no ho sap	2,4	164	13,6			
	Defunció		10	-8			
Factors sindicals	Sindicat no útil	Afiliat per estar més protegit en la feina i ja no ho necessita	6,0	29	2,4	12,0	
		Afiliat per utilitzar serveis de sindicat i ara no ho necessita	1,2	43	3,6		
		Obtinc els mateixos beneficis que els afiliats sense ser-ho	3,6	9	-7,7		
		Des de l'afiliació no he necessitat res del sindicat	1,2	50	4,1		
		Considera excessiu el cost de la quota que li correspon		5	-4		
		Altres motius de necessitat/utilitat	5,6	10	-8		
	Serveis	Descontent amb pagament de serveis: cars		17	1,4	7,9	
		Funcionament inadequat	6,4	79	6,5		
	Acció sindical	Considera que no informa o assessora adequadament	0,8	79	6,5	12,8	
		No està d'acord en com representa interessos dels treballadors	0,4	9	-7,7		
		No representa bé els seus interessos particulars	0,4	14	1,2		
		Només representa treballadors amb millor situació laboral		1	-1		
		No el protegeix davant l'empresa	2,4	1	,1		
		Diferències amb la SSE de la seva empresa	1,6	13	1,1		
		Desacord amb la negociació del conveni	0,4	12	1,0		
		Diferències amb delegat/s del sindicat	1,2	7	-6		
		Desacord ideològic (diferent dels casos anteriors)		13	1,1		
		Altres motius disconformitat sindical		5	-4		
	Prefereix un altre sindicat	Està més d'acord amb els objectius del nou sindicat	1,2	1	-1	2,5	
		Té millors serveis i tracte (o espera trobar-los)	2,0	12	1,0		
		És el sindicat majoritari en la seva empresa/centre		17	1,4		
Total			100	1.208	100,0	99,8	99,8

Comparació entre enquesta (n = 798) entrevistes de control (n = 1.208)

		Mostra n = 798			Mostra n = 1208		
		%	%	%	%	%	%
Motius laborals	Atur	10,0	53,0	63,3	9,2	43,5	64,6
	Canvi empresa	5,2			4,9		
	Jubilació i altres	25,1			14,9		
	Econòmics	12,7			14,5		
Motius familiars i altres		10,4	10,4		21,1	21,1	
Motius sindicals	Utilitat/funcionalitat	14,3	36,7	36,7	12,0	35,2	35,2
	Serveis	5,6			7,9		
	Acció sindical	13,5			12,8		
	Altre sindicat	3,2			2,5		
Total baixes		100	100	100	99,8	99,8	99,8

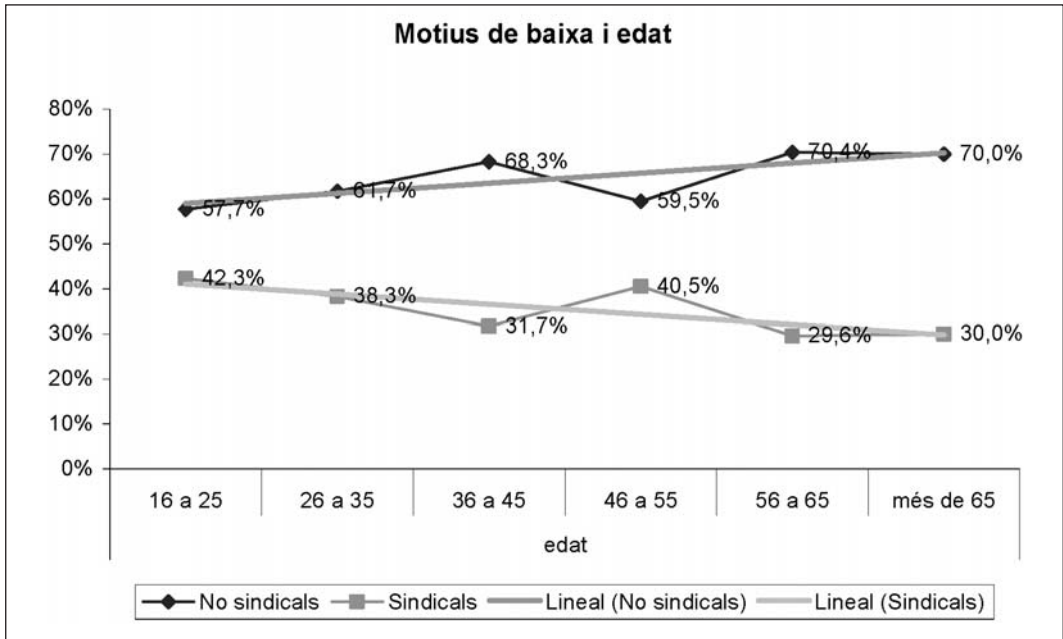
La variació més substancial, entre l'enquesta (n = 798) i la mostra de 1.208, s'estableix en els motius laborals i familiars i, a l'interior dels motius laborals, entre aquells relacionats amb pensions i jubilacions, que perden pes en una mostra més àmplia, i els motius familiars i els altres motius, que augmenten de forma considerable.

3 motius	Freqüència	%	Enquesta baixes
Situació laboral	528	43,7	53,0
Sindicals	426	35,3	10,4
Personals i altres	254	21,0	36,7
Total	1208	100,0	100

2 motius	Freqüència	%	Enquesta baixes
No sindicals	782	64,7	63,3
Sindicals	426	35,3	36,7
Total	1208	100,0	100,0

En general les associacions entre variables són poc significatives. Excepte per edat, ram i antiguitat afiliativa. No hi ha variació substancial en la distribució per sexe; tot i que, en principi, les dones tendrien més a abandonar el sindicat per motius no sindicals i els homes s'inclinarien relativament més per motius sindicals; els 4 punts de diferència per sexe suposen una variació respecte de les entrevistes (n = 798) en les quals entre homes i dones només hi ha una variació d'1 punt.

	Sexe (%)		
	Dona	Home	Total
No sindicals	67,2	62,9	64,7
Sindicals	32,8	37,1	35,3
Total	100	100	100

Per edat, els motius sindicals semblen incidir més entre els afiliats més joves (de 17 a 35 anys), però també entre els madurs de 46 a 55 anys. Els motius no sindicals afecten més els altres grups d'edat, és a dir els més grans, però també els de 36 a 45 anys. La diferència de comportament en els grups de 36 a 55 anys fa que no hi hagi una tendència clara d'augment o disminució dels motius en relació amb l'edat dels afiliats.

	Edat (%)						Total
	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	56 a 65	més de 65	
No sindicals	57,7%	61,7%	68,3%	59,5%	70,4%	70,0%	64,7%
Sindicals	42,3%	38,3%	31,7%	40,5%	29,6%	30,0%	35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

V de Cramer -0,096 -0,049

Per ram, els motius sindicals destaquen entre els afiliats de la FSAP i els pensionistes, mentre que els motius no sindicals són força importants en la Fecoht.

	Ram (%)													Total
	Activitats diverses	Agroaliment	FSAP	Comfia	Const.-Fusta	Ensenyament	Fecoht	Minero metal·l	pensions	Fiteqa	Sanitat	Comun.t ransport	aturat	
No sindicals	63,6	65,9	34,4	64,7	60,5	62,4	75,0	67,8	50,0	65,4	66,0	61,7	100	64,7
Sindicals	36,4	34,1	65,6	35,3	39,5	37,6	25,0	32,2	50,0	34,6	34,0	38,3		35,3
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

V de Cramer -0,148 -0,009

	Sector econòmic (%)			Total
	Indústria	Serveis	Aturat –	
No sindicals	65,1%	64,9%	52,4%	64,7%
Sindicals	34,9%	35,1%	47,6%	35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

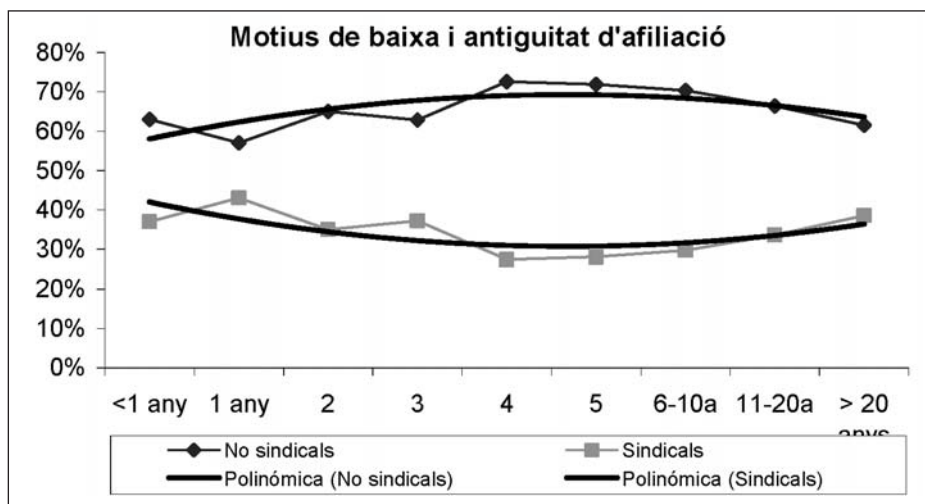
Per territoris, Alt Penedès i Tarragona esgrimeixen més motius sindicals; mentre que Bages i Osona motius no sindicals.

	Territoris (%)											Total
	Baix Llobregat	Barcelona	Vallès Oriental –Maresme	Vallès Occidental	Alt Penedès –Garraf	Osona	Anoia	Bages-Berguedà	Girona	Tarragona	Lleida	
No sindicals	69,5%	64,6%	63,5%	60,3%	55,9%	70,0%	64,7%	78,4%	67,5%	58,9%	67,6%	64,7%
Sindicals	30,5%	35,4%	36,5%	39,7%	44,1%	30,0%	35,3%	21,6%	32,5%	41,1%	32,4%	35,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Els motius sindicals són esgrimits, sobretot, per aquells afiliats amb un any d'antiguitat afiliativa. Els motius no sindicals són especialment importants entre aquells afiliats entre 4 i 10 anys d'afiliació.

	Antiguitat afiliativa (%)									Total
	<1 any	1 any	2 anys	3 anys	4 anys	5 anys	6-10 anys	11-20 anys	> 20 anys	
No sindicals	63,0%	57,0%	65,0%	62,8%	72,6%	71,9%	70,3%	66,4%	61,5%	64,7%
Sindicals	37,0%	43,0%	35,0%	37,2%	27,4%	28,1%	29,7%	33,6%	38,5%	35,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

V de Cramer | -0,111 | 0,060

No s'observen variacions substancials per les variables que segueixen. Excepte nombre de baixes; més baixes amb motius sindicals amb dues baixes anteriors.

	Nombre de baixes (%)						Total
	Mai fins ara	1 cop	2 cops	3 cops	4 cops	6 cops	
No sindicals	65,5%	64,9%	57,1%	66,7%	100,0%	100,0%	64,7%
Sindicals	34,5%	35,1%	42,9%	33,3%			35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	Client Gabinet (%)		Total
	No	Sí	
No sindicals	64,3%	66,3%	64,7%
Sindicals	35,7%	33,7%	35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

	Ha fet formació (%)		Total
	No	Sí	
No sindicals	65,0%	61,5%	64,7%
Sindicals	35,0%	38,5%	35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

% de ha rebut assessorament laboral			Total
	No	Sí	
No sindicals	66,0%	61,0%	64,7%
Sindicals	34,0%	39,0%	35,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

Perfil motivacions 1.208 impagats

	No sindicals	Sindicals
Sexe	Dones	Homes
Edats	Grans 36-45 anys	Joves 46-55 anys
Antiguitat afiliativa	4-10 anys	1 any
Baixes anteriors		Dues baixes anteriors
Serveis	No ha fet formació	Ha fet formació
	No ha rebut assessorament	Ha rebut assessorament

Motius sindicals. Comparació entre l'enquesta (n = 798) i entrevistes de control

	Sindicals (baixes n = 798)	Sindicals (registre n = 1.208)
Sexe	—————	Homes
Edat	26-45 anys	Joves 17-35 anys; 46-55
Indústria/Serveis	—————	———
Antiguitat afiliativa	2-4 anys	1 any
Baixes anteriors	Més baixes anteriors	Dues baixes anteriors
Gabinet	Ús del gabinet	—
Formació	—	Ha fet formació
Assessorament	—	Ha rebut assessorament

Motiu de baixa agrupat		Motiu baixa específic	Entrevistes N = 798 %	1.208 %	
A. Motius laborals	Atur	Atur per acabament de contracte	1,6	2,2	
		Atur per acomiadament	2,0	0,8	
		Atur per tancament empresa/expedient regulació ocupació	1,2	0,7	
		Atur sense especificar causa	5,2	5,5	
	Canvi empresa	Canvi/trasllat de feina dins la mateixa comunitat aut.	0,8	0,7	
		Canvi/trasllat de feina fora de la comunitat aut.	1,6	2,7	
		Canvi/trasllat de feina fora de l'Estat	2,8	1,5	
	Jubilació i altres	Jubilació/ prejubilació	15,5	8,4	
		Incapacitat laboral	3,2	1,7	
		Altres motius relacionats amb la situació laboral	6,4	4,4	
	E. Afiliació mal vista en empresa	Abans no (o no tant) però ara sí	0,4	0,2	
		Creu que perjudica (o pot) la seva carrera professional		0,2	
		Problemes econòmics	12,4	14,5	
Factors personals familiars i altres	Oposició família		4,0	0,2	
	G. Altres personals o familiars		6,4	0,7	
	Altres motius			5,8	
	H. Sense especificar		2,4	13,6	
	Defunció			0,8	
Factors sindicals	B. Sindicat no útil, no funcional	Afiliat per estar més protegit en la feina i ja no ho necessita	6,0	2,4	
		Afiliat per utilitzar serveis del sindicat i ara no ho necessita	1,2	3,6	
		Obtinc els mateixos beneficis que els afiliats sense ser-ho	3,6	0,7	
		Des de l'afiliació no he necessitat res del sindicat	1,2	4,1	
		Quota excessiva		0,4	
		Altres motius de necessitat/utilitat	5,6	0,8	
	C. Disconforme serveis	Serveis cars		1,4	
		Funcionament inadequat	6,4	6,5	
	D. Disconforme acció sindical	Considera que no informa o assessora adequadament	0,8	6,5	
		No està d'acord en com representa els interessos dels treballadors	0,4	0,7	
		No representa bé els seus interessos particulars	0,4	1,2	
		Només representa treballadors amb millor situació laboral		0,1	
		No el protegeix davant l'empresa	2,4	0,1	
		Diferències amb la SSE de la seva empresa	1,6	1,1	
		Desacord amb la negociació del conveni	0,4	1	
		Diferències amb delegat/s del sindicat	1,2	0,6	
		Desacord ideològic (diferent dels casos anteriors)		1,1	
	Altres motius		0,4		
	F. Prefereix un altre sindicat	Està més d'acord amb els objectius del nou sindicat	1,2	0,1	
		Té millors serveis i tracte (o espera trobar-los)	2,0	1	
		És majoritari en la seva empresa/centre		1,4	
		Total		100	100

Amb la col·laboració de:

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis